

Guvernul României

Anexele nr. 1 și 2 la Hotărârea Guvernului nr. 689/2025 pentru aprobarea Strategiei naționale privind gospodărirea integrată a zonei costiere și a Planului de management integrat al zonei costiere, din 21.08.2025

Parte integrantă din Hotărâre 689/2025

ANEXA Nr. 1

STRATEGIA NAȚIONALĂ PRIVIND GOSPODĂRIREA INTEGRATĂ A ZONEI COSTIERE

Listă de abrevieri

ABADL - Administrația Bazinală de Apă Dobrogea Litoral
AFDJ - Administrația Fluvială a Dunării de Jos
AGRIP - Programul pentru Promovarea Produselor Agricole
AFM - Administrația Fondului pentru Mediu
AJPM - Agenție Județeană de Protecție a Mediului
alin. - Alineat
ANMAP - Agenția Națională pentru Mediu și Aree Protejate
ANAR - Administrația Națională "Apele Române"
ANCPI - Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară
ANM - Administrația Națională de Meteorologie
ANPA - Agenția Națională de Pescuit și Acvacultură
ANPM - Agenția Națională de Protecție a Mediului
ANR - Autoritatea Navală Română
ANRMPSG - Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Minier, Petrolier și al Stocării Geologice a Dioxidului de Carbon
ANSVSA - Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța

Alimentelor
ARBDD - Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării
art. - Articol
As - Arsen
AZA - zonă alocată pentru acvacultură
BSC - Comisia Mării Negre (Black Sea Commission)
BS SAP - Planul strategic de acțiune la Marea Neagră (Black Sea Strategic Action Plan)
°C - grade Celsius
CATUC - Cod al Amenajării Teritoriului, Urbanismului și Construcțiilor
Cd - Cadmiu
CDI - Cercetare, Dezvoltare și Inovare
CE - Comisia Europeană
cf. - Conform
C₆H₆ - Benzen
CJ - Consiliu Județean
CLU - Combustibil Lichid Ușor
cm. - Centimetru
CN ACN - Compania Națională Administrația Canalelor Navigabile
CN APM - Compania Națională Administrația Porturilor Maritime
CNZC - Comitetul Național al Zonei Costiere
CO - Monoxid de Carbon com. - Comună
COV - Compuși Organici Volatili
COVNM - Compuși Organici Volatili Nemetanici
Cr - Crom
Cu - Cupru
DCA - Directiva Cadru Ape
DCSMM - Directiva Cadru privind Strategia pentru Mediul Marin
DHM - Direcția Hidrografică Maritimă
EC - Comisia Europeană (European Commission)
EEA - Agenția Europeană de Mediu (European Environmental Agency)
ERL - Interval de Efecte Scăzut (Effects Range Low)
EQS - Standarde de calitate pentru mediu (Environment Quality Standards)
EU - Uniunea Europeană (European Union)
ex. - Exemplu
FAO - Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (Food and Agriculture Organization of United Nations)
FEAMPA - Fondul European pentru Afaceri Maritime, Pescuit și Acvacultură
FEDR - Fondul European de Dezvoltare Rurală

Fig. - Figura

FMSY - Randamentul maxim durabil

GFCM - Comisia Generală de Pescuit la Marea Mediterană (General Fisheries Commission for the Mediterranean)

GNM - Garda Națională de Mediu GPL - Gaz petrolier lichefiat

GT - Tonaj brut (Gross Tonnage)

GTP - Stație de Tratare a Gazelor (Gas Treatment Plant)

ha - Hectare

HAP - Hidrocarburi Aromatice Policiclice

HCB - Hexaclorbenzen

HDPE - Polietilenă de Înaltă Densitate (High Density Polyethylene)

Hg - Mercur

IA - Inteligență Artificială

ICEM - Institutul de Cercetări Eco-muzeale

ICZM - Managementul Integrat al Zonei Costiere (Integrated Coastal Zone Management)

ICZM AG - Grupul Consultativ pentru Managementul Integrat al Zonei Costiere (Integrated Coastal Zone Management Advisory Group)

IGSU - Inspectoratul General pentru Situații de Urgență

INCDDD - Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare "Delta Dunării"

INCDM Grigore Antipa - Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Marină "Grigore Antipa"

INCD GeoEcoMar - Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Geologie și Geoecologie Marină - GeoEcoMar

INHGA - Institutul Național de Hidrologie și Gospodărirea Apelor

IMM - Întreprinderi mici și mijlocii

IMTA - Aquacultură Multitrofică Integrată (Integrated multitrophic aquaculture)

INP - Institutul Național al Patrimoniului

INSSE - Institutul Național de Statistică

JRC - Centru Comun de Cercetare (Joint Research Center)

Kg. - Kilogram

Km - Kilometri

kV - Kilovolți

L - Litru

LDPE - Polietilenă de joasă densitate

LMI - Lista monumentelor istorice

LNG - Gaz Natural Lichefiat (Liquefied natural gas)

loc. - Locuitori

LPG - Gaz petrolier lichefiat

MADR - Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

MAE - Ministerul Afacerilor Externe
MAI - Ministerul Afacerilor Interne
MAP - Planul Mediteraneean de Acțiune (Mediterranean Action Plan)
MApN - Ministerul Apărării Naționale
MC - Ministerul Culturii
mc. - Metru cub
MDLPA - Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației
MEC - Ministerul Educației și Cercetării
MEDAT - Ministerul Economiei, Digitalizării, Antreprenorialului și Turismului
mg. - Miligram
mil. - Milioane
MINAC - Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța
MIZC - Managementul Integrat al Zonei Costiere
mld. - Miliarde
Mm. - Mile marine
mm. - Milimetru
MMAP - Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
M.O. - Monitorul Oficial al României
MS - Ministerul Sănătății
MTI - Ministerul Transporturilor și Infrastructurii
mun. - Municipiu
 μg - Microgram
 $\mu\text{g/g}$ - Microgram per gram
 μM - Micromol
N - Nitrogen (Azot)
NbS - Soluții Bazate pe Natură
Ni - NicheINMVOC - Compuși organici volatili nemetanici (Non-methane volatile organic compound)
 NO_2 - Dioxid de azot
 NO_x - Oxizi de azot
NOAA - Administrația Națională pentru Oceane și Atmosferă (National Ocean and Atmospheric Administration)
nr. - Număr
O. - Obiectiv general
Os. - Obiectiv specific
ODD - Obiectiv de dezvoltare durabilă
OECD - Organizația pentru Co-operare Economică și Dezvoltare (Organisation for Economic Co-operation and Development)
O. M - Ordin de ministru
ONG - Organizație non guvernamentală
P - Fosfor (Phosphorus - P)

PAC - Politica Agricolă Comună
PAP - Programul de Pescuit și Acvacultură
PASM - Plan de Amenajare a Spațiului Maritim
PAT - Programul de Asistență Tehnică
PATN - Planul de Amenajare a Teritoriului Național
PATZ - Plan de Amenajare a Teritoriului Zonal
Pb - Plumb
PCB - Bifenili policlorurați
PCP - Politica Comună în domeniul Pescuitului
p.e. - locuitori echivalenți (person equivalent)
PJDG - Plan Județean de Gestionare a Deșeurilor
PDD - Programul Dezvoltare Durabilă
PLI - Indicele Încărcării de Poluare (Pollution Load Index)
PM - Particule în suspensie (Particle matter)
PNCDI - Planul Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare
PNIESC - Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice
PNRR - Planul Național de Redresare și Reziliență
POCA - Programul Operațional Capacitate Administrativă
POIM - Program Operațional Infrastructură Mare
PP - Polipropilenă
PUG - Plan urbanistic general
PUZ - Plan urbanistic zonal
PVE - Pactul Verde European
RAJA - Regia Autonomă Județeană de Apă
RBDD - Rezervația Biosferei Delta Dunării
RGU - Regulament General de Urbanism
RLU - Regulament Local de Urbanism
RPL - Recensământului Populației și Locuințelor
RST - Recomandări specifice de țară
S - Suprafață
s - Secundă
s.a. - Substanță activă
SSB - Biomasa stocurilor de reproducători
SCI - Site de importanță comunitară (Site of Community Importance)
SDTR - Strategia de Dezvoltare Teritorială a României
SEB - Stare ecologică bună
SNASC - Strategia Națională privind Adaptarea la Schimbările Climatice
SNCISI - Strategiei Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă
SNDDR - Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă a României

SNDU - Strategia Națională de Dezvoltare Urbană
SNEC - Strategia Națională pentru Economie Circulară
SNPACB - Strategia Națională și Planul de Acțiune pentru conservarea biodiversității
SNT - Sistemul Național de Transport
SO₂ - Dioxid de sulf
SPA - Zonă de protecție specială (Special Protection Area)
SRIA - Agenda Strategică de Cercetare și Inovare
STA-ZC - Secretariat tehnic administrativ al zonei costiere
STP-CNZC - Secretariat Tehnic Permanent al Comitetului Național al Zonei Costiere
t - Tonă
TAC - Capturi Totale Permise (Total Allowable Catch) tdw - Tone deadweight
TEN-T - Rețea de Transport Trans-Europeană (Trans-European Transport Network)
UAIC - Universitatea Alexandru Ioan Cuza Iași
UAT - Unitate administrativ teritorială
UB - Universitatea din București
UE - Uniunea Europeană
UNEP - Programul pentru Mediu al Națiunilor Unite (United Nations Environment Programme)
UNESCO - Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)
UOC - Universitatea Ovidius Constanța
V - Volum
WFD - Directiva Cadru Apă nr. 2000/60/CE (Water Framework Directive [2000/60/CE](#))
Zn - Zinc

1.1. Introducere

Managementul integrat al zonei costiere (MIZC) este unul dintre cele mai cunoscute și aplicate instrumente de politici și legislative pentru zonele costiere, utilizat de factorii de decizie din întreaga lume și promovat de Comisia Europeană - Recomandarea 2002/413/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2002 privind implementarea managementului integrat al zonelor costiere din Europa, Protocolul Convenției de la Barcelona privind Managementul Integrat al Zonelor de Coastă, ratificat de UE în 2010 și noua inițiativă a CE privind planificarea spațiului maritim și managementul integrat al zonelor costiere din 2013 și alte organizații internaționale precum Administrația Națională pentru Oceane și Atmosferă (National Ocean and Atmospheric Administration -

NOAA), Programul Națiunilor Unite pentru Mediu (United Nations Environment Programme, UNEP), Organizația pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD), etc.

Există mai multe definiții ale managementului integrat al zonei costiere, una dintre cele mai relevante fiind cea din articolului 2 al Protocolului Convenției de la Barcelona privind Managementul Integrat al Zonelor de Coastă (MIZC), adoptată și de Comisia Mării Negre, conform căreia MIZC este "un proces dinamic de gestionare și utilizare durabilă a zonelor de coastă, ținând cont în același timp de fragilitatea ecosistemelor și a peisajelor costiere, de diversitatea activităților și utilizărilor, de interacțiunile acestora, de orientarea maritimă a anumitor activități și utilizări și de impactul acestora atât asupra părții maritime, cât și celei terestre".

Definirea zonei costiere este de o importanță deosebită în politicile publice ale MIZC, deși o definire clară a acesteia este destul de dificilă datorită naturii dinamice a zonelor costiere. Conform Ketchum (1972), zona costieră este interfața dintre uscat și spațiul marin adiacent în care procesele terestre și utilizările terenurilor afectează direct procesele și utilizările maritime și invers.

Zonele costiere sunt de mare importanță ecologică, socială, economică și culturală, dar în același timp foarte vulnerabile la schimbările climatice și presiunile antropice tot mai mari. Având în vedere aceste considerente, Comisia Europeană a inițiat în 1996 un program demonstrativ Programul Demonstrativ al Uniunii Europene privind Managementul Integrat al Zonei Costiere cuprinzând treizeci și cinci de proiecte demonstrative și șase studii tematice, cu scopul de a evidenția problemele care afectează zonele costiere și identifica posibile măsuri de stopare / limitare a deteriorării acestora.

În 2000, pe baza experiențelor și a rezultatelor acestui program demonstrativ, Comisia Europeană a adoptat două documente ce au pus bazele politicilor MIZC în Europa, și anume:

a) o comunicare a Comisiei către Consiliul și Parlamentul European privind "Gestionarea integrată a zonelor costiere: o strategie pentru Europa" (COM/00/547 din 17.09.2000);

b) o recomandare a Parlamentului European și a Consiliului European privind implementarea managementului integrat al zonelor costiere în Europa (COM/00/545 din 08.09.2000). Această recomandare (2002/413/CE) a fost adoptată de Consiliul și Parlamentul European la 30.05.2002.

O etapă deosebit de importantă în evoluția procesului Managementului Integrat al Zonei Costiere la nivel european, cu implicații și pentru bazinul

Mării Negre, începe odată cu semnarea la Madrid, în 2009, a Protocolului privind Managementul Integrat al Zonelor de Coastă la Marea Mediterană (ratificat și intrat în vigoare în 2011). În 2019, este adoptat un document ce stabilește Cadrul Comun Regional pentru implementarea MIZC la Marea Mediterană (UNEP/MAP/PAP, 2019), considerat un instrument strategic care facilitează implementarea Protocolului MIZC la Marea Mediterană.

Între timp, statele riverane Mării Negre urmăreau cu mare interes evoluțiile încurajatoare din Marea Mediterană, care a adoptat noul instrument obligatoriu din punct de vedere juridic sub forma Protocolului privind Managementul Integrat al Zonelor de Coastă la Marea Mediterană. Posibilitatea statelor riverane Mării Negre de a se angaja în adoptarea unui instrument similar din punct de vedere juridic, obligatoriu, într-o zonă marină semi închisă, regională, precum Marea Neagră a fost luată în considerare, identificându-se necesitatea elaborării unui ghid ca o măsură provizorie până când dezvoltarea unui instrument juridic obligatoriu va deveni cu adevărat fezabilă la nivel regional. Această acțiune a fost inclusă în Planul Strategic de Acțiune pentru Protecția Mediului și Reabilitarea Mării Negre din 2009 ca obiectiv pe termen scurt (BS SAP, 2009). Pentru a oferi mijloacele pentru realizarea acestui obiectiv, în 2010, la solicitarea Comisiei Mării Negre, prin intermediul Secretariatului său, Comisia Europeană a fost de acord să introducă în cadrul proiectului european PEGASO dezvoltarea acestui ghid Ghidul privind Managementul Zonei de Coastă a Mării Negre (Guidelines on Integrated Coastal Zone Management in the Black Sea) ca unul dintre rezultatele proiectului. Deoarece Protocolul privind Managementul Integrat al Zonelor de Coastă la Marea Mediterană era singurul exemplu al unui astfel de document legislativ internațional în vigoare, acest ghid a fost elaborat în jurul tematicilor principale acoperite de către Protocolul MIZC de la Marea Mediterană.

La nivelul Comisiei Mării Negre este constituit Grupul Consultativ pentru Managementul Integrat al Zonei Costiere (ICZM AG), care are rolul de a face recomandări privind managementul zonei costiere și de a elabora și implementa strategii, metodologii și instrumente de management integrat al zonei costiere, coordonate la nivel regional, în contextul dezvoltării durabile (BS SAP, 2009). De asemenea, acest grup este responsabil de elaborarea raportului anual al Comisiei Mării Negre privind managementul integrat al zonei costiere (www.blacksea-commission.org) furnizând totodată, în mod regulat, date / informații în statele riverane Mării Negre. Datele raportate anual (la Agenția Europeană de Mediu) se referă la dezvoltarea de politici, proiecte și diferiți indicatori în domenii și sectoare precum: geografie și demografie, energie, ape și ape uzate, biodiversitate, eroziune costieră, economie, turism, transport, managementul deșeurilor solide, agricultură,

industrie și schimbări climatice.

România a fost printre primele țări din bazinul Mării Negre care a creat cadrul legislativ în vederea implementării managementului integrat al zonei costiere. Prin adoptarea O.U.G. nr. 202/2002 privind gospodărirea integrată a zonei costiere, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 280/2003, cu modificările și completările ulterioare, România a recunoscut că managementul integrat al zonei costiere reprezintă un instrument valoros care a creat structuri și un cadru legal pentru a promova implementarea acestuia în consens cu Recomandarea Parlamentului și a Consiliului European din 30.05.2002 privind implementarea MIZC în Europa (2002/413/EC).

În 2004, a fost înființat în baza O.U.G. nr. 202/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 280/2003, cu modificările și completările ulterioare, Comitetul Național al Zonei Costiere (CNZC), în scopul asigurării gospodăririi integrate a zonei costiere.

Cu toate acestea, Planul național privind gospodărirea integrată a zonei costiere nu a fost elaborat până în prezent din cauza funcționalității necorespunzătoare a cadrului interinstituțional existent. Totodată, nu sunt stabilite zonele funcționale și inventarul componentelor de mediu ale zonei costiere, care reprezintă elemente de referință pentru respectarea principiilor stipulate în O.U.G. nr. 202/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 280/2003, cu modificările și completările ulterioare. Mai mult, integrarea politicilor de mediu în politicile și planurile sectoriale privind agricultura, energia, resursele minerale, industria, turismul, pescuitul și acvacultura, transporturile și dezvoltarea zonelor locuite este realizată doar parțial. De asemenea, în prezent, nu există o bază de date integrată sau un inventar național integrat privind zona costieră, iar raportările pe care România, ca stat membru al UE sau ca Parte a Convenției Mării Negre împotriva Poluării, are obligația să le transmită Comisiei Europene, respectiv Comisiei Mării Negre, sunt realizate prin intermediul punctelor focale naționale la nivel european sau din cadrul Comisiei Mării Negre.

Argumentarea necesității elaborării strategiei

Zona costieră românească oferă o multitudine de utilizări, care sunt de-o importanță socio-economică considerabilă pentru societate. Cu toate acestea, diferitele interese sectoriale caută, cel mai adesea, accesul și utilizarea exclusivă a zonei și resurselor din zona costieră. Abordarea sectorială în planificarea dezvoltării și managementului a resurselor zonei costiere, amplificată de presiunea populației și de complexitatea activităților umane poate conduce la conflicte de utilizare și la efecte socio-economice și de mediu adverse. Astfel, este nevoie de un document de politici

intersectorial, care să furnizeze o viziune pe termen mediu și lung pentru utilizarea și dezvoltarea durabilă a zonei costiere a României. Necesitatea elaborării Strategiei Naționale privind gospodărirea integrată a zonei costiere apare ca urmare a problemelor cu care zona costieră încă se confruntă, cele mai importante fiind listate mai jos:

- a)** dezvoltare costieră planificată și coordonată inadecvat, ca urmare a unei abordări, de multe ori, sectoriale;
- b)** parteneriatul și cooperarea inadecvate între părțile interesate;
- c)** cadrul instituțional și cel juridic nu abordează în mod adecvat problemele intersectoriale, în special în ceea ce privește mecanismele de coordonare și punere în aplicare;
- d)** participarea publicului, comunicarea, educația și conștientizarea încă inadecvate cu privire la problemele legate de managementul zonei costiere;
- e)** mecanisme și instrumente insuficiente pentru abordarea problemelor emergente care afectează zona costieră (eroziunea costieră, furtuni extreme, seceta, inundații, etc.)
- f)** mecanisme încă inadecvate pentru conservarea patrimoniului național cultural și natural și gestionarea activităților în siturile de patrimoniu.

Managementul integrat al zonei costiere este cel mai potrivit proces pentru a anticipa și a răspunde preocupărilor și nevoilor pe termen lung, abordând în același timp provocările și oportunitățile actuale. Prin elaborarea și implementarea strategiei naționale privind gospodărirea integrată a zonei costiere, respectiv prin realizarea și implementarea unui plan de acțiune este stimulată și susținută creșterea economică durabilă (albastră / verde) a zonei costiere, utilizarea sustenabilă a resurselor, minimizând astfel degradarea sistemelor naturale, dar și conflictele dintre diverse utilizări ale zonei costiere. Strategia oferă un cadru de referință pentru managementul activităților multisectoriale, cât și opțiuni pentru viitoarele utilizări ale resurselor.

Strategia Națională privind gospodărirea integrată a zonei costiere are un impact pozitiv asupra obiectivelor de dezvoltare durabilă, în mod particular asupra Obiectivului de Dezvoltare Durabilă 6, Obiectivului de Dezvoltare Durabilă 11 și Obiectivului de Dezvoltare Durabilă 14.

Perioada de implementare

Perioada de implementare a strategiei naționale privind gospodărirea integrată a zonei costiere este din momentul aprobării până în 2040.

Descrierea modului de lucru

Elaborarea strategiei s-a realizat în concordanță cu legislația în vigoare, respectiv H.G. [nr. 379/2022](#) privind aprobarea metodologiei de elaborare, implementare, monitorizare, evaluare și actualizare a strategiilor

guvernamentale. Astfel, elaborarea acestei strategii este fundamentată pe următoarele principii:

- a)** principiul participării care se referă la procesele consultative ce implică autorități ale administrației publice centrale și/sau locale, organizații neguvernamentale, parteneri sociali, asociații profesionale, reprezentanți ai sectorului privat;
- b)** principiul responsabilității se referă la asumarea de către autoritatea inițitoare (MMA) a unui set explicit de rezultate în cadrul unei alocări bugetare definite într-o perioadă de timp specificată;
- c)** principiul fundamentării ce asigură folosirea unor date/informații concrete, reale și validate în procesele de documentare și analize care preced elaborarea strategiilor;
- d)** principiul sustenabilității se referă la ansamblul acțiunilor și deciziilor inițiatorilor care contribuie la îndeplinirea obiectivelor Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă;
- e)** principiul predictibilității se referă la acțiunile și deciziile inițiatorilor privind politicile publice și alocările bugetare stabilite în cadrul bugetar pe termen mediu și care contribuie la implementarea obiectivelor strategice și la obținerea rezultatelor asumate;
- f)** principiul transparenței - respectarea informării publicului, asigurarea accesului la informații conform prevederilor legale, precum și consultarea societății civile în luarea deciziilor privind dezvoltarea de politici de mediu, a legislației și reglementărilor privind mediul și emiterea de acorduri, autorizații și avize de mediu.

Elaborarea Strategiei a urmărit asigurarea concordanței depline între viziune, obiective general și cele specifice, respectiv furnizarea unui document realist, actual, fundamentat tehnic și corelat cu alte documente de planificare strategice. Strategia a fost elaborată în mai multe etape distincte, derulate complementar și succesiv. Au fost elaborate cinci livrabile, primele două constituind suportul pe care a fost elaborată strategia.

Astfel, în Livrabilul 1 au fost prezentate aspecte privind starea actuală a zonei costiere (delimitarea zonei costiere, cadrul natural, starea actuală a calității mediului, biodiversității, patrimoniului cultural și peisajului, planificării teritoriale și a resurselor, starea actuală și tendințele referitoare la aspecte socio-demografice și economice, precum și principalele presiuni antropice și naturale din zona costieră și impactul acestora) și identificate principalele probleme cheie, vulnerabilitățile și nevoile în zona costieră. Tot în cadrul Livrabilului 1 au fost definite viziunea și obiectivele strategice și, de asemenea, analizate o serie de documente naționale adoptate sau aflate în curs de actualizare sau aprobare, ale căror principii, obiective și

acțiuni sunt în concordanță cu Viziunea și Obiectivele Strategice definite anterior.

Cel de-al doilea document suport, respectiv Livrabilul 2, conține informații referitoare la cadrul instituțional și legislativ, planul de acțiune al strategiei, cu descrierea acțiunilor propuse grupate în șase direcții de acțiune, și monitorizare și evaluarea implementării strategiei.

În baza celor două documente suport a fost elaborată varianta draft a Strategiei, documentul a fost prezentat în cadrul a două evenimente publice (Ziua Internațională a Mării Negre 2023, Constanța, și Eveniment dedicat Zilei Mondiale a Urbanismului 2023, la Universitatea Ovidius din Constanța), iar observațiile și comentariile factorilor interesați au fost analizate și incluse, după caz, în varianta draft consolidată a Strategiei. Ulterior procesului de evaluare strategică de mediu a fost definitivată forma finală a Strategiei naționale privind gospodărirea integrată a zonei costiere, care va fi supusă avizării interinstituționale, urmând să fie aprobată prin act normativ de către Guvernul României.

Acțiunile sunt prevăzute în anexa [nr. 1](#) la Strategie.

Prezentarea instituțiilor implicate în elaborarea Strategiei

Livrabilele și conținutul strategiei au fost dezvoltate în cadrul proiectului "Îmbunătățirea capacității autorității publice centrale în domeniul protecției mediului marin în ceea ce privește monitorizarea, evaluarea, planificarea, implementarea și raportarea cerințelor stabilite în Directiva Cadru privind Strategia Marină pentru Mediul Marin și pentru gospodărirea integrată a zonei costiere", cod SIPOCA 608 / MYSMIS 127598, implementat de către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (MMAP) în calitate de Lider, având ca partener Administrația Națională "Apele Române" (ANAR) și Institutul Național de Cercetare și Dezvoltare Marină "Grigore Antipa", Constanța.

În cadrul acestui proiect, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor a lansat procedura de achiziție servicii de consultanță și expertiză tehnică în vederea Elaborării Strategiei Naționale privind gospodărirea integrată a zonei costiere și a Planului de Management Integrat al zonei costiere. Câștigătoarea acestei proceduri de achiziție a fost declarată asocierea dintre Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Geologie și Geoecologie Marină - GeoEcoMar, București (lider al asocierii) și Universitatea Ovidius Constanța.

1.2. Prioritățile, politicile și cadrul legal existente

Prioritățile identificate pentru dezvoltarea sustenabilă a zonei costiere, în concordanță cu cele generale naționale, sunt:

a) protecția mediului costier, pe baza unei abordări ecosistemice, pentru păstrarea integrității acestuia și gestionarea durabilă a resurselor naturale ale zonei de coastă, atât a celor marine, cât și a celor terestre;

- b)** recunoașterea amenințării schimbărilor climatice asupra zonelor costiere și a pericolelor pe care le implică acestea, respectiv creșterea nivelului mării și a frecvenței și intensității fenomenelor extreme (furtuni, inundații, secetă, etc);
- c)** măsuri adecvate și responsabile, din punct de vedere ecologic, de protecție a litoralului, inclusiv protecția așezărilor de coastă și a moștenirii lor culturale;
- d)** dezvoltarea economică sustenabilă și creșterea numărului de locuri de muncă;
- (i)** un sistem social și cultural funcțional în comunitățile locale;
- (ii)** crearea de spații recreative accesibile publicului, cât și de peisaje cu valoare estetică;
- (iii)** în cazul comunităților de coastă izolate, trebuie asigurat accesul la serviciile de bază;
- (iv)** îmbunătățirea coordonării acțiunilor întreprinse de către toate autoritățile cu atribuții atât pe mare, cât și pe uscat, în vederea gestionării interacțiunii mare-uscat.

Cadrul de politici și legislativ european ce influențează strategia națională privind gospodărirea integrată a zonei costiere:

Directiva [nr. 2000/60/CE](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei asigură stabilirea unor norme pentru stoparea deteriorării stării corpurilor de apă din UE și pentru obținerea și/sau menținerea unei stări bune a corpurilor de apă (ape de suprafață: râuri, lacuri, ape tranzitorii și ape costiere), precum și a corpurilor de apă subterană din Europa. Directiva se bazează pe o abordare de district (bazin) hidrografic pentru a se asigura că țările vecine cooperează pentru a gestiona râurile și alte corpurile de apă subterane cu caracter transfrontalier - aflată în proces de implementare ciclică, începând cu anul 2000;

Directiva [nr. 2008/56/CE](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 17 iunie 2008 de instituire a unui cadru de acțiune comunitară în domeniul politicii privind mediul marin (Directiva-cadru Strategia pentru mediul marin) stabilește o abordare și obiective comune ale Uniunii Europene (UE) pentru prevenirea, protecția și conservarea mediului marin, având în vedere presiunile și impactul activităților umane dăunătoare, permițând în același timp utilizarea durabilă a acestuia, prin intermediul unei abordări ecosistemice;

Directiva [nr. 2014/89/EU](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 2014 de stabilire a unui cadru pentru amenajarea spațiului maritim contribuie la managementul eficient al activităților maritime și la utilizarea resurselor marine și costiere prin crearea unui cadru de luare a deciziilor

coerent, transparent, durabil și bazat pe dovezi. Acest proces de amenajare ia în considerare interacțiunile uscat-mare și promovează cooperarea dintre Statele Membre.

Directiva [nr. 2013/39/UE](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 12 august 2013 de modificare a Directivelor [nr. 2000/60/CE](#) și [nr. 2008/105/CE](#) în ceea ce privește substanțele prioritare din domeniul politicii apei prin care este extinsă lista de substanțelor prioritare la nivel comunitar;

Directiva [nr. 92/43/CEE](#) a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică are ca scop asigurarea menținerii sau restabilirii unei stări favorabile de conservare a diversității biologice europene, prin stabilirea măsurilor specifice atât habitatelor naturale, cât și speciilor sălbatice de floră și faună, ținând cont de exigențele economice, sociale și culturale ale statelor membre;

Directiva [nr. 2009/147/CE](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice reglementează protejarea, gestionarea și controlul asupra tuturor speciilor de păsări care se găsesc în stare sălbatică pe teritoriul european al statelor membre și stabilește normele pentru exploatarea acestora, aplicându-se atât păsărilor, precum și ouălor, cuiburilor și habitatelor acestora;

Directiva nr. 91/274/CEE a Consiliului din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale are scopul de a proteja mediul acvatic din Uniunea Europeană de efectele adverse (precum eutrofizarea) ale apelor urbane reziduale;

Directiva [nr. 2010/75/UE](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării) acoperă ca zonă de reglementare mai multe directive, adunând într-un singur instrument legislativ clar și coerent un set de norme comune pentru autorizarea și controlul instalațiilor industriale. Directiva are drept scop reducerea emisiilor industriale de pe teritoriul Uniunii Europene, cu precădere printr-o mai bună aplicare a celor mai bune tehnici disponibile;

Directiva [nr. 91/676/CEE](#) a Consiliului din 12 decembrie 1991 privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole face parte integrantă din Directiva-cadru privind Apa și este strâns legată de alte politici ale UE care vizează calitatea aerului, schimbările climatice și agricultura. Această directivă vizează reducerea poluării apei cu nitrați utilizați în scopuri agricole și prevenirea oricărei poluări în viitor;

Directiva [nr. 2006/7/CE](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 15 februarie 2006 privind gestionarea calității apei pentru scăldat și de abrogare a Directivei [nr. 76/160/CEE](#) are ca scop conservarea, protejarea și îmbunătățirea calității mediului, precum și protejarea sănătății oamenilor,

prin completarea Directivei [nr. 2000/60/CE](#). Directiva se aplică oricărui element al apelor de suprafață unde autoritatea competentă preconizează un număr mare de oameni la scăldat și în care nu a impus o interdicție permanentă sau nu a emis o recomandare permanentă împotriva scăldatului;

Pactul Verde European (intrat în vigoare în decembrie 2019) urmărește transformarea UE într-o economie eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor, asigurând: zero emisii nete de gaze cu efect de seră până în 2050 și o creștere economică sustenabilă în ceea ce privește utilizarea resurselor;

Planul de acțiune pentru poluare zero urmărește ca poluarea aerului, a apei și a solului să fie redusă la niveluri care să nu mai fie considerate dăunătoare pentru sănătate și pentru ecosistemele naturale și care să respecte limitele la care planeta noastră poate face față, creând astfel un mediu fără substanțe toxice. Acest plan a fost adoptat în 2021 și în cazul componentei apă se dorește îmbunătățirea calității acesteia prin reducerea deșeurilor, a deșeurilor de plastic în mări (50%) și a microplasticelor eliberate în mediul înconjurător (30%);

Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030 - reprezintă un set de măsuri și directive, menite să restabilească, protejeze și promoveze biodiversitatea, ca o condiție cheie pentru existența civilizației umane, reducerea riscurilor climatice, economice etc. Printre obiectivele principale sunt enumerate: protecția legală a cel puțin 30% din teritoriul UE, în principal a sistemelor terestre și marine a zonei tropicale și subtropicale, ca ecosisteme cu grad înalt de biodiversitate; protecția strictă a cel puțin o treime din teritoriile protejate legal; definirea unor obiective clare de conservare a biodiversității. Printre acțiuni, sunt enumerate protejarea apelor, stimularea și protecția biodiversității în zonele urbane și periurbane, prevenirea introducerii speciilor invazive, protecția speciilor cu risc de dispariție, etc.

[Convenția](#) privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu (Convenția de la Aarhus), în vigoare de la 30 octombrie 2001, garantează accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în problemele de mediu;

Directiva [nr. 2007/2/CE](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 14 martie 2007 de instituire a unei infrastructuri pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană (Inspire) are ca scop crearea unei infrastructuri de date spațiale ce poate fi folosit la nivelul UE în scopul politicilor de mediu și de identificare a activităților ce pot degrada calitatea mediului;

Politica de coeziune a Uniunii Europene reprezintă un pilon principal al

construcției europene alături de politica de securitate și cea pentru cooperare în domeniile justiției și afacerilor interne, după cum este stipulat în Tratatul de la Maastricht din 1992. Politica de coeziune sprijină dezvoltarea armonioasă și echilibrată a statelor membre și a regiunilor acestora, prin reducerea disparităților. Coeziunea, la nivelul UE, are trei dimensiuni, socială, economică și teritorială și este realizată prin intermediul schemelor de sprijin financiar multianual, aferente etapelor de programare. Fondurile nerambursabile alocate perioadei 2021- 2027 depășesc 390 de mld. euro și sprijină proiecte din varii domenii precum protecția mediului și reconstrucția ecologică, dezvoltarea turismului și valorificarea patrimoniului.

Politica Agricolă Comună (PAC) garantează faptul că agricultorii pot furniza servicii pe termen lung prin promovarea sustenabilității economice a agriculturii. La rândul lor, măsurile economice prevăzute de PAC conțin dispoziții favorabile incluziunii sociale. Acțiunile de protecție a mediului din cadrul PAC sunt, de asemenea, concepute pentru a fi sustenabile din punct de vedere social. Prin sprijinirea angajamentelor în materie de gestionare și investiții care sunt benefice pentru mediu, PAC permite agricultorilor să protejeze resursele naturale și biodiversitatea. În plus, prin politici și acțiuni care vizează în mod specific securitatea alimentară și sprijinirea comunităților rurale, PAC garantează că agricultura poate contribui la sustenabilitate, la toate nivelurile societății;

Politica comună a UE în domeniul pescuitului (PCP) are ca obiectiv garantarea faptului că activitățile de pescuit și acvacultură contribuie la sustenabilitatea ecologică, economică și socială pe termen lung. PCP stabilește normele de gestionare a pescuitului, contribuind astfel la conservarea resurselor biologice marine, la creșterea productivității, la un nivel de trai echitabil pentru sectorul pescuitului, la piețe stabile și la disponibilitatea resurselor alimentare la prețuri rezonabile. În ceea ce privește măsurile de piață și sprijinul financiar, PCP cuprinde, de asemenea, resursele biologice de apă dulce și activitățile de acvacultură, precum și prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură.

Strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice evidențiază pericolul și amenințările legate de sănătatea umană, economie și mediu, din cauza schimbărilor climatice continue. Printre acestea se numără decesele și pagubele cauzate de inundații, valuri de căldură sau incendii de pădure. În acest sens, o soluție poate fi refacerea capacității de infiltrație (funcția de burete) a solurilor ce va stimula alimentarea rezervei de apă din acvifere și reducerea riscului la inundații - strategie aprobată pe 24.02.2021.

Agenda Maritimă Comună (CMA) pentru Marea Neagră este un parteneriat între șapte țări, respectiv Bulgaria, Georgia, Moldova, România, Federația Rusă, Turcia și Ucraina. CMA pentru Marea Neagră a fost aprobată la 21 mai 2019 de miniștrii celor șapte țări riverane Mării Negre, ca urmare a angajamentului Declarației ministeriale de la Burgas din 2018 "Către o agendă maritimă comună pentru Marea Neagră".

CMA este un cadru unic de cooperare regională în domeniul economiei albastre și este completat de pilonul său științific, Agenda Strategică de Cercetare și Inovare pentru Marea Neagră (SRIA), susținut de Direcția Generală pentru Cercetare și Inovare a Comisiei Europene (DG RTD) și Direcția Generală MARE. CMA stabilește 3 obiective - 1. Ecosisteme marine sănătoase; 2. Economie albastră inovatoare; 3. Investiții - și 10 priorități și acțiunile aferente acestora.

Pilonul științific al CMA este Agenda Strategică de Cercetare și Inovare pentru Marea neagră (SRIA). SRIA are următorii piloni majori: cunoașterea Mării Negre și a proceselor care o controlează, identificarea și dezvoltarea de oportunități pentru punerea în practică a Economiei Albastre, dezvoltarea unui sistem de supraveghere permanentă a stării ecologice a Mării Negre și, nu în ultimul rând, educarea și instruirea resursei umane și a populațiilor din zonele costiere în legătură cu importanța Mării Negre.

Strategia Națională a zonei costiere urmărește să respecte și să aplice principiile și activitățile SRIA pentru Marea Neagră. Planul de implementarea al acesteia urmărește Planul de implementare SRIA.

DANUBIUS-RI este o infrastructură pan europeană de cercetări avansate în sistemele Fluvii-Deltă-Mare. Hub-ul acestei va fi situat în Murighiol, iar unul dintre Super site-urile acestei rețele va fi Delta Dunării, deci partea nordică a zonei costiere. Contribuția acestei infrastructuri la implementarea acestei strategii va consta în furnizarea de date de mediu din Delta Dunării, ce urmează a fi preluate în Observatorul zonei costiere, precum și rezultate ale cercetărilor diverselor organizații/institute/universități realizate în cadrul proiectelor de cercetare (ex. program Horizon Europe, dar nu numai) ce vor fi gazduite de această infrastructură.

Cadrul de politici și legislativ național

România a adoptat, în perioada recentă, o serie de strategii și planuri naționale integrate care fundamentează cadrul strategic privind conservarea patrimoniului natural și cultural, prevenirea și limitarea / stoparea poluării, planificarea spațială, dezvoltarea durabilă și managementul pericolelor și riscurilor, ale căror prevederi au fost luate în considerare în cadrul prezentei strategii.

Acordul de Parteneriat este un document cu caracter strategic, pentru programarea investițiilor care pot fi susținute prin instrumentele financiare

ale Politicii de Coeziune ale UE și prin fondurile destinate sectorului piscicol, pentru perioadele de programare multianuală (de 7 ani) de implementare a Politicii de Coeziune. Actualul Acord de Parteneriat pentru intervalul 2021-2027, a fost semnat în forma sa finală în iulie 2022 și prevede o alocare financiară din partea UE, de circa 31,5 mld. euro, care va fi utilizată în cadrul a 9 Programe Naționale și a 8 Programe Regionale. Obiectivele vizate pentru actuala perioadă de programare sunt: competitivitate economică și digitalizare, economie verde, sistem modern de sănătate publică, transport durabil, piața muncii și sărăcia, pescuitul durabil.

Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) , aprobat de Comisia Europeană (CE) în 2021, este documentul strategic al României care fundamentează prioritățile de reformă și domeniile de investiții pentru aplicarea Mecanismului de Redresare și Reziliență la nivel național, având ca scop final accelerarea implementării reformelor sustenabile și a investițiilor publice conexe, respectiv asigurarea ameliorării stării economiei naționale după criza generată de COVID-19, creșterea economică și crearea de locuri de muncă necesare pentru incluziunea forței de muncă, sprijinirea tranziției verzi și a celei digitale pentru promovarea creșterii durabile.

Planul conține 179 de măsuri, dintre care 66 de reforme și 113 investiții, structurate în jurul a 6 piloni și 16 componente. Relevante pentru strategia națională privind managementul zonei costiere sunt Pilonul I - Tranziție verde, cu componentele Managementul apei, Transport sustenabil, Energia, Pădurile și biodiversitatea, Managementul deșeurilor, Pilonul IV - Coeziune socială și teritorială (Componenta 10 - Fondul local și Componenta 11 Turism și cultură) și pilonul VI - Politici pentru noua generație, componenta Educație.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, aprobată prin H.G. [nr. 877/2018](#), cu modificările și completările ulterioare, reprezintă răspunsul României la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și stabilește cadrul național pentru implementarea celor 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD). Cele mai relevante Obiective de Dezvoltare Durabilă pentru strategia națională privind gospodărirea integrată a zonei costiere sunt:

i) ODD 13 - Acțiune climatică, care vizează consolidarea capacității de adaptare și reziliență a României pentru a combate pericolele legate de schimbările climatice și dezastrelor naturale prin integrarea măsurilor de diminuare și de adaptare la schimbările climatice și dezastrelor naturale atât în strategiile, cât și în politicile naționale și în planificarea și creșterea nivelului de educație și conștientizare privind schimbările climatice;

Țintele ODD 13, 2030, sunt: Consolidarea rezilienței și capacității de adaptare a României la riscurile legate de climă și dezastre naturale; Îmbunătățirea capacității de reacție rapidă la fenomene meteorologice extreme intempestive de mare intensitate; Îmbunătățirea educației, sensibilizării și capacității umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și alerta timpurie; Intensificarea eforturilor României pentru a realiza tranziția la o economie "verde", cu emisii reduse de dioxid de carbon, reziliență la schimbările climatice și pentru integrarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în sectoarele vulnerabile economice, sociale și de mediu, în conformitate cu politicile UE.

ii) ODD 14 - Viața acvatică, care vizează prevenirea și reducerea poluării marine, gestionarea și protecția durabilă a ecosistemelor marine, conservarea zonelor costiere și asigurarea unui pescuit durabil;

Țintele ODD 14, 2030, sunt: Prevenirea și reducerea semnificativă a poluării marine de toate tipurile, în special de la activitățile terestre, inclusiv poluarea cu deșeuri marine și poluarea cu nutrienți; Minimizarea și gestionarea impactului acidificării mediului apelor marine, inclusiv prin cooperare științifică sporită la toate nivelurile; Dezvoltarea responsabilă și sustenabilă a activităților de pescuit la speciile sălbatice și de acvacultură cu respectarea cotelor și metodelor stabilite prin lege și menținerea, în limite rezonabile, a viabilității îndeletnicirilor tradiționale în acest domeniu, inclusiv a pescuitului sportiv și de agrement; Atragerea celorlalte state riverane Mării Negre în actul de management durabil a resurselor acvatice vii.

iii) ODD 15 - Viața terestră, care vizează conservarea și utilizarea durabilă a ecosistemelor terestre, combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de secetă și inundații, dezvoltarea infrastructurii verzi, conservarea și protejarea zonelor umede, tranziția către o economie circulară.

Țintele ODD 15, 2030, sunt: Dezvoltarea infrastructurii verzi și folosirea serviciilor oferite de ecosistemele naturale (în special în luncile Dunării, afluenților acesteia și în Deltă) prin gestionarea integrată a bazinelor hidrografice și zonelor umede; Conservarea și protejarea zonelor umede, între care se află și Rezervația Biosferei Delta Dunării, zonă umedă unicat în Europa, ca parte a patrimoniului natural european și Mondial; Asigurarea conservării ecosistemelor montane, inclusiv a biodiversității acestora, în scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii esențiale pentru dezvoltare durabilă; Susținerea instituțiilor și infrastructurilor de cercetare dezvoltare de interes național și European pentru studierea, gestionarea, protejarea și conservarea diversității patrimoniului natural; Gestionarea

durabilă a pădurilor, eliminarea tăierilor ilegale de arbori, dezvoltarea sistemului informatic integrat pentru monitorizarea exploatarei și transportului masei lemnoase, inclusiv la punctele de frontieră, asigurarea împăduririi și reîmpăduririi terenurilor din fondul forestier și a celor degradate sau supuse deșertificării, desfășurarea plantării programate a perdelelor forestiere pentru protecția culturilor agricole și a elementelor de infrastructură în scopul limitării impactului schimbărilor climatice; Tranziția către o economie circulară prin abordări complementare ce implică metode tradiționale și tehnologii de ultimă generație pentru restabilirea/refacerea capitalului natural și reducerea dependenței de fertilizatorii sintetici și de pesticide, pentru combaterea degradării solului; Combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații.

Pe lângă aceste obiective referitoare la protejarea și conservarea mediului, precum și la adaptarea la schimbările climatice, SNDDR vizează și: i) dezvoltarea unui sector agroalimentar durabil și competitiv pentru îmbunătățirea calității vieții, promovarea producției autohtone și ecologice și valorificarea produselor tradiționale (ODD 2 Foamete zero), ii) creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii de apă și canalizare și a serviciilor publice (ODD 6) - Apă curată și sanitație), iii) dezvoltarea infrastructurii calitative, sigure și durabile, reabilitarea durabilă a industriilor pentru utilizarea eficientă a resurselor, prin adoptarea tehnologiilor și proceselor industriale ecologice (ODD 9 Industrie, Inovație și Infrastructură), iv) promovarea conceptului de oraș inteligent consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural, reducerea impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și mediului în general (ODD 11 Orașe și comunități durabile).

Strategia națională pentru economie circulară (SNEC), adoptată prin H.G. [nr. 1172/2022](#) oferă o imagine de ansamblu pentru 14 sectoare economice din România din punct de vedere al potențialului lor de circularitate. Sectoarele energie, apă și deșeuri sunt abordate în toate cele 14 sectoare într-o manieră transversală. Apa și deșeurile sunt, de asemenea, prezentate separat pentru a evidenția provocările și potențialul lor de circularitate, având în vedere infrastructura încă slab dezvoltată din România în aceste domenii.

Obiectivul general al SNEC este strâns legat de ODD ale Agendei ONU 2030 și de obiectivele globale privind clima, precum și de noile obiective ale UE din PAEC, în conformitate cu principiile și acțiunile promovate în cadrul Pactului Verde al UE și constă în oferirea cadrului pentru tranziția către EC, prin implementarea unui Plan de Acțiune

Pentru a atinge obiectivul general al SNEC sunt urmărite următoarele direcții: I. reducerea consumului de materii prime virgine prin activități durabile de extracție, reciclare și recuperare; II. reducerea consumului de bunuri de consum prin prelungirea duratei de viață a produselor; III. reducerea impactului activităților de producție asupra mediului; IV. reducerea impactului activităților de gestionare și de eliminare a deșeurilor și a apei reziduale asupra mediului; V. îmbunătățirea coerenței politicilor și guvernantei, comunicarea și colaborarea dintre autoritățile locale, regionale și naționale.

Planul de acțiune pentru Strategia națională privind economia circulară (PAEC) a fost adoptat prin H.G. [nr. 927/2023](#) pentru completarea Strategiei naționale privind economia circulară. Acesta propune și descrie acțiuni concrete pentru promovarea tranziției către economia circulară în România.

PAEC prezintă acțiuni specifice sectoarelor economice care au fost identificate prin intermediul SNEC ca fiind domeniile cu cel mai mare potențial de circularitate din economia românească. Sectoarele au fost selectate pe baza importanței lor din punct de vedere economic, a impactului pentru mediu și sănătate și pe baza problemelor și oportunităților legate de economia circulară. Astfel, sectoarele selectate sunt: agricultură și silvicultură; auto; construcții; alimente și băuturi; ambalaje (sticlă, hârtie, materiale plastice, lemn și materiale metalice); textile; deșeuri echipamente electrice și electronice, inclusiv baterii; precum și două sectoare relevante pentru întreaga economie și societate, anume: apă și ape uzate.

Strategia națională privind adaptarea la schimbările climatice pentru perioada 2024-2030 cu perspectiva anului 2050, aprobată prin H.G. [nr. 1010/2024](#) (SNASC) și Planul național de acțiune pentru implementarea acesteia urmăresc îmbunătățirea capacității de adaptare și creșterea rezilienței sistemelor socio-economice și naturale la impactul variabilității și schimbărilor climatice pe diferite areale și intervale de timp.

H.G. [nr. 1566/2024](#) privind actualizarea Strategiei naționale de management al riscului la inundații pe termen mediu și lung, aprobată prin H.G. [nr. 846/2010](#) cuprinde un ansamblu de acțiuni la nivel național și bazinal, care include: planificare, programe, politici cadru, coordonare, facilitare, sporirea conștientizării și consolidarea socială, reziliența. Obiectivele acestei strategii sunt: i) obiective economice, ce urmăresc protecția infrastructurii economice existente împotriva inundațiilor și garantarea satisfacerii oportunităților economice ale generațiilor viitoare, ii) obiectivele sociale, ce au în vedere protecția populației și a comunităților umane împotriva inundațiilor prin asigurarea unui nivel acceptabil de

protecție a populației și creșterea capacității societății de a se dezvolta în condițiile riscului asumat de producere a viiturilor (creșterea rezilienței) și iii) obiective de mediu, care urmăresc ca prin realizarea acestei strategii să se atingă obiectivele socio- economice cu păstrarea unui echilibru între dezvoltarea economico-socială și obiectivele de mediu.

Strategia pentru transport durabil pe perioada 2007-2013 și 2020, 2030 are ca obiectiv general dezvoltarea echilibrată a sistemului național de transport care să asigure o infrastructură și servicii de transport moderne și durabile, dezvoltarea sustenabilă a economiei și îmbunătățirea calității vieții. Acțiunile prevăzute în această strategie pentru perioada 2021- 2030 vor urmări și relansarea transportului naval și consolidarea progresivă a serviciilor intermodale de transport. Dezvoltarea rețelei de căi navigabile trebuie să fie considerată un element esențial al dezvoltării unui sistem intermodal de transport pe plan intraeuropean.

Strategia de dezvoltare a infrastructurii feroviare 2021-2025, aprobată prin Hotărârea Guvernului [nr. 985/2020](#), prevede proiecte de dezvoltare/modernizare/reabilitare/electrificare a liniilor de cale ferată.

Programul de acțiune pentru dezvoltarea infrastructurii feroviare și transferul modal către calea ferată al fluxurilor de transport de călători și marfă, aprobat prin H.G. [nr. 1302/2021](#), cu modificările și completările ulterioare.

Master Planul General de Transport al României, aprobat prin H.G. [nr. 666/2016](#), cu modificările și completările ulterioare, este un act normativ prin care este aprobat Programul investițional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pentru perioada 2021-2030 și care are ca scop dezvoltarea sustenabilă a infrastructurii de transport, interoperabilitatea acestora precum și creșterea conectivității naționale și transeuropene pentru societate și mediul de afaceri precum și implementarea unui sistem de transport eficient economic, sustenabil, sigur, cu impact redus asupra mediului.

Strategia Națională a României pentru Dezvoltarea Turismului 2023-2035 se concentrează pe trei niveluri, pentru a servi drept ghid pentru dezvoltarea sustenabilă a turismului în România, astfel încât: i) să consolideze în continuare România ca destinație turistică bine cunoscută, pe tot parcursul anului; ii) să prețuiască oamenii, tradiția, locurile, patrimoniul natural și cultural al României; iii) să crească vizibilitatea României pe piețele internaționale de turism de prim rang. Obiectivele avute în vedere pentru dezvoltarea turismului, relevante și pentru prezenta strategie sunt legate de: i) dezvoltarea destinațiilor turistice cu implicarea tuturor actorilor din turism prin încurajarea parteneriatelor dintre mediul privat și cel public la nivel de destinație, în vederea creșterii calității și

performanței managementului destinațiilor turistice din România; ii) creșterea notorietății destinației turistice România; iii) reducerea sezonality și creșterea duratei medii a sejurului; iii) identificarea de noi oportunități de dezvoltare și stimularea creșterii circulației turistice interne și internaționale și iv) sprijinirea mediului antreprenorial în domeniul turismului.

Strategia Națională de Dezvoltare Urbană Integrată pentru Orașe Reziliente, Verzi, Incluzive și Competitive 2022 - 2035, aprobată prin H.G. [nr. 1575/2022](#) - Politica Urbană a României (SNDU) reprezintă un instrument de planificare care să răspundă nevoilor de dezvoltare locală și să asigure continuitatea pe termen lung a viziunii de dezvoltare. Strategia ajută administrațiile locale să ia cunoștință de problemele/aspectele principale ale comunității, să formuleze priorități de viitor și, în special, să identifice investițiile pe care trebuie să le efectueze pentru accesarea finanțării externe și pentru dezvoltare.

Strategia de dezvoltare teritorială a României 2035 reprezintă instrumentul de implementare a sistemului de amenajare a teritoriului național - incluzând planurile de dezvoltare regională și planurile urbanistice generale - și sprijină operaționalizarea programelor de investiție sectorială până în 2035. Este documentul programatic pe termen lung prin care este conturată viziunea de dezvoltare a teritoriului național pentru orizontul de timp 2035 și sunt stabilite obiective de dezvoltare, măsuri, acțiuni și proiecte concrete la nivel teritorial. Obiectivele generale relevante pentru strategia națională privind gospodărirea zonei costiere sunt: creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitară și serviciilor publice în vederea asigurării unor spații urbane și rurale de calitate, atractive și incluzive; protejarea patrimoniului natural și construit și valorificarea elementelor de identitate teritorială și creșterea capacității instituționale de gestionare a proceselor de dezvoltare teritorială.

Strategia integrată de dezvoltare durabilă a Deltei Dunării 2016-2030 are ca principal obiectiv trasarea cadrului pentru o dezvoltare planificată și sensibilă din punct de vedere al mediului în regiunea Delta Dunării. Zona vizată de această strategie acoperă o parte însemnată din zona costieră astfel încât obiectivele acestei strategii și direcțiile de acțiune sunt relevante, în mare măsură, și pentru strategia privind gospodărirea zonei costiere.

Strategia Națională și Planul de Acțiune pentru conservarea biodiversității 2014-2020, aprobată prin H.G. [nr. 1081/2013](#) (SNPACB 2014-2020) (în curs de actualizare) concentrează, într-o manieră armonizată, obiectivele generale de conservare și utilizare durabilă a diversității biologice prevăzute și de alte instrumente internaționale de mediu, asigurând, în

același timp, integrarea politicilor naționale la nivel regional și global. Cu alte cuvinte, SNPACB constituie un punct de referință esențial pentru dezvoltarea durabilă a României și, implicit, a zonei costiere.

Programul pentru Acvacultură și Pescuit 2021-2027 (PAP) asigură principalul sprijin financiar pentru dezvoltarea sectorului pescăresc din România în perioada de programare 2021-2027. Obiectivele strategice ale PAP urmăresc asigurarea condițiilor pentru implementarea Politicii Comune de Pescuit în România, cu luarea în considerare a angajamentelor Comisiei Generale pentru Pescuit la Marea Mediterană (GFCM). Implementarea PAP urmărește să contribuie la: i) dezvoltarea unui pescuit comercial durabil în mare și în apele interioare; ii) o acvacultură durabilă și competitivă, care să folosească eficient resursele disponibile; iii) organizarea pieței pescărești, inclusiv consolidarea organizațiilor pescărești și sprijinirea lanțului scurt de comercializare; iv) dezvoltarea zonelor pescărești, punând în valoare oportunitățile oferite de economia albastră durabilă.

Planul de amenajare a spațiului maritim (PASM), aprobat prin O.U.G. [nr. 97/2023](#), aprobată prin Legea [nr. 152/2024](#). Are ca obiectiv principal promovarea unui proces decizional coordonat și integrat privind dezvoltarea durabilă a regiunii Mării Negre, prin politici coerente privind domeniul marin. Viziunea Planului pe termen lung este ca utilizările viitoare ale apelor marine din sectorul românesc al Mării Negre să fie dezvoltate durabil prin sinergiile create la nivelul politicilor sectoriale și prin mobilizarea autorităților competente și a actorilor-cheie ai economiei albastre, astfel încât să fie atinsă starea ecologică bună prin care se susține reziliența, competitivitatea și incluziunea.

Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice, aprobat prin H.G. [nr. 1076/2021](#) 2021-2030 stabilește obiectivele și contribuțiile naționale la realizarea obiectivelor UE privind schimbările climatice asumate în urma aderării UE la Acordul de la Paris. Obiectivele naționale stabilite în acest Plan sunt structurate pe cele cinci dimensiuni, respectiv decarbonatarea, eficiență energetică, securitate energetică, piața internă a energiei și cercetare, inovare și competitivitate. Relevante pentru strategia națională privind gospodărirea integrată a zonei costiere sunt: i) promovarea tranziției către o economie circulară, prin politici și măsuri de gestionare a deșeurilor; ii) creșterea ponderii energiei din surse alternative; iii) creșterea gradului de diversificare a surselor de energie și iv) promovarea tehnologiilor pentru energie curată, implementarea tehnologiilor cu emisii reduse de dioxid de carbon.

Strategia Energetică a României 2025-2035, cu perspectiva anului 2050, aprobată prin H.G. [nr. 1491/2024](#) este un document programatic care

definește viziunea și stabilește obiectivele fundamentale ale procesului de dezvoltare a sectorului energetic. De asemenea, documentul indică reperele naționale, europene și globale care influențează și determină politicile și deciziile din domeniul energetic. Viziunea Strategiei Energetice a României este de creștere a sectorului energetic în condiții de securitate, sustenabilitate, creștere economică și accesibilitate, dezvoltarea sectorului energetic ca parte a procesului de dezvoltare a României. Sectorul energetic trebuie să asigure disponibilitatea fizică neîntreruptă a produselor și serviciilor energetice, la un preț accesibil pentru consumatori. România dispune de resursele naturale, financiare și umane necesare modernizării sectorului energetic, în linie cu obiectivele comunitare privind atingerea neutralității climatice în orizontul anului 2050, iar acesta trebuie să fie pregătit să susțină transformarea economiei în ansamblul său, precum și îmbunătățirea calității vieții. Ca stat membru al Uniunii Europene, România este ferm angajată în îndeplinirea ȋntelilor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă și a eficienței energetice în toate sectoarele.

Strategia Energetică este elaborată în acord cu cadrul legislativ de la nivelul UE în domeniul energiei și schimbărilor climatice, precum și cu documentele programatice din domeniu adoptate la nivel național, precum Strategia pe termen lung a României pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră - România Neutră în 2050 (STL), sau cele în curs de actualizare, precum PNIESC, care trasează traiectoria pentru dezvoltarea sectorului energetic la orizontul anului 2030, cu perspectiva anului 2050.

1.3. Analiza contextului și definirea problemelor actuale

În documentele Comisiei Mării Negre, respectiv în Orientările privind managementul integrat al zonelor de coastă în Marea Neagră (Guideline on Integrated Coastal Zone Management in the Black Sea), a cărei elaborare a avut la bază Protocolul ICZM de la Marea Mediterană, limitele geografice ale zonei costiere se recomandă a se stabili astfel:

- limita dinspre mare - limita exterioară a apelor teritoriale ale ȋrilor riverane Mării Negre;
- limita dinspre uscat - limita unităȋilor de coastă competente astfel cum sunt definite de ȋările riverane Mării Negre.

În cadrul prezentei strategii, limita dinspre mare este considerată limita a 12 mile marine de la linia de bază, respectiv apele teritoriale ale României, în timp ce stabilirea limitei dinspre uscat s-a realizat pe baza a trei criterii, respectiv:

- criteriul proximităȋii;
- criteriul legăturilor funcȋionale;
- criteriul administrativ-teritorial.

Astfel, zona costieră românească cuprinde un număr de 19 UAT-uri, din județele Tulcea și Constanța (Tabel 1.3.1 și Fig. 1.3.1), dintre care 2 municipii (Constanța și Mangalia), 4 orașe (Sulina, Năvodari, Eforie, Techirghiol și) și 13 comune (C.A Rosetti, Sfântu Gheorghe, Murighiol, Jurilovca, în județul Tulcea și Mihai Viteazu, Istria, Săcele, Corbu, Agigea, Tuzla, Costinești, 23 August și Limanu, în județul Constanța). În total, zona costieră cuprinde un număr de 48 de localități dintre care 10 sunt localități componente ale municipiilor și orașelor și alte 38 sunt sate componente ale celor 13 comune (16 în județul Tulcea și 22 în județul Constanța).

Tabel 1.3.1 Structura administrativă a zonei costiere

Nr. crt	Denumire UAT	Statut administrativ	Populație UAT		Suprafața UAT	
			nr. loc.	%	ha	%
1	C.A Rosetti	Comună	636	0,16	26.638	7,46
2	Sulina	Oraș	3.118	0,78	32.835	9,24
3	Sfântu Gheorghe	Comună	639	0,16	60.576	17,04
4	Murighiol	Comună	2.959	0,74	80.449	22,63
5	Jurilovca	Comună	3.694	0,92	29.949	8,43
Total în județ Tulcea			11.046	2,76	230.447	64,83
6	Mihai Viteazul	Comună	3.155	0,79	20.607	5,80
7	Istria	Comună	2.321	0,58	18.044	5,08
8	Săcele	Comună	1.987	0,50	11.636	3,27
9	Corbu	Comună	5.727	1,43	18.171	5,11

10	Năvodari	Oraș/stațiune	34.398	8,58	6.448	1,81
11	Constanța	Municipiu	263.688	65,79	12.507	3,52
12	Agigea	Comună	8.722	2,18	5.245	1,48
13	Techirghiol	Oraș/stațiune	8.061	2,01	3.838	1,08
14	Eforie	Oraș/stațiune	8.630	2,15	467	0,13
15	Tuzla	Comună	6.494	1,62	4.895	1,38
16	Costinești	Comună/ stațiune	3.121	0,78	2.028	0,57
17	23 August	Comună	5.178	1,29	7.313	2,06
18	Mangalia	Municipiu/ stațiune	31.950	7,97	6.230	1,75
19	Limanu	Comună	6.350	1,58	7.571	2,13
Total în județ Constanța			389.782	97,24	125.000	35,17
Total zonă costieră			400.828	100,0	355.447	100,0

Surse: date RPL 2021, Tempo on-line, Lege [nr. 290/2018](#) pentru modificarea și completarea Legii [nr. 2/1968](#) privind organizarea administrativă a teritoriului României și Lege [nr. 351](#) din 6 iulie 2001 privind aprobarea PATN - Secțiunea a IV-a Rețeaua de localități.

Figura. 1.3.1 Harta zonei costiere

Legendă

- Batimetrie
- Ape teritoriale (12 Mm)
- Unitate Administrativ Teritorială

Utilizarea terenurilor este prevăzută după cum urmează:

- a) în UAT-urile limitrofe zonei costiere în anexa nr. 2 la Strategie;
- b) în UAT-urile limitrofe zonei costiere din sectorul Nordic în anexa nr. 3 la Strategie;
- c) în UAT-urile limitrofe zonei costiere din sectorul sudic în anexa nr. 4 la Strategie.

1.3.1. Cadrul natural

Relief și Climă

Morfologia și relieful zonei costiere sunt diferite de-a lungul celor aproximativ 245 km dintre Golful Musura și Vama Veche și sunt rezultatul unei geneze și a unei evoluții diferite, materializate în procese și o dinamică diferite. Astfel, Unitatea Nordică, situată între Golful Musura și Capul Midia și având o lungime de circa 165 km, este preponderent naturală și înglobează țărmul Deltei Dunării, caracterizat prin prezența

plajelor nisipoase, pe alocuri a dunelor litorale și a conurilor de rever, a barierelor litorale, a spiturilor și insulelor barieră, a gurilor de vărsare ale Dunării (cu morfologia specifică), a câmpurilor de țărm formate din grinduri maritime despărțite de suprafețe lacustre, japșe, canale sau suprafețe mlăștinoase acoperite cu stuf, precum și a sistemelor de bare și șanțuri în domeniul submers.

Unitatea Sudică, întinsă între Capul Midia și Vama Veche, pe o lungime de circa 80 km, este puternic antropizată, morfologia coastei fiind influențată de prezența diferitelor tipuri de infrastructuri socio-economice sau structuri de protecție costieră. Relieful este reprezentat prin plaje artificiale și, pe alocuri, naturale, faleze tăiate în loess, platforme de țărm tăiate în calcar, bariere litorale și uneori sisteme de bare și șanțuri nisipoase sau platforme calcaroase submerse.

Clima zonei studiate este temperat-continentală, cu influențe cauzate de situarea acesteia la interfața dintre suprafața continentală a Dobrogei și Marea Neagră. Conform datelor furnizate de ANM pentru perioada 1961 - 2021, temperaturile medii anuale în zona costieră (cuprinse între 11,8°C la Sulina și 12,1°C la Constanța) sunt superioare mediei pe țară. Mediile lunare multianuale sunt cuprinse între 20,1°C și 23,0°C, în sezonul cald (iunie - august), și între 0,6°C și 3,6°C, în sezonul rece (decembrie - februarie). Cantitățile medii anuale de precipitații înregistrate în perioada 1991-2020 sunt cuprinse între 240-494 mm (sursa: ANM).

Zona costieră este caracterizată prin viteze mari ale vântului datorită conexiunilor complexe stabilite între traiectoriile furtunilor venite din Atlantic, activitatea de ciclogeneza din bazinul Mării Mediterane și circulația atmosferică din bazinul Mării Negre. Un alt motiv al acestor valori mari ale vitezei vântului îl reprezintă și rugozitatea foarte scăzută a suprafeței apei. Cele mai puternice vânturi se înregistrează iarna (decembrie - februarie), preponderent din sector N și NE (Sulina) și N și V (Constanța și Mangalia).

Geologia și dinamica țărmului

Litoralul românesc al Mării Negre este împărțit în două unități cu caracteristici geomorfologice, geologice și sedimentologice distincte (Stănică și colab., 2013). În sectorul nordic, zona litorală românească reprezintă frontul Deltei Dunării și a complexului Razim- Sinoe. Depozitele din zona litorală, ca și cele deltaice și lacustre din vecinătatea țărmului aparțin Cuaternarului. Geomorfologia actuală a Deltei Dunării este rezultatul interacțiunii permanente dintre fluviu și mare, din Holocen până în prezent (Panin, 1996). De la Capul Midia spre sud, până în Bulgaria, zona litorală este alcătuită din faleze (loess, argila, calcar) separate de cordoane litorale nisipoase. Falezele pot avea la bază mici plaje buzunar. Din punct de vedere al dinamicii costiere cele mai erozive sectoare din

cadrul Deltei Dunării sunt reprezentate de partea centrală a țărmului Sulina-Sfântu Gheorghe și de țărmul Zătoane (Perișor Nord). Cele mai acumulative sectoare din cadrul Deltei Dunării sunt reprezentate de plaja Sulina și de sectoarele Periteașca și Cap Midia. Dinamica recentă (2011-2022) a sectorului sudic al țărmului românesc al Mării Negre este marcată de lucrările de combatere a eroziunii costiere care constau în construcția diferitelor diguri de protecție și în alimentarea cu sediment a plajelor.

Condiții hidrografice

Apele curgătoare sunt reprezentate în zona deltei de brațele principale ale Dunării, canale cu circulație activă a apei, canale și gârle din zone naturale cu regim liber și canale și gârle din interiorul incintelor amenajate cu circulația apei controlată sau fără circulație a apei (ex. incinta Murighiol).

Brațul Chilia este cel mai tânăr și mai lung (120 km) și transportă cea mai mare cantitate de apă. În zona costieră, brațul Chilia este localizat începând din dreptul localității Periprava, până la gura de vărsare a brațului Musura. Brațul Sulina, localizat în zona de studiu începând de la Mila 10 până la vărsarea în mare, este deversorul central al Dunării și este singurul braț navigabil, cu o lungime de 83,8 km. Brațul Sfântul Gheorghe, localizat în zona de studiu începând, aproximativ, din dreptul localității Murighiol până la vărsare, este cel mai sudic și mai vechi braț din Delta Dunării, cu o lungime de 108 km, suferind și el, de-a lungul timpului, modificări prin rectificarea meandrelor sale (Tiron, 2010). Înainte de vărsare, din brațul Sfântu Gheorghe se desprinde un alt braț, pe partea dreaptă, care, la rândul său, se bifurcă în Gârla de Mijloc și Gârla Turcească, ambele debușând într-un golf - Meleaua Sacalin.

Canalele cu circulație activă a apei, sunt reprezentate de Dunavăț, Dranov, Lipoveni, etc., în timp ce canalele și gârlele din zone naturale cu regim liber sunt reprezentate, printre altele, de Ivancea, Crasnicol, Tărăță-Belciug, Lejai, Palade, Buhaz-Zăton, Vătafu-Împuțita, canalul Japșa Vătafu, Gârla Macovei, Perișor, centura Lipoveni-Dranov, canal între canalele Dunavăț și Dranov paralel cu brațul Sfântul Gheorghe.

În ceea ce privește râurile, marea lor majoritate au văi înguste și caracter intermitent și se termină în lacuri de tip liman. Cursurile de apă mai importante din zona de studiu sunt: râul Casimcea care se varsă în lacul Tașaul și canalul Carasu în lungul căruia s-a realizat cea mai mare parte a canalului Dunăre - Marea Neagră.

Apele stagnante includ lacurile, apele costiere, lagune conectate la mare și golfurile parțial închise. În zona deltei și a complexului Razim-Sinoe cele mai importante sunt complexul acvatic Roșu-Puiu, complexul acvatic Gorgova-Uzlina; Complexul acvatic Dunavăț-Dranov; lacul Răducului și complexul acvatic Razim-Sinoe cu lacurile Razim, Sinoe, Golovița, Zmeica

Istria, Tuzla și Nuntași. Cele mai importante sisteme hidrografice din sudul zonei costiere sunt Tașaul, Corbu, Siutghiol, Tăbăcăriei, Agigea, Techirghiol, Tatlageac și limanul Mangalia.

Apele marine, exceptând Golful Musura și Meleaua Sacalin (golfuluri parțial închise) corespund platformei continentale românești. Partea marină a zonei costiere cuprinde apele teritoriale, de la linia de bază până la 12 mile marine în larg.

1.3.2. Situația actuală a mediului, probleme și nevoi identificate

Calitatea aerului, apei și solurilor

Aer

Datele furnizate de AJPM Tulcea și Constanța arată valori medii anuale ale poluanților atmosferici monitorizați, prevăzuți în legislația română (CO, NO₂, SO₂, C₆H₆, ozon troposferic, metale grele), sub valorile limită impuse prin Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, cu modificările ulterioare. Deși din punct de vedere al obligațiilor de monitorizare a calității aerului asumate de România, amplasamente și numărul punctelor de prelevare sunt conforme cu cerințele prevăzute de legislația națională (Legea nr. 104/2011, cu modificările ulterioare) și cea europeană (Directiva nr. 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa) trebuie remarcat faptul că, spre deosebire de zona sudică (unde există 6 stații de monitorizare), în partea nordică a zonei costiere, aferentă județului Tulcea, nu există nicio stație de monitorizare a calității aerului. Mai mult, din raportările Agențiilor Județene de Protecție a Mediului reiese, în unele cazuri, o lipsă de continuitate a măsurătorilor ceea ce alterează valorile medii anuale calculate, precum și modele de prognoză a dispersiei poluanților în atmosferă.

Ape subterane

În zona costieră sunt prezente 6 corpuri de ape subterane din totalul celor 10 de la nivelul Dobrogei. Din punct de vedere calitativ, măsurătorile periodice realizate de către ABADL arată frecvente depășiri ale valorilor standard pentru azotați în ceea ce privește corpurile de apă subterană RODL04 (Cobadin-Mangalia), RODL05 (Dobrogea Centrală) și RODL10 (Dobrogea Sud), ceea ce face ca aceste corpuri de apă să fie la risc de neatingere a stării chimice bune.

Ape de suprafață

Măsurătorile fizico-chimice realizate de către ANAR pe brațele Dunării arată o tendință de scădere a nivelului nutrienților și metalelor grele, dar și o ușoară creștere a nivelului hidrocarburilor observată în ultimii 2 ani, în special la Sulina, cel mai probabil datorită intensificării traficului naval pe canalul Sulina, în contextul conflictului armat declanșat de invazia Rusiei în

Ucraina.

Măsurătorile realizate de către INCD GeoEcoMar în lacurile din partea nordică a zonei costiere indică o stare ecologică bună și foarte bună pentru oxigenul dizolvat și nutrienți. Totuși, referitor la oxigenul dizolvat, în unele lacuri, canale, gârle, s-au observat frecvent fenomene hipoxice, sau chiar anoxice, cu consecințe grave asupra faunei acvatice (inclusiv resursa piscicolă). În partea de sud a zonei costiere, măsurătorile realizate de către INCD GeoEcoMar indică o stare ecologică moderată pentru indicatorul fosfați și o stare ecologică foarte bună pentru compușii anorganici cu azot. În ceea ce privește nivelul poluării în sistemele acvatice dulcicole, au fost luate în considerare determinările poluanților în sedimente realizate de către INCD GeoEcoMar. În cea mai mare parte a probelor de sedimente prelevate din brațele Sulina și Sfântu Gheorghe, precum și din lacurile din Delta Dunării nu au fost determinate concentrații ale metalelor grele care să depășească într-un procent mai mare de 15% concentrațiile caracteristice fondului natural, cu excepția nichelului.

În lacurile litorale din sudul zonei costiere datele furnizate de INCD GeoEcoMar au arătat sedimente poluate în toate lacurile litorale analizate (cel mai ridicat nivel al poluării fiind determinat în lacul Tăbăcărie).

Ape marine

Măsurătorile realizate în ultimii ani de către INCDM Grigore Antipa privind nivelul concentrațiilor nutrienților și clorofilei indică medii anuale situate cu mult sub valorile prag stabilite pentru definirea stării ecologice bune (SEB) a apelor costiere și a celor cu salinitate variabilă, în conformitate cu cerințele DCSMM (Boicenco și colab., 2018).

Similar, în cazul metalelor grele și poluanților organici, concentrațiile acestora prezintă o distribuție spațială heterogenă, existând diferențe semnificative între diferite sectoare ale litoralului românesc. Conform INCDM (2022), starea chimică a apelor marine din punct de vedere al indicatorului metale grele în apă, în vara anului 2021, a fost una bună în raport cu standardele de calitate pentru metale grele (WFD-EQS Directive [nr. 2013/39/EU](#)). Depășiri frecvente ale valorilor standard de calitate propuse pentru apă, în vederea definirii stării chimice bune conform Directivei [nr. 2013/39/EU](#), au fost observate, în 2021, pentru o serie de pesticide organoclorurate (suma de ciclodiene, suma de DDT și p,p' DDT), indicând în cazul acestora o stare chimică proastă (INCDM, 2022).

Mai relevante pentru aprecierea nivelului poluării sunt măsurătorile concentrațiilor poluanților în sedimentele marine. În cazul metalelor grele, starea sedimentelor marine, în raport cu standardele de calitate pentru sedimente marine (ERL), este considerată bună (INCDM, 2022). Referitor la poluanții organici, majoritatea concentrațiilor hidrocarburilor totale s-au

situat în 2021, sub limita maxim admisibilă impusă de Ordinul MAPPM nr. 756/1997, indicând o stare ecologică bună. Conținutul total de hidrocarburi aromatice polinucleare (HAP) a depășit, în 2021, valoarea prag de 1,00 µg/g în 1,3% din probele analizate (INCDM, 2022), ceea ce indică o stare ecologică bună și pentru HAP. Atât în cazul hidrocarburilor totale, cât și a HAP, cele mai ridicate valori s-au determinat în zonele de deversare a apelor epurate din stațiile Constanța-Sud și Eforie (INCDM, 2022). Concentrațiile cele mai ridicate ale pesticidelor organoclorurate în sedimente au fost măsurate în zona de influență directă a Dunării, dar și în partea sudică (zona porturilor Constanța și Mangalia, zone de deversare a apelor epurate din stația Eforie) (INCDM, 2022). Depășiri frecvente ale valorilor limită propuse pentru definirea stării ecologice bune s-au observat în special pentru HCB și lindan sugerând o stare chimică proastă pentru acești compuși.

Ape de îmbăiere

Conform Raportului anual privind calitatea apelor de îmbăiere elaborat la nivel european, în anul 2022 au fost identificate 50 de zone de îmbăiere (de la Gura Portiței la Vama Veche). Dintre acestea, 46 s-au încadrat în valorile corespunzătoare ale calității excelente, iar 4 zone de îmbăiere au fost de calitate bună.

Soluri

Cea mai mare parte din solurile din zona costieră sunt încadrate în categoria solurilor foarte productive, fiind reprezentate de cernoziomuri și kastanoziomuri, incluse în clasa Cernisoluri. În Dobrogea, cernoziomurile sunt caracterizate printr-un conținut mediu de humus (3,5-4%), sunt bine asigurate în săruri solubile și au un conținut mediu de elemente nutritive, pH-ul poate varia între 7 la cernoziomuri tipice și 8,4 la cernoziomuri calcarice și la kastanoziomuri. Aceste caracteristici oferă condiții medii de fertilitate, fiind favorabile pentru majoritatea culturilor agricole.

Principalii indicatori fizici de caracterizare a solurilor sunt alcătuirea granulometrică (textura), structura și gradul de tasare. Solurile din zona costieră sunt în cea mai mare parte soluri lutoase sau cu un conținut mai ridicat în fracțiuni granulometrice groșiere (soluri nisipoase) ceea ce oferă un regim aerohidric favorabil dezvoltării plantelor. În condiții naturale solurile sunt bine structurate, prezintă agregate structurale stabile, de regulă cu structură poliedrică bine dezvoltată.

Din punct de vedere al riscurilor de degradare sunt de menționat eroziunea hidrică și eoliană, poluare urbană și industrială, aridizare, pierderea stratului de turbă din Delta Dunării sau salinizarea solurilor.

Biodiversitate și habitate

În zona costieră, biodiversitatea se poate cuantifica în număr de specii,

tipuri de habitate și arii protejate. Numărul total de specii din zona litorală nu poate fi stabilit cu precizie, existând, pe de o parte, grupe taxonomice insuficient cunoscute, iar pe de altă parte există specii străine și invazive care apar în permanență în habitatele acvatice (marine și dulcicole) și terestre datorită diverselor activități umane, de la transporturi la turism și de la activitățile agricole la industria pet-shopurilor.

În ceea ce privește diversitatea habitatelor, în zona costieră se regăsesc două regiuni biogeografice europene, respectiv pontică și stepică. Bioregiunea pontică include zona de litoral maritim până la circa 10 km în interiorul uscatului, malurile lacurilor paramarine și întreg sistemul de grinduri care separă complexul lagunar Razim - Sinoe de mare, iar în zona Deltei Dunării include toată zona situată la circa 20 km de țărmul mării. Bioregiunea stepică se întinde în toată partea continentală a zonei costiere, până la limita UAT-urilor componente. În cadrul bioregiunii pontice au fost identificate 16 tipuri de habitate costiere, marine și de dune (7 dintre ele fiind exclusiv marine), 5 tipuri de habitate de apă dulce, 7 tipuri de habitate de pajiști și tufărișuri, 1 tip de habitat prioritar de mlaștină și 2 tipuri de habitate de pădure. În aceste habitate se întâlnesc 79 de specii de animale și 6 specii de plante aflate pe listele Directivei Habitats și peste o treime din numărul total de specii de păsări incluse în Directiva Păsări (dintre acestea, 12 sunt amenințate la nivel global). Bioregiunea stepică este mai puțin bogată în habitate în zona costieră fiind menționate doar 2 tipuri de habitate de dune, unul dintre acestea fiind prioritar, 6 tipuri de habitate de ape dulci, 1 tip de habitat de tufărișuri, 6 tipuri de habitate de pajiști, 1 tip de habitat de stâncărie și 8 tipuri de habitate de pădure. Bioregiunea se caracterizează printr-un impact deosebit de ridicat al activităților antropice care a condus la fragmentarea habitatelor naturale datorită defrișărilor, extinderii agriculturii, suprapășunatului, desecărilor și extinderii localităților.

Habitatele de tip pelagic prezintă o componentă specifică de microalge care formează fitoplanctonul și o serie de nevertebrate de talie mică sau medie la care se adaugă stadii larvare ale organismelor care trăiesc pe fundul mării și care formează zooplanctonul. La acestea se adaugă speciile care înoată activ și care sunt reprezentate de pești - nectonul și mamiferele marine (*Tursiops truncatus* ssp. *ponticus*, *Delphinus delphis* ssp. *ponticus* și *Phocoena phocoena* ssp. *relicta*). În ultimii 20 de ani, vidra - *Lutra lutra* - a devenit de asemenea o prezență constantă în zona litorală, nu numai în lacurile paramarine.

Cele 20 de tipuri principale de habitate marine bentale sunt caracterizate fiecare printr-o faună caracteristică formată din alge microfite și macrofite - fitobentos - și de o faună specifică zoobentosul. Cele mai bogate în ce

privește biodiversitatea sunt habitatele de zone stâncoase din sudul litoralului, habitatele de nisipuri sau mълuri din zona centrală și de nord fiind mai sărace în specii dar prezentând de asemenea o serie de endemisme care definesc Marea Neagră. De asemenea, diferitele habitate bentale sunt diferențiate și prin modul care sunt afectate de impactul antropic.

Dezvoltarea infrastructurii urbane, industriale, agricole, turistice și de transport din zona costieră reprezintă cauza principală a pierderii biodiversității, ducând la degradarea, distrugerea și fragmentarea habitatelor și implicit la declinul populațiilor naturale. Dezvoltarea urbană necontrolată, însoțită de diminuarea spațiilor verzi, a zonelor naturale și de măsuri insuficiente pentru colectarea și tratarea corespunzătoare a deșeurilor și a apelor uzate, au, de asemenea, efecte negative considerabile asupra biodiversității. Pierderi majore de biodiversitate sunt datorate și supraexploatării resurselor naturale, poluării și speciilor alogene invazive.

Arii protejate (marine /terestre)

În zona costieră se găsesc 24 de arii protejate incluse în Rețeaua Ecologică Natura 2000, plus Rezervația Biosferei Delta Dunării care se suprapune în mare măsură cu ROSCI0065 și ROSCI0066. Aceste arii protejate sunt atât arii protejate desemnate ca situri de importanță comunitară, respectiv SCI-uri, cât și arii de protecție specială, respectiv SPA-uri.

În conformitate cu prevederile Ordinului [nr. 46/2016](#) al Ministrului mediului, apelor și pădurilor privind instituirea regimului de arie naturală protejată și declararea siturilor de importanță comunitară ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, cu modificările ulterioare, rețeaua de arii protejate din zona costieră este constituită din SCI-uri și SPA-uri. SCI-urile din zona costieră se suprapun parțial cu SPA-urile, ocupând o suprafață totală de 12.986,88 km², dintre care SPA-urile reprezintă 51,17%, iar SCI-urile 48,83%.

Din cele 24 de arii protejate doar 13 au Plan de Management.

Elemente de peisaj

Peisajul zonei costiere reprezintă o resursă esențială pentru derularea activităților economice și creșterea atractivității teritoriale, astfel încât stă la baza bunăstării individuale și sociale, prin asigurarea calității mediului de locuire și a dezvoltării de tip durabil.

Peisajul constituie un subiect al activității de planificare spațială a teritoriului, păstrarea calității caracteristicilor majore ale acestuia făcând obiectul analizelor complexe de fundamentare a planurilor de amenajare a teritoriului la nivel zonal precum și a planurilor de urbanism (PUG, PUZ) și al regulamentelor aferente acestora.

Utilizând metodologia pentru "Atlasul peisajelor" (MDLAP, 2014), în zona costieră românească s-au delimitat patru unități de peisaj, după cum urmează:

- Unitatea de peisaj Dunărea maritimă (C.A Rosetti - Jurilovca);
- Unitatea de peisaj Sinoe (Mihai Viteazu - Corbu);
- Unitatea de peisaj Constanța (Năvodari - Agigea);
- Unitatea de peisaj Litoral (Eforie - Limanu).

Principalele probleme privind gestionarea peisajului în zona costieră sunt:

- cadrul de reglementări actuale privind amenajarea teritoriului și urbanism nu asigură abordarea integrată a teritoriului zonei costiere, inclusiv a peisajului costier;
- lipsa unei metodologii de inventariere și evaluare specifică peisajului costier, care să susțină procesele de elaborare a instrumentelor de planificare spațială a teritoriului zonei costiere;
- lipsa unui sistem de monitorizare pentru gestionarea integrată a elementele constitutive ale peisajului costier;
- nivel slab de conștientizare privind valoarea și rolul peisajelor pentru asigurarea dezvoltării economice și creșterea calității vieții în zona costieră.

Patrimoniul Cultural

În zona costieră au fost identificate și clasate în Lista Monumentelor Istorice (LMI) din România un număr de 426 monumente, ansambluri și situri terestre, dintre care 297 în județul Constanța și 129 în județul Tulcea. Alături de acestea este clasat în LMI Situl arheologic subacvatic situat pe platforma continentală a litoralului românesc al Mării Negre. Astfel, întreaga zonă costieră este situată în zona de protecție a monumentului istoric Situl arheologic subacvatic clasat în Lista Monumentelor Istorice cu codurile CT-I-s-A-02561 și TL-I-s-A-05721. Din categoriile tipologice se observă că cea mai mare pondere o au monumentele și siturile arheologice, în număr de 214, urmate de cele de arhitectură în număr de 167, apoi 39 de for public și 6 memorial-funerare. Din punct de vedere al grupei valorice, 126 monumente, ansambluri și situri sunt înscrise în categoria A (valoare națională, universală) și 300 în categoria B (valoare locală). Din perspectiva repartizării spațiale a patrimoniului, numărul cel mai mare de monumente se regăsește în mediul urban, în municipiile Constanța și Mangalia, precum și în orașul Sulina, tot aici înregistrându-se și cea mai mare pondere a patrimoniului arhitectural, de for public și memorial-funerar. În ceea ce privește patrimoniul arheologic, acesta predomină în mediul rural, în județul Constanța fiind o concentrare de circa 70%.

Patrimoniul arheologic din zona costieră este, din păcate, în mare parte neglijat, lipsind măsurile de pază, întreținere, conservare și restaurare, fiind

afectat de construcții, uneori necontrolate sau neautorizate și de nerespectarea regulamentelor de urbanism. În ceea ce privește patrimoniul arhitectural și zonele istorice ale localităților, lipsa regulamentelor de urbanism care să integreze conservarea patrimoniului în dezvoltarea comunităților, în acord cu nevoile de modernizare și adaptare la cerințele actuale, a condus la o degradare continuă reflectată în demolări și transformări excesive ale construcțiilor istorice și modificări ale vechilor țesuturi urbane.

Referitor la patrimoniul cultural subacvatic, cele mai importante inițiative în domeniu au fost proiectele HERAS - "Submarine Archaeological Heritage in the Western Black Sea Shelf" (Moștenirea Arheologică Submarină din Zona Vestică a Marii Negre) și "Western Black Sea Underwater Cultural Touristic Routes" (Rutele Culturale Turistice Subacvatice ale Zonei Vestice a Mării Negre), coordonate de INCĐ GeoEcoMar. Prin aceste proiecte s-a început dezvoltarea unei baze de date care cuprinde epavele din vestul Mării Negre și a fost realizată o hartă preliminară a posibilelor situri subacvatice, precum și posibile rute turistice subacvatice.

Resurse biotice și abiotice

Resursa piscicolă

Resursele marine sunt materii prime importante ale industriilor alimentare, farmaceutice, cosmetice, zootehnice, etc. O importanță deosebită se acordă în prezent utilizării raționale a resursei piscicole, atât în scop economic, cât și ecologic, stopării suprapescuitului, a poluării, precum și menținerii echilibrului ecosistemic referitor la biodiversitate, integritate populațională, lanțuri trofice și stocuri.

În ultimele decenii s-a observat o tendință de reducere a numărului de specii înregistrate, în special datorită pescuitului excesiv și poluării, acestea numărându-se printre principalele amenințări pentru stabilitatea stocurilor. Totuși, conform INCDM (2022), diversitatea speciilor de pești a crescut în ultimii ani cu aproximativ 51%. Această creștere se datorează însă speciilor auxiliare (în număr redus de exemplare) și folosirii de unelte și tehnici de colectare diverse. Cele mai numeroase specii identificate aparțin familiei Gobiidae, urmată de speciile din Familia Mugilidae.

Structura populațională a ultimilor ani, indică prezența în capturi a unui număr mare de specii (24), cele mai importante fiind hamsia, stavridul, guvidele, lufarul (specii de talie mică), calcanul și aloșele (specii de talie mai mare). Dominanța în capturi a revenit, speciei *Scophthalmus maximus* - calcan (30,00-28,52%), urmată de: *Engraulis encrasicolus* - hamsia (15,60-11,41%), *Trachurus mediterraneus ponticus* - stavrid (11,20-7,60%), *Sprattus sprattus* - șprot (18,60 - 23,57%), Gobiidae - guvizi (2,80-3,04%), *Pomatomus saltatrix* - lufar (3,60- 12,17%), *Mullus barbatus* - barbun (5,36-

9,89%), Alosae - alose (1,60-2,28%) și 1% alte specii (INCDM, 2022).

Principalele moluște valorificabile de la țărmul românesc sunt midia (*Mytilus galloprovincialis*) și rapana (*Rapana venosa*). Datorită valorii nutriționale ridicate și capacității de formare de populații foarte extinse, midia din Marea Neagră este o componentă de bază în lanțul trofic marin, cu valoare ecologică (în procese de biofiltrare) și economică (resursă marină exploatabilă prin valorificare directă și acvacultură). Rapana venosa, cel mai cunoscut reprezentant al malacofaunei din Marea Neagră, intrat accidental cu apa de balast a navelor, are caracteristici adaptative de excepție (nu există specii concurente, nici prădători) și s-a instalat pe arii extinse în noile condiții. În prezent domină capturile pescărești de la țărmul românesc, consumând major stocurile de midie.

Resursa stuficolă

Suprafața acoperită de stuf în Delta Dunării este de circa 173.000 ha, din care doar circa 10-20% este exploatată în scop economic. Valorificarea resursei stuficole se poate face atât în scop comercial, cât și gospodăresc, ARBDD stabilind anual cote admisibile de exploatare pe baza studiilor de evaluare a resurselor stuficole. Astfel, recoltarea stufului este bine reglementată, pericolul exploatării nesustenabile a acestei resurse regenerabile fiind foarte redus.

Una din problemele legate de exploatarea stufului o constituie nivelul scăzut de valorificare a resursei stuficole în special în zonele centrale ale Deltei Dunării, unde se constată fenomenul de "îmbătrânire" a stufăriilor ca urmare a dezvoltării mai multor generații de stuf în aceeași zonă cu consecințe negative asupra habitatelor naturale, problemă care ar putea fi diminuată prin promovarea unor metode variate de valorificare a biomasei, inclusiv pentru producerea peleților combustibili. Utilizarea acestei resurse poate stopa declinul industriei de celuloză și hârtie.

Apa subterană

Conform Planului de Management actualizat al fluviului Dunărea, Deltei Dunării, spațiului hidrografic Dobrogea și apelor costiere (2022-2027), aprobat prin H.G. [nr. 392/2023](#), în prezent, niciunul dintre corpurile de apă subterane din zona corpurilor de apă subterane nu a fost identificat, din punct de vedere cantitativ, la risc de neatingere a stării bune. Totuși, presiunea pe exploatarea apelor subterane pentru diverse folosințe (populație, industrie, zootehnie, etc.) este în creștere, volumele de apă subterană captate în ultimii ani fiind tot mai mari. Această problemă, a creșterii volumului de ape subterane exploatat, este amplificată și de factori naturali, în particular seceta, afectând astfel reîncărcarea acviferelor.

Ape mezotermale sulfuroase

Activitatea de exploatare a acestei resurse este reglementată prin

acordarea de licențe de exploatare. Fiind o resursă regenerabilă, nu se pune, în prezent, problema nesustenabilității exploatării acesteia.

Nămol sapropelic

Nămolul sapropelic este principala resursă naturală din lacul Techirghiol. Principalele probleme referitoare la resursa de nămol din lacul Techirghiol sunt legate, pe de o parte, de pericolul contaminării microbiologice, din cauza proximității activității turistice, modificărilor hidrologice și a deficiențelor în colectarea apelor uzate și a celor meteorice, iar pe de altă parte, de pierderea diversității și afectarea principalelor specii ce contribuie la formarea sapropelului, amplificată de efectele schimbărilor climatice. În aceste condiții, exploatarea nămolului, concesionată în prezent mai multor firme, trebuie monitorizată cu atenție pentru evitarea riscurilor de supraexploatare și/sau scădere a calității acestuia.

Calcare și șisturi verzi

Activitatea de extracție a calcarului industrial și pentru construcții este reglementată de ANRMPSG prin acordarea de licențe de exploatare, în zona lacului Tașaul.

Nisip din mare

În cazul acestei resurse nu se pune problema nesustenabilității exploatării, deoarece extragerea nisipului se face, în prezent, doar în scopul protecției contra eroziunii, prin lărgirea plajelor prin înnisipare, activitate realizată doar ocazional.

1.3.3. Aspecte socio-demografice

Conform datelor Recensământului Populației și Locuințelor (RPL) 2021 populația zonei costiere - mai sus definite - era în decembrie 2021, de 400.828 de locuitori (populație rezidentă), în scădere cu 15% față de RPL 2011. Din totalul populației, 87,28% dintre locuitori trăiesc în mediul urban (dintre care 73,76% în cele două municipii), iar 12,72% în mediul rural. Ponderea populației din mediul rural a sporit cu 0,8% față de RPL 2011. Se poate observa că populația este concentrată cu precădere, în mediul urban și în județul Constanța (97,24% din total). Pe de altă parte, cea mai mare parte a suprafeței zonei costiere, se află în județul Tulcea (64,83%) și în mediul rural, în cele 13 comune ale acesteia (82,47%). Această distribuție teritorială a populației determină valori foarte diferite ale densității, respectiv 4,79 locuitori / km² în județul Tulcea și 311,83 locuitori / km² în județul Constanța, valoarea medie a densității la nivelul zonei costiere fiind de 112,77 locuitori / km².

Valorile cele mai mari ale ratei natalității populației se înregistrează în mediul rural. Prin valorile peste media națională (8,6 la mie) se remarcă partea centrală a zonei, localitățile din nordul județului Constanța (Corbu, Săcele, Istria și Mihai Viteazu), precum și Sf. Gheorghe, Agigea și Limanu.

În același timp, în cazul localităților urbane, doar la Mangalia și Sulina valorile acestui indicator sunt mai mici decât media națională (de 7,1 la mie în 2022).

Dinamica ratei mortalității a cunoscut o evoluție diferențiată în ultimul timp. În cazul localităților urbane valorile acestui indicator se află pe un trend constant ascendent de la începutul anilor 1990, accelerat în anii 2020-2021 de efectele cauzate de COVID19. Cu excepția orașului Năvodari, toate localitățile urbane au înregistrat rata mortalității peste media națională pentru mediul urban (de 13,6 la mie în 2021). Localitățile rurale au înregistrat o dinamică diferențiată a ratei mortalității, arătând un trend ascendent abia în a doua jumătate deceniului al doilea. COVID19 a avut un impact mai mic în mediul rural, majoritatea comunelor situându-se sub media națională de 17,4 la mie în 2021 (excepție face comuna C.A. Rosetti, cu o rată a mortalității a depășit de două ori media națională pentru zonele rurale).

Rata sporului natural în anul 2021 este negativă în toate localitățile din zona de coastă fără excepție. Prin valorile peste media națională (-5,2 la mie pentru mediul urban și -7,8 pentru mediul rural) se remarcă doar orașul Năvodari, pentru mediul urban, și 8 din 13 localități din mediul rural. Comuna C.A. Rosetti iese în evidență printr-o valoare extremă a ratei sporului (- 34 la mie în 2021).

Gradul de îmbătrânire a populației este într-o continuă creștere începând cu anii 1990. Zona Deltei Dunării se remarcă printr-o îmbătrânire avansată atât mediul urban, cât și în mediul rural. Dintre localitățile urbane se remarcă Techirghiol și Năvodari unde valorile acestui indicator se află sub 100%. În același timp în mediul rural doar 4 localități au depășit valoarea de 100% (Sf. Gheorghe, C.A. Rosetti, Jurilovca și Tuzla). În distribuția spațială a indicatorului se remarcă contrastul dintre zona Deltei, în care se înregistrează valorile cele mai mari și zona centrală (Mihai Viteazu, Istria, Săcele, Corbu și Năvodari) cu valorile cele mai mici: Mihai Viteazu este singura localitate cu gradul de îmbătrânire de sub 50%.

În ceea ce privește tendințele migraționiste de lungă durată, estimate pe baza recensământului populației din 2021, zona de coastă se divizează în două părți distincte: (i) jumătatea nordică (la nord de Năvodari), puțin atractivă, în care ponderea celor născuți în alte localități oscilează între 30 și 40% și (ii) localitățile din jumătatea sudică, conduse detașat de orașul Năvodari (cu circa 70% născuți în alte localități), printre care doar Constanța și Tuzla au valori mai mici, apropiate celor din nordul zonei.

1.3.4. Dezvoltare socio-economică

Pescuit și Acvacultură

Pescuitul marin se desfășoară de la țărm până la izobata de 60 metri

(adâncimi mai mari pentru pescuitul specializat de calcan, scrumbie și rechin), acoperind așadar, o mare suprafață a părții marine a zonei costiere. Activitatea de pescuit industrial se realizează folosindu-se unelte active și unelte fixe. Pescuitul cu unelte active se efectuează la adâncimi mai mari de 20 m, cu nave trauler, folosindu-se ca unelte traulul pelagic, beam traulul și năvodul. Pescuitul cu unelte fixe este practicat în lungul litoralului românesc, la adâncimi mici, de 2-11 m, cu talie, dar și la adâncimi de 20-60 m, când sunt folosite instalații, plase și capcane destinate capturării speciilor de pești care migrează în ape puțin adânci, precum și alte unelte cum ar fi talianul, setca, volte, țaparine și paragat.

Nivelul capturii și eficiența pescuitului, depind de efortul de pescuit (numărul de nave, numărul de talie, numărul de zile efective de pescuit, etc), evoluția condițiilor hidroclimatice, starea stocurilor principalelor specii și factorii antropici. Conform ANPA, principalele specii înregistrate în capturi, în 2022, au fost: rapana (2453 t); midiile (446 t); hamsia (30 t); șprot (62 t); stavridul (20 t); lufarul (32 t); calcanul (75 t) și barbul (26 t). Pe lângă acestea au mai fost semnalate și (2 t); guvizii (8 t) și alozele (6 t). Pescuitul în Delta Dunării a cunoscut în ultimii ani tendință descendentă semnificativă, de la 3600 t/an în 2017, până la 1610 t/an în 2022.

Principalele probleme cu care se confruntă sectorul pescăresc în zona costieră sunt:

- infrastructura specifică (porturi, puncte de debarcare, puncte de primă vânzare) este, în prezent, slab dezvoltată. Infrastructura de porturi pescărești cu dane specializate și spații de depozitare, precum și locațiile pentru organizarea primei vânzări a peștelui sunt insuficiente și necesită îmbunătățirea facilităților existente;
- flota de pescuit este învechită, poluantă;
- în ciuda numeroaselor reglementări, încă există practici sau comportamente nesustenabile care duc la impact nedorit al pescuitului asupra ecosistemelor acvatice;
- starea precară a stocurilor de sturioni din Dunăre și Marea Neagră și supraexploatarea stocurilor de calcan din Marea Neagră;
- modificarea habitatelor de reproducere sau hrănire a speciilor de pești ca urmare a lucrărilor hidrotehnice;
- schimbarea folosinței iazurilor, prin transformarea lor în poldere agricole a afectat semnificativ acvacultura. Pe de altă parte, eutrofizarea, poluarea și unele fenomene naturale (seceta), precum și lipsa tehnologiilor moderne au dus la scăderea productivității amenajărilor piscicole din Delta Dunării.

Acvacultura în zona costieră se bazează preponderent pe activitatea de piscicultură de apă dulce (în lacuri deltaice și litorale) și salmastră (în lagune), în timp ce acvacultura marină pontică are o dezvoltare relativ

recentă (Zaharia și colab., 2017). Pe baza programelor și recomandărilor UE au fost reluate activitățile de cercetare pentru dezvoltarea domeniului pe organisme acvatice cu mare plasticitate care suportă variații mari de temperatură, salinitate, densitate, hrană, precum și condiții de creștere în condiții dirijate, de captivitate (<http://msp-platform.rmri.ro/marsplan.html>). Un factor promotor pentru dezvoltarea acvaculturii marine îl constituie delimitarea zonelor alocate pentru acvacultură (AZA). La nivel național s-a realizat clasificarea apelor pentru calitatea moluștelor (clasa A) pentru trei zone, după cum urmează: a) zona 1, cuprinsă între Perișor și Chituc (Tulcea), cu o suprafață de circa 215 Mm²; b) zona 2, cuprinsă între Năvodari și portul Constanța (Baia Mamaia), circa 109 Mm²; zona 3, cuprinsă între Agigea și Mangalia, cu o suprafață de circa 10 Mm².

Turism

Turismul, deși cu un pronunțat caracter sezonier, rămâne cel mai important sector economic din zona costieră. Zona turistică a litoralului românesc la Marea Neagră cuprinde 12 stațiuni turistice de interes național, plus alte localități turistice litorale situate în județul Constanța și în județul Tulcea.

Concentrarea activității turistice în perioada de vară (2-3 luni), respectiv sezonabilitatea ridicată a acestei activități, determină o presiune considerabilă exercitată asupra ecosistemului costier, prin introducerea, în primul rând de deșeuri, poluanți atmosferici (intensificarea traficului rutier și fluvial), zgomot, agenți patogeni, prin degradarea peisajului, a capitalului cultural, etc. Dacă în Delta Dunării presiunea nu este atât de ridicată, pe de o parte datorită numărului semnificativ mai scăzut de vizitatori, iar pe de altă parte datorită reglementărilor impuse de către ARBDD cu privire la activitățile din Delta Dunării, în partea sudică a zonei costiere turismul de masă are efecte negative semnificative asupra mediului. Pe plan social, caracterul strict sezonier al locurilor de muncă din industria turismului în zona costieră face ca cererea de locuri de muncă să fie redusă, sub ofertă, ceea ce determină în cele din urmă scăderea calității serviciilor oferite.

Problema sezonității ridicate a turismului poate fi contracarată printr-o diversificare a ofertei turistice, prin promovarea turismului de evenimente, a turismului cultural, a pesca- turismului, turismului rural și gastronomic în partea nordică a zonei costiere (Delta Dunării) și turismul de aventură, cel balneo-medical, de organizare a unor manifestări expoziționale, precum și cel de evenimente culturale și de reuniuni în sudul litoralului.

Printre cele mai grave probleme cu care s-a confruntat în ultima perioadă turismul în zona costieră, în special în partea sa sudică unde se practică un turism de masă, sunt, pe de-o parte, scăderea aproape continuă a duratei medii a sejurului petrecut de turiști, iar pe de altă parte reducerea drastică a sosirilor turiștilor străini. Slaba promovare turistică constituie

principala cauză a reducerii semnificative a numărului de turiști străini, fiind necesare, în mod evident, îmbunătățirea ofertei turistice a litoralului românesc, dar și reluarea campaniilor de promovare turistică a acestei oferte pe piețe țintă europene.

Alte probleme legate de dezvoltarea turismului în zona costieră sunt legate de alte sectoare economice, precum transportul. Îmbunătățirea infrastructurii de transport feroviar, oferirea de alternative la transportul rutier, organizarea de curse aeriene charter pentru turiști, care să opereze pe Aeroportul M. Kogălniceanu Constanța și pe cel din Tulcea, precum și creșterea numărului de nave de pasageri cu escale mai lungi în portul Constanța pot contribui la sporirea atractivității și extinderea duratei sezonului turistic și, implicit, creșterea veniturilor.

Pentru accesibilitatea în partea sudică a zonei costiere (județul Constanța) se află în curs de implementare realizarea unui drum de mare viteză în regim de autostradă "Alternativa Techirghiol" ce va tranzita teritoriile administrative ale orașelor Techirghiol și Eforie și ale comunelor Cumpăna, Agigea, Topraisar, Tuzla și 23 August, cu o lungime totală de 30,590 Km, având ca principal scop fluidizarea traficului spre sudul litoralului, care să reducă timpul de călătorie, riscurile de accidentări și să implementeze proiecte economice și de mediu durabile.

Transport

Rețeaua de transport care conectează unitățile administrativ-teritoriale din zona costieră include transportul naval și terestru (rutier și feroviar) servind fluxurile de mărfuri și pasageri aferentei acestora.

Pe teritoriul zonei costiere, în partea nordică, aferentă județului Tulcea, rețeaua de drumuri publice cuprinde doar drumuri județene și comunale, în timp ce în partea sudică, aferentă județului Constanța, rețeaua de drumuri publice este mult mai complexă, incluzând toate categoriile de drumuri (autostradă, drumuri de interes național, drumuri județene și drumuri comunale). Principalele probleme referitoare la transportul terestru se referă atât la infrastructură, cât și la mijloacele de transport. Infrastructura de transport terestru este departe de a fi una optimă din punct de vedere al teritoriilor și funcționalităților deservite, în special în partea de nord a zonei costiere. Deși mai bine dezvoltată în sudul zonei costiere, infrastructura actuală nu acoperă adecvat fluxul de trafic rutier în sezonul turistic. Aceasta, corelată cu numărul ridicat de mijloace de transport ce folosesc combustibili fosili și care în mare parte sunt vechi, poluante, conduc la o intensificare semnificativă a poluării atmosferice și fonice.

Referitor la transportul feroviar, rețeaua acestuia în partea nordică a zonei costiere este asigurat de linia 812 de la Medgidia la Tulcea (transport de pasageri și marfă). În partea sudică, transportul feroviar se desfășoară pe

o magistrală CFR (magistrala 800 București Nord- Constanța-Mangalia) și căi ferate secundare, dedicate atât transportului de pasageri, cât și celui de marfă. Transportul feroviar în sudul zonei costiere nu oferă încă o alternativă viabilă la transportul rutier. Mai mult, numărul redus de kilometri de cale ferată electrificată determină ca folosirea combustibililor fosili să contribuie la creșterea emisiilor poluante în atmosferă.

Traficul maritim este concentrat în zona portului maritim Constanța, dar și în zona porturilor situate pe sectorul maritim al Dunării. În general, traficul maritim se concentrează în zona litoralului sudic și gurile Dunării, rutele fiind spre principalele porturi din Marea Neagră, în special spre Bosfor, și este reprezentat în general de nave tip vrachier, tanc și portcontainer.

Îmbunătățirea infrastructurii feroviare din port și a conexiunilor feroviare cu acesta este unul dintre proiectele importante de care depinde dezvoltarea transportului naval în zonă. De asemenea, portul trebuie să asigure în timp relativ scurt capacitatea de aprovizionare a navelor și să ia în considerare în dezvoltările sale schimbările din sectorul energetic din regiune.

În ceea ce privește traficul naval pe brațele Dunării, se observă o creștere semnificativă în 2022 a numărului de nave ce au tranzitat Canalul Sulina, în special pentru nave cu tonaj peste 3000 tdw, în strânsă legătură cu conflictul armat generat de agresiunea Rusiei asupra Ucrainei. Spre deosebire de traficul de mărfuri, dinamica numărului de pasageri pe cele trei brațe ale Dunării, către localitățile Sulina, Periprava și Sfântu Gheorghe, este într-o scădere continuă în ultimii 10 ani, iar cauzele sunt numărul în creștere a celor care aleg să meargă cu ambarcațiuni private, contextul pandemic, etc.

Activități portuare

Portul Constanța include zonele Constanța, Midia, Mangalia și Basarabi (aceasta situată în afara zonei de studiu), împreună constituind complexul portuar maritim românesc aflat în administrarea CN APM S.A.

Portul Constanța - zona Constanța acoperă o suprafață totală de 3.926 ha, din care 1.313 ha uscat și 2.613 ha apă și dispune de 140 dane operaționale, dintr-un total de 156. Lungimea totală a cheurilor este de 32 km, iar adâncimile variază între 7 și 19 m (https://www.portofconstantza.com/pn/page/np_prezentare_port). Aceste caracteristici sunt comparabile cu cele oferite de către cele mai importante porturi europene și internaționale, permițând accesul navelor tanc cu capacitatea de 165.000 dwt și a vrachierelor cu capacitatea de 220.000 dwt.

Portul Constanța este atât port maritim, cât și port fluvial, facilitățile permițând acostarea oricărui tip de navă fluvială. Legătura Portului Constanța cu Dunărea se realizează prin Canalul Dunăre - Marea Neagră

și reprezintă unul dintre principalele avantaje ale Portului Constanța.

Portul dispune terminale specializate.

Portul Constanța - zona Midia pune la dispoziție facilitățile pentru centrul industrial și petrochimic adiacent. Portul, cu o suprafață totală de 834 ha, dispune de 14 dane (11 sunt dane operaționale, iar 3 dane sunt destinate întreținerii și reparațiilor de nave). Principalele categorii de mărfuri operate sunt: petrol brut și produse derivate, GPL, mărfuri generale și animale vii. În zona Midia se află și o bază de operațiuni pentru forările off-shore care se realizează în sectorul românesc al Mării Negre.

Portul Constanța - zona Mangalia are o suprafață de 142,19 ha și dispune de 4 dane (2 fiind dane operaționale). Principalele categorii de mărfuri operate sunt bitum, mărfuri generale și GPL.

Traficul de mărfuri în porturile maritime a cunoscut în ultima perioadă o creștere semnificativă datorită preluării a unei mari părți din traficul porturilor din Ucraina, situație generată de conflictul militar din zonă. Structura mărfurilor operate în porturile maritime acoperă toate categoriile de mărfuri având în vedere diversitatea terminalelor disponibile. Totuși, trebuie remarcată evoluția clar ascendentă din ultima perioadă a operării mărfurilor solide în vrac, cu predilecție a cerealelor, precum și a produselor vrac lichid, mai precis petrol brut și produse petroliere. Această evoluție a fost accelerată de situația din Ucraina, însă ea se manifestase cu pregnanță și înainte de izbucnirea conflictului.

Portul Sulina este amplasat pe malul drept al Canalului Sulina, în zona orașului. În ultima perioadă, în contextul conflictului dintre Ucraina și Federația Rusă, importanța portului a crescut semnificativ, construcțiile portuare asigură cu greu, în prezent, condiții pentru acostarea navelor maritime care intră și ies de pe Canalul Sulina, precum și a navelor care deserveșc traficul local de mărfuri și pasageri.

Agricultura

Agricultura este unul dintre cele mai importante sectoare economice din zona costieră, terenurile cultivate cu culturi agricole însumând o suprafață totală de 134.000 ha (37,55% din terenurile zonei costiere) conform datelor furnizate de JRC pentru anul 2018 (D'Andrimont și colab., 2021). Dintre acestea, suprafața cea mai mare o ocupă terenurilor ocupate cu culturi cerealiere, 42,8% din totalul terenurilor agricole, după care urmează terenurile acoperite cu vegetație ierboasă (24,6%), culturile oleaginoase (16,9%) și plantațiile multianuale de pomi și arbuști fructiferi (13,8%).

Repartiția geografică a terenurilor cultivate nu este uniformă, cea mai mare parte a terenurilor cultivate fiind concentrate în partea sudică și centrală a zonei de studiu (peste 60%). Suprafețele totale agricole la nivelul celor două județe din zona costieră au rămas relativ constante în ultimii ani.

Totuși, referitor la categoriile de folosință, dacă în județul Constanța suprafețele au rămas constante pe categoriile de folosință cu destinație agricolă, respectiv arabil, pășuni, fânețe, vii și livezi, pentru județul Tulcea este observată o ușoară tendință de creștere la arabil, creștere realizată în detrimentul suprafețelor cu vii și livezi.

Având în vedere, ponderea mare a acestui sector în economia UAT-urilor din zona costieră, agricultura reprezintă una dintre cele mai importante surse difuze de introducere a materiei organice, compușilor cu azot și fosfor, contaminanți în sol, subsol și ape, în special în partea sudică a zonei de studiu. Practicile agricole defectuoase, monocultura fiind pe primul loc, influențează negativ atât calitatea solurilor, cât și calitatea apelor de suprafață și subterane prin utilizarea excesivă de substanțe chimice (fertilizanți și pesticide).

Principalele amenințări pentru agricultură în Dobrogea sunt seceta și aridizarea, prin urmare, obținerea unor producții satisfăcătoare este dependentă în primul rând de irigații. Deși, statistic, peste 70% din suprafața agricolă este amenajată pentru irigații, doar 10% din aceasta se poate iriga efectiv, astfel încât se ajunge la o suprafață mare de terenuri agricole calamitată din cauza secetei. Așadar, este imperios necesară extinderea urgentă a sistemului de irigații funcțional, asigurarea necesarului de apă fiind una dintre măsurile de primă importanță. Totuși, în condițiile secetei tot mai accentuate, extinderea și îmbunătățirea sistemului de irigații reprezintă o soluție parțială și destul de costisitoare.

Dezvoltarea unei "agriculturi inteligente" este o necesitate pentru dezvoltarea în continuare a acestui sector. Creșterea capacității de monitorizare a condițiilor meteo la o scară cât mai redusă (local) și integrarea datelor în diverse sisteme de modelare, prognoză poate oferi fermierilor recomandări de irigare și fertilizare până la recoltare. Aplicarea pe scară mai largă a diversificării producției agricole este de asemenea necesară pentru a combate efectele secetei, permițând anumitor culturi să evite perioadele de vreme caldă sau uscată în fazele lor cele mai sensibile.

Industrie

Activitatea industrială în zona costieră se focalizează în partea sa sudică. În partea nordică, aferentă județului Tulcea activitatea industrială este nesemnificativă. Principalele ramuri industriale, potențial generatoare de impact asupra componentelor mediului și bunăstării comunității costiere sunt industria petrochimică, industria extractivă, construcții și întreținere de nave și industria materialelor de construcții.

Industria petrochimică în zona costieră este reprezentată de Rompetrol Rafinare SA (membră a KMG International) care realizează operațiuni de producție produse petroliere și petrochimice în următoarele unități:

Rafinăria Petromidia (benzină, motorină, combustibil pentru avioane) și Uzina Petrochimică (HDPE, LDPE, PP). Industria de construcții și întreținere de nave este reprezentată de Șantierul Naval Constanța (principalul șantier de reparații și proiecte conversie din Marea Mediterană și Marea Neagră), Șantierul Naval Damen Mangalia și, Șantierul Naval Mangalia S.A. În ceea ce privește industria extractivă în zona costieră, aceasta se rezumă la exploatarea calcarului industrial și de construcții (în zona lacului Tașaul - Luminița) și la extragerea nisipului, care totuși nu este o activitate cu caracter permanent în zona costieră. Industria materialelor de construcții a luat o oarecare amploare în ultima perioadă în zona costieră, în contextul expansiunii urbane semnificative.

Aceste activități industriale, în condițiile nerespectării legislației în vigoare privind prevenirea și controlul integrat al poluării asupra mediului, inclusiv managementul deșeurilor, pot genera un impact negativ considerabil asupra calității aerului, apei și solurilor, biodiversității, precum și sănătății populației.

Producerea de energie

În prezent, la nivelul zonei costiere, generarea de energie din surse regenerabile este aproape inexistentă. Energia termică este produsă fie la nivel centralizat, folosind combustibili fosili (Constanța, Mangalia și Năvodari), fie individual, preponderent, folosind centrale individuale pe gaz. Toate acestea determină o creștere a emisiilor de gaze poluante în atmosferă. Referitor la energia electrică, aceasta este produsă doar la nivel individual (folosind energia solară), parcurile eoliene și centrala nucleară de la Cernavodă, principale producătoare de energie din Dobrogea, fiind situate în afara zonei costiere.

Potențialul de producere a energiei alternative (eoliană, solară, valuri, etc.) este unul foarte ridicat în zona costieră, dar din păcate nu este utilizat. Prezenta strategie se aliniază celorlalte strategii și planuri în scopul promovării generării de energie alternativă folosind resursele regenerabile ale zonei costiere.

Planificare spațială și dezvoltare urbană

Instrumentele de planificare spațială a teritoriului sunt de importanță majoră pentru managementul integrat al zonei costiere.

Planuri urbanistice generale

În zona costieră sunt prevăzute zone de extindere a intravilanelor în vederea dezvoltării activităților deja existente și în unele cazuri chiar pentru activități noi legate de proximitatea liniei țărmului și a resurselor zonei costiere în principal cele turistice.

Cu toate că numărul de locuitori și numărul de unități de primire turistică sunt într-o continuă scădere, extinderile de intravilan s-au realizat aproape

exclusiv pentru locuire și turism. Extinderea rapidă a zonelor de locuit nu a fost însoțită în același ritm de investițiile necesare în infrastructuri și servicii publice (străzi, alimentare cu apă și canalizare, educație, etc.) ceea ce afectează calitatea locuirii și atractivitatea localităților. Dezvoltarea excesivă și necontrolată a locuirii în stațiuni poate conduce la conflicte de utilizare a terenurilor, scăderea confortului turiștilor și, în final, scăderea atractivității acestor stațiuni.

În lipsa unei viziuni elaborate într-un context strategic al întregii zone costiere, tendințele dezvoltării urbane excesive și necontrolate vor continua, astfel încât activitatea de planificare spațială și dezvoltarea urbană vor constitui o sursă importantă de presiuni și riscuri în sectorul sudic al zonei costiere românești.

Infrastructura de utilități

Infrastructura de alimentare cu gaze naturale

În cadrul rețelei naționale de distribuție de gaze naturale județele Constanța și Tulcea se află în culoarul 7 de transport internațional: ZB0100-Isaccea-Șendreni și ZB1500-Tranzit- Dobrogea. De asemenea, este de menționat proiectul "Extindere Sistem Național de Transmisie a gazelor " prin realizarea conductei de transport gaze naturale de la punct preluare gaze Marea Neagră (zona Vadu) - la conducta Tranzit 1 (zona Grădina)". Conducta are o lungime totală de aproximativ 24,37 km.

Infrastructura de alimentare cu energie electrică

În județul Constanța, infrastructura majoră de alimentare cu energie electrică este reprezentată de liniile electrice aeriene de 750 kV și 400 kV, 4 stații de transformare 400/110 kV, dintre care una, Constanța Nord, este localizată în zona costieră. În județul Tulcea, stațiile de transformare (Isaccea și Tulcea Vest) sunt situate în afara zonei costiere

Infrastructura de alimentare cu apă

În prezent, la nivelul zonei costiere, serviciile de alimentare cu apă și canalizare sunt asigurate de operatorii regionali AQUASERV SA, în județul Tulcea și RAJA S.A, în județul Constanța.

În partea zonei costiere aferentă județului Tulcea, sursele de alimentare sunt atât subterane, cât și de suprafață (Sulina, Sf. Gheorghe).

În județul Constanța sunt exploatate un număr de 94 de surse de apă subterană, formată din 349 foraje și 2 surse de apă de suprafață (Galeșu și Dealul Vifor). Apa brută este tratată în cele două stații de tratare, respectiv stația de tratare Palas-Constanța (situată în zona de studiu) și stația de tratare Dealul Vifor-Cernavodă.

Infrastructura de canalizare și epurare a apelor uzate

La nivelul județului Tulcea, infrastructura de canalizare a cunoscut o ușoară tendință de dezvoltare în ultimii ani. Cu toate acestea însă,

infrastructura de canalizare prezintă încă deficiențe de dezvoltare, fiind nevoie investiții majore pentru extinderea rețelei de canalizare în mediul rural.

În partea nordică a zonei costiere există patru stații de epurare a apelor uzate, la Sulina, Sf. Gheorghe, Murighiol și Jurilovca. În toate cele patru stații apele uzate sunt epurate mecanic și biologic.

Din punct de vedere al colectării și epurării apelor uzate, situația stă mult mai bine în județul Constanța. Gradul de conectare al populației la sistemul de canalizare este semnificativ mai ridicat, în unele UAT-uri fiind asigurat în procente cuprinse între 90 și 100% (Năvodari, Constanța, Mangalia și Costinești).

În partea sudică a zonei costiere există 6 stații de epurare a apelor uzate (Năvodari, Constanța Nord, Constanța Sud, Constanța CN APM, Eforie și Mangalia), în fiecare dintre acestea realizându-se epurarea avansată, terțiară. Rata de colectare și epurare variază foarte mult între UAT-uri. Apele colectate și epurate în toate cele cinci stații de epurare sunt deversate în Marea Neagră.

Dragare și construcții hidrotehnice

În cazul porturilor maritime, lucrările de dragare sunt necesare pentru eliminarea limitărilor de pescaj în interiorul porturilor, îmbunătățirea manevrelor sigure și a condițiilor de navigație, creșterea eficienței operatorilor prin evitarea operațiunilor de umplere și manipulare dublă, și consolidarea poziției actuale a porturilor în regiunea Mării Negre și a sistemului european de transport.

În porturile Midia și Mangalia, adâncimea apei la dane și accesul în acvatoriul porturilor sunt principalii factori restrictivi pentru operare. Această situație a apărut din cauza întârzierii investițiilor pentru lucrările de dragare și a dus la o scădere semnificativă a eficienței operațiunilor determinate de dificultățile de primire/intrare a navelor mai mari. De asemenea, este limitată și capacitatea operațională a șantierului naval DAMEN Mangalia, intrarea navelor mai mari fiind împiedicată.

Modificările hidrotehnice din partea nordică a zonei costiere, aferentă Deltei Dunării, au avut ca scop îmbunătățirea condițiilor de navigație pe Dunăre, accesului navelor din mare spre teritoriu, precum și asigurarea unor condiții hidrologice optime pentru habitate acvatice naturale, precum și pentru exploatarea resurselor naturale din interiorul deltei.

Tipurile de activități în funcție de modul de utilizare a terenurilor aflate la limita de contact cu zona costieră din sectorul sudic sunt prevăzute în anexa nr. 5 la Strategie.

1.3.5. Principalele presiuni în zona costieră

Naturale

Inundații

Conform variantei actualizate a Planului de Management al Riscului la Inundații - A.B.A. Dobrogea-Litoral, ciclul II de implementare a Directivei [nr. 2007/60/CE](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2007, zonele cu risc semnificativ de inundații din zona costieră, cu sursă fluvială, sunt: sector litoral localitatea Mamaia-lacul Razim, sector litoral localitatea Costinești-localitatea Mangalia, râul Casimcea și râul Valea Albești. Aceste inundații se formează datorită depășirii capacității de transport a albiei, iar în cazul sectorului litoral localitatea Mamaia - lacul Razim și depășirii infrastructurii de apărare. De asemenea, în același plan sunt incluse și zonele de risc semnificativ la inundații, cu sursă pluvială, în localitățile Corbu, Constanța, Eforie și Costinești.

Pe de altă parte, există și riscul inundațiilor costiere în condițiile unor furtuni și vânturi puternice dinspre mare, mai ales în arealele joase din cadrul țărmului Deltei Dunării. Realizarea lucrărilor de protecție costieră din ultimii ani pe țărmul sudic reduce semnificativ riscul unor astfel de inundații în arealele respective.

Principala problemă în ceea ce privește protecția populației și infrastructurii din localități o constituie inexistența (în unele localități rurale) sau subdimensionarea rețelei de colectare a apelor, a sistemelor de canale de desecare, precum și a stațiilor de pompare. De asemenea, o altă problemă ar putea deriva din nerealizarea periodică a lucrărilor de mentenanță a infrastructurilor existente de protecție împotriva inundațiilor, a lucrărilor de întreținere a albiilor cursurilor de apă și eliminarea blocajelor, obstacolelor pe cursurile de apă.

Seceta

În "Studiul pentru elaborarea Strategiei Naționale privind Prevenirea și Combaterea Deșertificării și Degradării Terenurilor 2019-2030", elaborat la cererea MMAP, au fost identificate zonele susceptibile la procesele de degradare a terenurilor și deșertificare. Conform acestui studiu, în zona costieră, UAT-urile din Delta Dunării aparțin zonei cu o susceptibilitate extrem de mare la deșertificare, cu un climat arid de stepă, în timp ce sudul zonei costiere este încadrat la categoria zone cu susceptibilitate mare, cu un climat temperat cu veri fierbinți. Proiecțiile climatice pentru perioadele 2021-2050 și 2071-2100 estimează o menținere a condițiilor actuale de aridizare în sud-estul României.

Principalele amenințări legate de gestionarea inadecvată a secetei și tendinței de deșertificare a zonei de studiu sunt legate atât de reducerea resurselor de sol, cât și modificarea însușirilor fizice, chimice, mineralogice și biologice ale acestuia. O altă amenințare legată de secetă, și în special de deșertificare, se referă la apele de suprafață și cele subterane al căror

nivel poate fi serios afectat. Din cauza secetei hidrologice, acviferele de mică adâncime în Dobrogea de Nord pot suferi scăderi temporare sau permanente ale suprafețelor piezometrice sub minimele istorice, ca urmare a variațiilor sezoniere, semnificative pentru acviferele freatice.

Fenomene meteorologice extreme

În contextul încălzirii globale, schimbările prognozate ale regimului climatic la nivel național sunt determinate de condițiile regionale. Datele furnizate de ANM arată că schimbările referitoare la regimul termic atmosferic, precum și la precipitațiile medii și regimul eolian, apar împreună cu modificări ale statisticilor fenomenelor meteorologice extreme. Frecvența și intensitatea acestor fenomene meteorologice extreme (furtuni, vânturi, etc.) au crescut semnificativ la nivel național.

Creșterea nivelului mării

Una dintre consecințele majore ale încălzirii globale este creșterea nivelului mării. Variațiile de nivel ale mării în cadrul litoralului românesc sunt determinate în cea mai mare măsură de condițiile eustatice din bazinul Mării Negre, sub influența expansiunii termale și a creșterii nivelului Oceanului Planetar. Acestora li se adaugă factorii meteorologici și hidrologici regionali și locali, precum și mișcările izostatice regionale. Variația nivelului mării la Constanța pe termen lung este de 1,9 mm/an, înregistrând o tendință de creștere accelerată în ultimele 3 decenii, similară cu tendința globală (INCDM, 2022).

Riscurile determinate de creșterea nivelului mării sunt asociate cu procesul de eroziune costieră, inundații și pierderea unor zone umede, care afectează flora și fauna, provocând pierderea habitatului pentru pești, păsări, plante și multe alte specii. Mai mult decât atât, creșterea accelerată a nivelului mării poate avea consecințe nefaste asupra infrastructurii din zona de coastă și poate constitui o amenințare reală pentru comunitățile costiere, mai ales pentru cele situate în Delta Dunării.

Eroziunea costieră

În ciuda recentelor lucrări de protecție contra eroziunii, eroziunea costieră încă reprezintă o problemă importantă de-a lungul litoralului românesc al Mării Negre.

Unitatea nordică a zonei costiere, care se suprapune țărmului Deltei Dunării, este caracterizată prin predominanța proceselor erozive. Zonele cu risc major la eroziune sunt Canalul Sondei-Câșla Vădanei, la sud de Câșla Vădanei, Insula Sacalin, Zătoane-Perișor Nord și Portița-Periboina (procesele erozive afectând cordonul litoral care mărginește Complexul Lagunar Razim-Sinoie).

Sectorul sudic al țărmului românesc al Mării Negre este, în prezent, marcat de lucrările de combatere a eroziunii costiere care constau în construcția

diferitelor diguri de protecție și în alimentarea cu sediment a plajelor. În acest sector, riscul major de eroziune este întâlnit în perimetrul Costinești-2 Mai-Vama Veche, unde eroziunea costieră poate declanșa procese de prăbușire a falezii. Toate aceste sectoare cu risc de eroziune nu au fost încă supuse lucrărilor de protecție și reabilitare.

Alunecări de teren și prăbușire de faleză

Conform Legii nr. 575/14.11.2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a V-a - "Zone de risc natural", potențialul de producere a alunecărilor de teren în UAT-urile din zona costieră este scăzut.

Prăbușirile de faleză se manifestă în sectorul sudic al zonei costiere, caracterizat de faleză înalte. Zonele cu potențial de manifestare a fenomenului de prăbușiri de faleză, stabilite pe baza istoricului evenimentelor și a observațiilor din teren sunt sectorul Eforie-Tuzla și sectorul Costinești Sud-2 Mai-Vama Veche. Prin lucrările de protecție împotriva eroziunii costiere, în special lărgirea plajelor, zonele cu risc de producere a prăbușirii falezelor s-au redus la sectoarele în care aceste lucrări nu au fost încă realizate. De asemenea, mai ales ca urmare a unor căderi de precipitații abundente, zona cuprinsă între Poarta 1 și Poarta 6 Port Constanța este supusă riscului producerii unor alunecări-prăbușiri de teren cu implicații majore, în mod special asupra construcțiilor dispuse în imediata apropiere a incintei portului Constanța (Inspectoratul pentru Situații de Urgență "DOBROGEA", 2018).

Antropice

Introducerea de contaminanți în atmosferă, ape și soluri

Poluarea atmosferică este generată atât din surse fixe (staționare), reprezentate de procese industriale, procese de combustie, etc. cât și din surse mobile, reprezentate prin mijloacele de transport rutiere, feroviare și navale. Cele mai semnificative sunt sursele mobile prin arderea diferitelor tipuri de combustibili generează emisii directe de gaze cu efect de seră, precum și mai mulți alți poluanți cum ar fi CO, COVNM, SO₂, NO₂, particule în suspensie, etc.

În partea nordică a zonei costiere, transportul rutier nu este atât de intens, sursa majoră de poluare atmosferică fiind activitatea de transport naval. În partea sudică, aferentă județului Constanța, sectorul transporturi este mult mai dezvoltat, atât în ceea ce privește transportul rutier, feroviar, cât și naval. La nivelul municipiului Constanța, contribuția sectorului transportului la totalul emisiilor de NOX, CO și COVNM este de peste 75%, 85% și, respectiv 65%, în condițiile în care emisiile din traficul rutier pentru municipiul Constanța reprezintă circa 52% din emisiile din trafic de la nivelul județului (conform Agenției Naționale de Protecție a Mediului -

Inventar local de emisii 2018).

Dintre sursele staționare, cele mai relevante sunt activitățile portuare generatoare de emisii de poluanți atmosferici (generarea energiei electrice și termice și a apei calde menajere în centralele termice; traficul rutier, feroviar și maritim în incintele portuare; activitatea operatorilor portuari ce desfășoară activități cu impact asupra aerului și depozitarea și eliminarea deșeurilor), industriile petrochimică și extractivă și producerea de energie termică (folosind combustibili fosili).

Poluarea apei

Valorile contaminanților anorganici (metale grele), organici (hidrocarburi, detergenți, fenoli) și fertilizanți înregistrați în apele marine costiere și lacurile litorale, în ultimii ani, indică o îmbunătățire ușoară, dar și deficiențe ale sistemelor de control a surselor de poluare difuze - surse atmosferice, agricultură, și lipsa colectării apelor uzate sau ineficiența tehnologiilor de epurare a apelor uzate.

Ape de suprafață

Sursele de introducere a contaminanților în mediul acvatic din Delta Dunării, pe lângă aportul semnificativ al Dunării, sunt activitățile agricole gestionate defectuos, apele uzate urbane necolectate, deloc sau insuficient epurate, practicile neadecvate și, uneori ilegale, de colectare și depozitare a deșeurilor. În partea de sud a zonei costiere, calitatea apei lacurile litorale este afectată de activitățile agricole din proximitatea lor (lacurile Techirghiol, Tașaul, Corbu, Siutghiol, Mangalia, etc.), activitățile industriale din vecinătate (în cazul lacurilor Tașaul și Corbu), dezvoltare urbană și turism (lacurile Siutghiol, Mangalia, Tăbăcărie, etc.). De asemenea, lipsa sistemelor de colectare a apelor uzate și meteorice de la gospodării sau comunități mici din jurul lacurilor, precum și depozitarea ilegală a deșeurilor în proximitatea lor, constituie, de asemenea probleme a căror rezolvare necesită o creștere a gradului de conștientizare a populației, precum și o implicare mai mare a autorităților locale.

Ape marine

Având în vedere că principalul poluator al apelor costiere este fluviul Dunărea, principala problemă este gestionarea poluării la nivelul bazinului hidrografic al acestuia. De asemenea, o altă problemă este legată de insuficienta cunoaștere a nivelului poluării din surse difuze, în special depuneri atmosferice, dar și de pe terenuri agricole. Apare astfel necesitatea, pe de-o parte a consolidării capacității de monitorizare a depunerilor atmosferice, și în special de modelare a mecanismului de transport al poluanților, precum și prognozare a impactului asupra calității apelor costiere și marine.

Referitor la sursele punctiforme, în ciuda măsurilor luate de România

pentru îmbunătățirea colectării și tratării apelor uzate și meteorice, încă mai sunt probleme, în special deficiențe în funcționarea stațiilor de epurare (exemplu - Eforie, Constanța Sud, Mangalia), efectele fiind vizibile în special prin nivelurile mai ridicate ale contaminanților din sedimentele localizate în aceste zone.

În fine, o altă amenințare pentru calitatea apelor costiere, dar nu numai, apărută cu ocazia conflictului declanșat de invazia Rusiei în Ucraina, o reprezintă intensificarea traficului naval în porturile românești, precum și creșterea activităților portuare, generatoare de emisii în mare. Momentan, nu sunt disponibile date care să arate dimensiunea acestei probleme, dar apare necesară adaptarea infrastructurii portuare la noile realități.

Ape subterane

Având în vedere că cea mai mare parte a suprafețelor corpurilor de apă subterană este acoperită de terenuri agricole, principala problemă referitoare la calitatea acestor ape este legată de utilizarea necorespunzătoare a îngrășămintelor și pesticidelor (folosirea în exces, depozitarea defectuoasă, neconformă), precum și lipsa unor sisteme corespunzătoare de colectare și stocare a dejecțiilor în cazul unor ferme zootehnice constituie amenințări semnificative pentru calitatea apelor subterane. La acestea se adaugă și altele: depozite neconforme și/sau ilegale de deșeuri, inclusiv industriale, aglomerări umane fără sisteme de colectare și stații de epurare a apelor uzate, ale căror efect pot fi amplificate de factori naturali, precum inundațiile, viiturile. O altă problemă este riscul de poluare a pânzei freatice cu hidrocarburi din conductele îngropate, uzate fizic sau distruse intenționat.

Poluarea accidentală

Riscul producerii unor poluări majore, accidentale, cu produse petroliere, ce conduc la afectarea masivă a diversității și calității factorilor de mediu (aer, apă, sol) în zona costieră este ridicat, determinat de activitățile de rafinare și prelucrare a produselor petroliere, de transportul petrolului și produselor petroliere, cât și de riscul producerii unui accident naval major, precum coliziune și/sau scufundare. Planurile de contingență de intervenție în caz de poluare accidentală cu hidrocarburi în vigoare pentru mediul marin și fluviul Dunărea (H.G. [nr. 893/2006](#) pentru modificarea H.G. [nr. 1.593/2002](#) privind aprobarea Planului național de pregătire, răspuns și cooperare în caz de poluare marină cu hidrocarburi), pot fi inoperabile, în anumite condiții, din cauza lipsei unui sistem de avertizare în timp real și a dotărilor tehnice, uneori insuficiente.

Poluarea solurilor este accentuată de multitudinea de activități desfășurate în acest areal, de la agricultură, care se desfășoară pe o suprafață considerabilă în majoritatea UAT-urilor, trecând prin dezvoltare urbană,

turism și până la activități industriale.

Terenurile agricole pot fi contaminate de poluanți caracteristici acestei activități, respectiv pesticide, îngrășăminte minerale și naturale, reziduuri de materiale plastice de la activități agricole și deșeuri de la comunitățile din zona rurală.

Alți potențiali contaminanți pentru sol provin din zonele urbane, sursele putând fi de natură domestică, din activități agricole/horticole urbane sau periurbane, utilizarea de pesticide în zona urbană (ex. pentru gestionarea spațiilor verzi), scurgeri accidentale de substanțe toxice, deșeuri municipale, deșeuri medicale, deșeuri de la echipamente electronice, etc.

Introducerea de nutrienți în apă și soluri

Introducerea de nutrienți și materie organică în mediul acvatic (atât dulcicol, cât și marin) conduce la fenomenul de eutrofizare, cu consecințe negative, uneori dramatice, asupra ecosistemelor acvatice, respectiv înfloriri algaie, uneori toxice și dezoxigenare, în unele cazuri până la anoxie (fenomen întâlnit din ce în ce mai des în lacurile, canalele și gârlele din Delta Dunării).

Sursele de introducere a compușilor cu N și P în mediul acvatic sunt, în general aceleași, ca și în cazul compușilor sintetici și nesintetici.

Pentru solurile din zona costieră introducerea de materie organică și substanțe cu P și N, ca și presiune antropică, se realizează tot prin intermediul agriculturii, aportul cel mai important avându-l în acest caz substanțele fertilizante utilizate pentru susținerea și creșterea producției agricole.

Introducerea de deșeuri

În ciuda existenței a numeroase reglementări legislative (O.U.G. [nr. 92/2021](#) privind regimul deșeurilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea [nr. 17/2023](#), cu modificările și completările ulterioare, Legea [nr. 181/2020](#) privind gestionarea deșeurilor nepericuloase compostabile, O.G. [nr. 2/2021](#) privind depozitarea deșeurilor, cu modificările și completările ulterioare etc.), strategii și planuri de management a deșeurilor la nivel național (Planul Național privind gestionarea deșeurilor) și local (Plan Județean de Gestionare a Deșeurilor Județul Constanța 2020-2025, Plan Județean de gestionare a Deșeurilor Județul Tulcea), problema introducerii deșeurilor în mediu încă persistă în zona costieră. Deși gradul de conectare al populației la serviciile de salubritate în zona costieră este ridicat, există 3 UAT-uri (Istria, Mihai Viteazu și Săcele) neconectate încă la serviciile de colectare și transport a deșeurilor municipale (conform PJDG Constanța 2020- 2025). În ciuda unui procent relativ ridicat de colectare și transfer a deșeurilor municipale la nivelul zonei costiere, există încă problema depozitării ilegale a deșeurilor, fapt "încurajat" și de lipsa unui

control strict și de aplicare a sancțiunilor din partea autorităților competente.

De asemenea, problema deșeurile marine, atât a celor plutitoare, cât și a celor scufundate, este insuficient abordată în cadrul implementării Directivei [nr. 2008/56/CE](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 17 iunie 2008, fiind necesare creșterea capabilităților de monitorizare a acestora, precum și acțiuni vizând colectarea și tratarea/reciclarea lor.

O altă problemă legată de managementul deșeurilor se referă la procentul ridicat de deșeuri eliminate prin depozitare, relevând astfel necesitatea extinderii infrastructurii de tratare a deșeurilor.

Introducerea de zgomot

Deși managementul zgomotului ambiant este reglementat prin Legea [nr. 121/2019](#) privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant, cu modificările și completările ulterioare, puține activități economice sau urbanistice aplică prevederile acesteia care, printre altele, stipulează obligațiile de planificare acustică. Deși această lege impune obligativitatea realizării hărților de zgomot pentru toate aglomerările, drumurile principale, căile ferate principale, până la 30.06.2022, nu toate UAT-urile din zona costieră au realizat aceste cartare acustică. De asemenea, această lege prevede obligativitatea ca până în iulie 2023 să fie elaborate planurile de acțiune destinate gestionării zgomotului și a efectelor acestuia, incluzând măsuri de reducere a zgomotului, dacă este necesar. La nivelul zonei costiere, UAT Constanța are un Plan de acțiune pe zgomot pentru aglomerarea Constanța, elaborat în 2021, care cuprinde evaluarea nivelurilor de presiune acustică rezultate în urma realizării hărții strategice de zgomot pentru municipiul Constanța și măsurile propuse pentru gestionarea poluării fonice.

Totuși această lege nu abordează / reglementează problema zgomotului introdus prin activități desfășurate pe mare, cu excepția transportului naval în interiorul acvatoriilor portuare, ceea ce poate reprezenta o problemă pentru ecosistemul marin, dat fiind efectul negativ pe care zgomotul subacvatic îl are, în special, asupra mamiferelor marine, dar nu numai.

Introducerea de specii invazive

În zona costieră sunt prezente o serie de specii străine invazive, reprezentând un real factor de risc pentru asociațiile de specii native. Dintre aceste specii, 54 sunt marine, între ele regăsindu-se unele care au dus la reconfigurarea profundă a asociațiilor de specii planctonice - *Oithona davisae*, *Acartia tonsa*, *Mnemiopsis leidyi*, *Beroe ovata* - și bentale - *Mya arenaria*, *Anadara kagoshimensis*, *Rapana venosa*. De menționat că Marea Neagră s-a confruntat cu colapsul total al stocurilor de pești native datorită pătrunderii speciei invazive *Mnemiopsis leidyi*, devenind un studiu

de caz în ceea ce privește falimentarea industriei piscicole din statele riverane bazate pe speciile de pești din marea Neagră. În habitatele terestre un inventar al speciilor invazive include peste 150 de taxoni, cea mai mare parte nevertebrate dar și specii de pești, atât marini cât și de apă dulce (crapii chinezești fitofagi - *Aristichthys nobilis*, *Hypophthalmichthys molitrix*, *Ctenopharyngodon idella*, speciile de somn pitic - *Ameiurus melas*, *Ameiurus nebulosus*) sau mamifere - (bizamul *Ondatra zibethica*, câinele enot *Nyctereutes procyonoides*). Unele din aceste specii, cum sunt speciile de crap fitofagi, au produs de asemenea reconfigurări majore ale habitatelor dulcicole în Delta Dunării, având un impact puternic asupra comunităților de specii native.

Degradarea / pierderea habitatelor terestre și acvatice

Pentru zona costieră, degradarea și pierderea suprafețelor cu habitate naturale se referă mai puțin la zona terestră și mai mult la zona marină. Dacă în mediul terestru situația este cât de cât sub control, existența rețelei de arii protejate Natura 2000 asigurând păstrarea stării de conservare a habitatelor terestre, în cazul mediului marin situația este diferită.

În cazul habitatelor terestre, singura zonă protejată în care se poate vorbi despre degradarea habitatelor naturale este cea din sudul RBDD, de la Corbu-Vadu, unde un turism scăpat de sub control și care nu respectă normele și regulamentele pentru o Rezervație a Biosferei produce an de an o degradare a habitatelor costiere din zona litorală, toate foarte sensibile la impactul antropic. Alte zone unde dezvoltarea proiectelor imobiliare s-a realizat fără respectarea normelor de protecție a habitatelor sunt zona cordonului litoral dintre Eforie Nord și Eforie Sud și zona situată la nord de stațiunea Mamaia, unde practic nu mai există decât petice din habitatele naturale, însă aceste zone nu sunt incluse în arii protejate Natura 2000.

Habitatele marine suferă în prezent consecințele proiectului de înnisipare a plajelor de la litoralul românesc. Lărgirea plajelor din sudul litoralului și din zona Constanța cu circa 100 de m, afectează toate ariile incluse în rețeaua Natura 2000, arii protejate care au limita la zona de spargere a valurilor.

Activitățile de pescuit cu unelte active exercită, de asemenea, o presiune semnificativă asupra stării habitatelor bentale. Utilizarea beam-traulelor afectează semnificativ habitatele și comunitățile bentale prin perturbarea fizică a fundului mării în perimetrul delimitat de izobatele de 5-7 m și 30 m adâncime, de la Constanța până la Peninsula Sacalin din zona ARBDD, suprafața totală afectată fiind de aproximativ 1326 km² (INCDM, 2022).

Pescuitul ilegal și excesiv

Pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat epuizează stocurile de pește (mărimea relativă a populațiilor de pești ierbivori și prădători), reprezentând una dintre cele mai mari amenințări pentru ecosistemele marine, cu risc de

colaps biologic și ecologic de durată incertă. Astfel se explică: a) dispariția din capturi a peștilor pelagici (pălămida, scrumbia albastră, etc.) în favoarea speciilor de talie mică (hamsia și șprotul); b) impactul indirect asupra populațiilor de delfini, prin diminuarea surselor de hrană preferată de aceștia, c) necesitatea adaptării peștilor la noi surse de hrană și a sistemelor de pescuit; d) reducerea biodiversității speciilor din Delta Dunării.

În România, Programul pentru Acvacultură și Pescuit 2021-2027 prevede abordări specifice pentru contracararea pescuitului excesiv și ilegal. În prezent, stabilirea și aplicarea măsurilor tehnice de reglementare a pescuitului (zone, perioade, mărimi ale speciilor, tipuri de unelte, dimensiunea ochiului de plasă, etc.), precum și controlul efortului de pescuit și capturi total admisibile (TAC-ului) a redus semnificativ această presiune.

Dezvoltarea urbană excesivă și necontrolată

În timp ce în partea nordică a zonei costiere, aferentă Deltei Dunării, se înregistrează un proces de restrângere a funcțiunii teritoriale de locuire care urmează procesul de depopulare a comunităților, în partea sudică a zonei costiere se înregistrează un model de "Expansiune urbană necontrolată" descris în Strategia națională de dezvoltare integrată pentru orașe reziliente, verzi, incluzive și competitive 2022- 2035.

Expansiunea urbană necontrolată (excesivă) constituie una dintre cele mai importante presiuni asupra zonei costiere, în special în sectorul său sudic, și este caracterizată prin creșterea populației stabile și a celei sezoniere ca urmare a extinderii necontrolate a zonelor construite pentru rezidență și turism pe seama terenurilor agricole, extinderi de tip "ribbon", metropolizare și densificare, în multe cazuri fără asigurarea prealabilă, sau măcar concomitentă cu investițiile în locuințe și unități de primire turistică, a infrastructurilor și serviciilor publice tehnico-edilitare. Problema rezidă din lipsa capacității autorităților publice locale de a restricționa extinderea teritoriilor intravilane pentru noi dezvoltări, din cauza sistemului de reglementări foarte permisiv, coroborat cu imposibilitatea bugetelor locale de a asigura finanțare sau accesul la finanțare pentru infrastructurile tehnico-edilitare în același ritm cu investițiile imobiliare.

De asemenea, în multe cazuri expansiunea urbană are loc și fără a se asigura infrastructuri și servicii sociale (educație, sănătate, agrement, inclusiv spații verzi). Investițiile total insuficiente pentru infrastructuri sociale cheie în zona dezvoltărilor imobiliare, coroborat cu lipsa de interes a dezvoltatorilor de a suporta astfel de cheltuieli, a comportamentului speculativ-imobiliar al acestora, constituie de asemenea o problemă atât din punct de vedere al bunăstării populației, cât și de mediu.

O altă consecință a dezvoltării urbane necontrolate este și consumul de teren, în special cel agricol, prin extinderile de tip "câmpuri verzi - green fields".

Modificarea condițiilor hidrologice

Dacă în partea de nord a zonei costiere modificările hidrologice nu induc efecte negative, ci dimpotrivă contribuie la restaurarea / reconstrucția ecologică a zonelor umede deteriorate, în partea sudică lucrările de protecție contra eroziunii costiere, pe lângă beneficii majore (reducerea eroziunii, creșterea turismului) conduc la modificări ale regimului curenților marini din zona de țărm (ex. curenți de tip rip) afectând, în sens negativ, habitatele bentale, biodiversitatea, dar și activitatea de turism (implicații asupra siguranței plajelor).

1.3.6. Cadrul instituțional și legislativ actual. Probleme și nevoi identificate

În prezent, pe lângă autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și gospodărirea apelor (Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor) funcționează Comitetul Național al Zonei Costiere (CNZC), înființat în baza O.U.G. [nr. 202/2002](#) aprobată cu modificări și completări prin Legea [nr. 280/2003](#), cu modificările și completările ulterioare, cu următoarele atribuții:

- avizarea planurilor de gospodărire integrată a zonei costiere și a planurilor de urbanism locale și zonale;
- avizarea studiilor de impact pentru activități cu impact semnificativ ce urmează a se desfășura în zona costieră, precum și a bilanșurilor de mediu ale lucrărilor existente;
- avizarea proiectelor de creare de parcuri și rezervații naturale marine/aferente zonei costiere.

Conform [art. 68](#) din O.U.G. [nr. 202/2002](#), aprobată cu modificări și completări prin Legea [nr. 280/2003](#), cu modificările și completările ulterioare, din componența CNZC fac parte peste 40 de reprezentanți ai autorităților centrale, locale și regionale, instituțiilor, factorilor interesați și organizațiilor non-guvernamentale.

În conformitate cu [art. 10](#) al Regulamentului de organizare și funcționare a Comitetului național al zonei costiere, aprobat prin H.G. [nr. 1015/2004](#), cu modificările și completările ulterioare, pentru desfășurarea activității curente, CNZC are, în prezent, un Secretariat Tehnic Permanent al CNZC (STP-CNZC) care este asigurat de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și gospodărirea apelor și are următoarele atribuții:

- pune la dispoziția CNZC documentele necesare acestuia în vederea adoptării deciziilor;
- asigură pregătirea și organizarea ședințelor de lucru ale CNZC, a dezbaterilor publice și a altor acțiuni inițiate de acesta;
- pregătește corespondența legată de activitatea curentă a CNZC, în

conformitate cu deciziile luate de acesta și transmise de președintele CNZC;

- răspunde întrebărilor și/sau solicitărilor persoanelor interesate în orice problemă care face obiectul atribuțiilor CNZC, cu excepția celor în legătură cu care CNZC nu a adoptat încă o decizie;
- asigură întocmirea proceselor-verbale ale fiecărei ședințe de lucru și ale dezbaterilor publice;
- elaborează proiectele programului de lucru anual în vederea desfășurării activităților CNZC și le supune aprobării acestuia.

În cadrul CNZC sunt constituite, în prezent, șase Grupuri de Lucru, după cum urmează:

- Grupul de lucru pentru delimitarea zonei costiere, urbanism și amenajarea teritoriului;
- Grupul de lucru pentru combaterea degradării Zonei Costiere prin eroziune marină, alunecări de teren și alte accidente;
- Grupul de lucru pentru elaborarea documentelor juridice, tehnice la nivel național, regional și intersectorial referitoare la gestionarea integrată a Zonei Costiere;
- Grupul de lucru pentru elaborarea de politici, strategii și planuri de acțiune pentru gestionarea integrată a Zonei Costiere;
- Grupul de lucru pentru monitorizarea și controlul integrat al patrimoniului, calității mediului și activităților umane din Zona Costieră;
- Grupul de lucru pentru informare și comunicare.

Conform art. 6 [alin. \(8\)](#) din anexa la Regulamentului de organizare și funcționare a CNZC, aprobat prin H.G. [nr. 1015/2004](#), cu modificările și completările ulterioare, deciziile CNZC au caracter consultativ și sunt luate în considerare de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și gospodărirea apelor, dar fără a avea un caracter obligatoriu.

Pe de altă parte, Cadrul legal privind managementul integrat al zonei costiere în România este format din principalele documente legislative enumerate mai jos:

- O.U.G. [nr. 202/2002](#), aprobată cu modificări și completări prin Legea [nr. 280/2003](#), cu modificările și completările ulterioare;
- H.G. [nr. 1015/2004](#) privind aprobarea [Regulamentului](#) de organizare și funcționare a Comitetului Național al Zonei Costiere, cu modificările și completările ulterioare;
- H.G. [nr. 749/2004](#) privind stabilirea responsabilităților, criteriilor și modului de delimitare a fâșiei de teren aflate în imediata apropiere a zonei costiere, în scopul conservării condițiilor ambientale și valorii patrimoniale și peisagistice din zonele situate în apropierea țărmului;
- H.G. [nr. 546/2004](#) privind aprobarea [Metodologiei](#) pentru delimitarea

domeniului public al statului în zona costieră;

- O.U.G. [nr. 19/2006](#) privind utilizarea plajei Mării Negre și controlul activităților desfășurate pe plajă, aprobată cu modificări și completări prin Legea [nr. 274/2006](#), cu modificările și completările ulterioare;
- O.G. [nr. 18/2016](#) privind amenajarea spațiului maritim, aprobată cu modificări și completări prin Legea [nr. 88/2017](#), cu modificările ulterioare.
- O.U.G. [nr. 97/2023](#) pentru aprobarea Planului de amenajare a spațiului maritim, aprobată prin Legea [nr. 152/2024](#).

Probleme și nevoi identificate

În complexitatea cadrului instituțional pentru managementul integrat al zonei costiere, caracterizat prin diversitatea de acte normative și structuri instituționale cu responsabilități și atribuții directe și/sau conexe, CNZC funcționează în prezent destul de greu și de multe ori ineficient, fiind astfel necesară întărirea autorității comitetului, precum și revizuirea componenței și, în special, a atribuțiilor acestuia, astfel încât să funcționeze continuu, să devină mai consistent, mai eficient și cu un rol mai important și mai bine definit.

Faptul că președinția CNZC este, în prezent, asigurată de către MMAP, nu conferă suficientă autoritate comitetului pentru asigurarea coordonării interministeriale. În ceea ce privește componența CNZC se remarcă absența reprezentanților mediului de afaceri, astfel, interesele comunității de afaceri din zona costieră nu sunt adecvat reprezentate, protejate și susținute în raport cu autoritățile publice și locale. Acest lucru poate duce la decizii care nu iau în considerare perspectivele și preocupările mediului de afaceri, ceea ce poate afecta negativ dezvoltarea economică sustenabilă în zona costieră. În plus, având în vedere potențialul foarte mare al activităților de planificare spațială a teritoriului și urbanism de a induce riscuri în zona costieră, este surprinzătoare absența organizațiilor profesionale de profil din componența CNZC.

Tot referitor la funcționarea CNZC, o problemă importantă pentru asigurarea eficienței CNZC este și lipsa (cel puțin parțială) de resurse (financiare, logistice). Dacă activitatea membrilor CNZC delegați de instituțiile publice nominalizate se asigură din bugetele instituțiilor respective, participarea altor reprezentanți, precum și a experților în grupurile nominalizate, depinde de resursele limitate sau chiar inexistente ale acestora, bazându-se pe caracterul voluntar, ceea ce în practică nu s-a dovedit că poate asigura continuitatea și calitatea activităților.

Administrațiile locale, membre ale CNZC, sunt destul de puțin motivate și implicate în procesul de management integrat al zonei costiere (cel mai elocvent exemplu este neincluderea delimitării zonei costiere în PUG-uri, de altfel stipulată în O.U.G. [nr. 202/2002](#), aprobată cu modificări și

completări prin Legea [nr. 280/2003](#), cu modificările și completările ulterioare), astfel încât atribuțiile și consistența acțiunilor lor în cadrul CNZC necesită o îmbunătățire majoră, inclusiv în ceea ce privește implicarea și expertiza funcționarilor publici.

Referitor la coordonarea orizontală intersectorială, se poate spune că în trecut au existat exemple de competențe neclare și suprapuse și de funcționare inefficientă. Pe lângă slăbiciunile în coordonarea și integrarea intersectorială, probleme majore se înregistrează în coordonarea verticală (de la nivel local la nivel național). Capacitățile scăzute, precum și lipsa de experiență și cunoștințe pentru aplicarea unei abordări de management integrat sunt, de asemenea, caracteristice sistemului instituțional existent, iar acest lucru este deosebit de evident la nivel local. Delimitarea clară a responsabilităților din cadrul ministerelor sub jurisdicția cărora intră cele mai importante aspecte referitoare la managementul zonei de coastă este necesară pentru o coordonare mai bună la nivel local a reprezentanților în teritoriu, evitându-se suprapunerea anumitor reglementări, astfel încât acțiunile să fie concertate și eficiente. Totodată, analiza cadrului instituțional și legal actual relevă faptul că există decalaje care pot fi estompate prin adresare punctuală, ținând cont de specificul regional și local respectiv condițiile interne și externe - un exemplu poate fi cel referitor la recunoașterea schimbărilor climatice și măsurile necesare.

Cooperarea și coordonarea CNZC cu Comitetul Național pentru Amenajarea Spațiului Maritim este, în prezent, parțial funcțională, în ciuda faptului că nu există nici o piedică legislativă sau instituțională care să restricționeze cooperarea, multe dintre organizațiile componente fiind reprezentate în ambele comitete. Având în vedere că apele teritoriale ale României reprezintă un spațiu comun ambelor instrumente, cooperarea și coordonarea dintre cele două este obligatorie.

Analizând cadrul juridic actual pentru managementul integrat al zonei costiere, prevăzut în anexa nr. 6 la Strategie, se remarcă următoarele aspecte:

- Actualul cadru legislativ are un domeniu de aplicare foarte/prea larg. O.U.G. [nr. 202/2002](#), aprobată cu modificări și completări prin Legea [nr. 280/2003](#), cu modificările și completările ulterioare, este un act normativ care încearcă să reglementeze prea mult. Deoarece MIZC se referă la gestionarea zonei costiere și implică probleme multiple, rezultate multiple dorite și instituții multiple, cu mandate diferite, ar trebui să fie mai degrabă un act legislativ care "facilitează" alte acte legislative și reglementări existente să fie aplicate și să fie respectate, în loc să încerce să se reglementeze prin aplicare independentă;
- Actualul cadru legislativ este destul de dificil de aplicat. Aplicarea

prevederilor O.U.G. nr. 202/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 280/2003, cu modificările și completările ulterioare, este destul de dificilă, deoarece proclamă că se bazează pe o serie de principii, dar mecanismele de aplicare a acestor principii sunt destul de greoaie (exemplu - în cazul principiului "poluatorul plătește", dificultăți practice apar deseori, încă din faza de identificarea a poluatorilor);

- Actualul cadru legislativ nu este întrutotul coerent. O.U.G. nr. 202/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 280/2003, cu modificările și completările ulterioare, prezintă câteva exemple de incoerență: i) deși în acest act normativ se aderă la principiul "poluatorul plătește", nu este specificat modalitatea de aplicare a acestui principiu; ii) Ordonanța de urgență a Guvernului invocată anterior atribuie sarcini, responsabilități și competențe specifice unor organisme specifice care sunt incompatibile cu alte acte legislative/reglementări existente;
- Actualul cadru legislativ ignoră, deseori, legislația și definițiile din legislația specifică domeniilor conexe;
- Actualul cadru legislativ, referitor la delimitări, nu este actualizat în conformitate cu lucrările de protecție și amenajare costieră recente sau în curs de desfășurare.

Tot referitor la cadrul legislativ, trebuie menționate problemele legate de neclaritățile și ambiguitățile în definirea unor termeni de delimitare, precum domeniul public al statului din zona costieră și neconcordanțele între termenii folosiți de MDLPA și MMAP în diverse reglementări privind delimitarea și managementul zonei costiere.

În plus, se constată aplicarea necorespunzătoare a legislației în domeniu, care cuprinde două aspecte principale, respectiv i) nerespectarea obligațiilor UAT-urilor (stipulată în legislația actuală, O.U.G. nr. 202/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 280/2003, cu modificările și completările ulterioare) de delimitare a zonei costiere, ceea ce poate genera confuzie și incertitudine cu privire la limitele și statutul juridic al zonei costiere, precum și ii) ilegalități asupra domeniului public al statului.

1.4. Viziunea

În scopul definirii Viziunii pe termen mediu și lung a Strategiei, au fost identificate, luând în considerare provocările uriașe cu care se confruntă zona costieră, așa cum este definită în prezentul document, următoarele elemente de viziune:

- patrimoniul cultural și cel natural, precum și peisajul sunt protejate;
- mediul este sănătos și păstrat pentru generațiile viitoare;
- serviciile ecosistemice sunt recunoscute și utilizate într-un mod durabil.
- biodiversitatea părții nordice a zonei costiere (Delta Dunării) este

menținută și protejată în cadrul ARBDD;

- elementele unice ale patrimoniului cultural dobrogian sunt protejate și puse în valoare astfel încât să contribuie la dezvoltarea durabilă a zonei costiere;
- activitățile și obiceiurile tradiționale locale sunt recunoscute și protejate;
- comunitățile costiere sunt protejate de impactul pericolelor naturale și antropice, luând în considerare modificările climatice prognozate pentru secolul XXI;
- dezvoltarea zonei costiere este adaptată la nevoile de protecție a resurselor sale naturale.
- activitățile economice din zona costieră respectă principiile neutralității climatice (0 emisii de carbon) și cele ale economiei verzi - creștere albastră (Green Economy, Blue Growth);
- zona costieră din Delta Dunării are o ofertă turistică sustenabilă, cu dezvoltarea componentei eco-culturale și promovarea activităților tradiționale;
- litoralul sudic are o ofertă diversificată (turism cultural, de aventură, pesca- turism, balneo-medical și gastronomic) ce contribuie la creșterea atractivității turistice și extinderea sezonului turistic;
- zona costieră românească a atins o poziție satisfăcătoare ca destinație turistică pe piața globală;
- stocurile exploatabile de pești și moluște sunt sustenabile pe termen mediu și lung;
- spațiul terestru, precum și cel marin, sunt folosite în comun de diverse activități sinergice;
- sectoarele economice transport naval și activități portuare reprezintă poli de dezvoltare economică sustenabilă, aliniate la strategiile Europene privind politicile comune de transport;
- potențialul zonei costiere de generare a energiilor regenerabile din surse eoliene, solare și valuri este valorificat la maximum, fără a intra în conflict pentru spațiu cu alte sectoare;
- conceptul Oraș Inteligent este implementat în majoritatea UAT-urilor, integrând aspectele de energie verde regenerabilă, consum sustenabil, poluare zero în toate activitățile socio-economice și contribuind la atingerea țintelor asumate de România prin Strategia de valorificare a resurselor regenerabile de energie, aprobată prin H.G. nr. 1535/2003 și a țintelor climatice propuse de EU pentru 2050, prin Pactul Verde European.
- se aplică cele mai bune cunoștințe și standarde disponibile în beneficiul generațiilor actuale și viitoare;
- integrare, co-creare și coeziune socială;
- este asigurată egalitatea de șanse într-un mediu socio-economic

competitiv și sănătos;

- sunt garantate drepturile cetățenilor ce decurg din obligațiile autorităților de a asigura un mediu natural sănătos, în conformitate cu prevederile naționale și europene;
- sunt monitorizate starea și procesele din zona costieră pentru a evalua progresul în atingerea rezultatelor dorite;
- participarea populației locale la realizarea și implementarea unor decizii socio- economice importante este îmbunătățită.

Integrarea tuturor acestor elemente de viziune conduce la stabilirea Viziunii pe termen mediu și lung pentru dezvoltarea sustenabilă a zonei costiere românești. Astfel:

În 2040, zona costieră a României este sănătoasă, productivă și rezilientă, cu identitate și autenticitate recunoscute. Indicatorii de calitate arată o stare ecologică bună a întregului mediu costier. Resursele zonei costiere sunt utilizate sustenabil asigurând beneficii pentru generațiile actuale și viitoare.

1.5. Obiectivele generale și specifice

Obiectivele generale ale strategiei sunt definite ca răspuns la problemele și punctele slabe identificate și cu scopul principal de a îndeplini viziunea definită pentru orizontul de timp 2040. Obiectivele generale sunt prevăzute în anexa nr. 7 la Strategie, iar obiectivele specifice sunt prevăzute în anexa nr. 8 la Strategie.

O1. Conservarea valorilor naturale, peisagistice și culturale

Aspectele referitoare la conservarea valorilor naturale, peisagistice și culturale sunt printre cele mai importante aspecte strategice pentru managementul integrat al zonei costiere românești. Valorile naturale, peisagistice și culturale ale zonei costiere reprezintă fundația de care depind păstrarea identității spațiale și a modului de viață al populației din zona costieră. Astfel, conservarea lor devine un element cheie al politicilor de dezvoltare pentru a asigura stabilitatea ecosistemelor și a serviciilor furnizate de către acestea, păstrarea atractivității zonei costiere, bunăstarea comunităților costiere, precum și în ceea ce privește conservarea abilităților societății și naturii de a se adapta la schimbările climatice.

Obiectivele specifice urmărite pentru atingerea acestui obiectiv general sunt:

Os1.a Protejarea eficientă a valorilor naturale, peisagistice și culturale

Atingerea acestui obiectiv este esențială pentru întreaga zonă costieră care, cu puține excepții, prezintă o stare precară de conservare și valorificare eficientă a patrimoniului natural și cultural existent. Cauzele acestui deficit sunt multiple, iar rezolvarea acestora impune mobilizarea și

cooperarea a autorităților, experților, societății civile, precum și alocarea resurselor financiare necesare.

Os1b. Îmbunătățirea și valorizarea serviciilor ecosistemice prin crearea unor mecanisme monetare și nemonetare

Prin atingerea acestui obiectiv specific se urmărește creșterea și conștientizarea comunităților privind valoarea serviciilor ecosistemice privind furnizarea de bunuri și servicii, menținerea calității mediului, funcția estetică și culturală a peisajului, cât și introducerea unor mecanisme viabile de valorizare monetară a acestor servicii de către utilizatori.

O2. Prevenirea, reducerea și remedierea efectelor schimbărilor climatice și poluării

Nivelul actual de dezvoltare al infrastructurii de mediu (stații de epurare a apelor uzate, eliminarea deșeurilor, infrastructura de monitorizare a mediului, etc.) nu este pe deplin suficient pentru asigurarea unei calități bune a apelor subterane și de suprafață, a solului și aerului. În plus, infrastructura insuficient dezvoltată limitează și potențialul de dezvoltare socio- economică. În aceste condiții apare necesitatea îmbunătățirii capacităților și calității infrastructurii existente prin investiții semnificative pentru dezvoltarea proiectelor de infrastructură, dar, în același timp, asigurându-se minimizarea impactului negativ asupra mediului datorat dezvoltării infrastructurii.

În condițiile unei variabilități pronunțate a climei și schimbări climatice, zonele costiere sunt direct expuse pericolelor naturale și impactului acestora. Prin urmare, este necesar un management performant al riscului la pericolele naturale care să limiteze la minim impactul acestora asupra infrastructurii costiere.

Obiectivele specifice definite pentru acest obiectiv general sunt:

Os2.a Atingerea stării ecologice bune a ecosistemelor

Conform Directivei [nr. 2000/60/CE](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 (DCA) și Directivei [nr. 2008/56/CE](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 17 iunie 2008 (DCSMM), reducerea poluării până la pragul de la care se poate considera atingerea stării chimice, respectiv ecologice bune, este o prioritate. În ceea ce privește habitatele terestre, este imperios necesar atingerea stării de conservare favorabile conform Țintelor asumate de România prin Directiva [nr. 92/43/CEE](#) a Consiliului din 21 mai 1992 și Directiva [nr. 2009/147/CE](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009, până la următorul ciclu de raportare (2026).

Os2.b Gestionarea, revitalizare și reabilitarea zonelor poluate din cauza depozitării, eliminării și tratării inadecvate a deșeurilor (solide și lichide)

Pe lângă siturile poluate și/sau potențial poluate identificate oficial, există

numeroase zone poluate generate de depozitarea și eliminarea ilegală sau accidentală a deșeurilor solide și/sau lichide în mediu, neinventariate și nemonitorizate. Atingerea acestui obiectiv specific va conduce la revitalizare și reabilitarea tuturor zonelor poluate sau potențial poluate din zona costieră.

Os2.c Stimularea dezvoltării infrastructurii verzi

Efectele pozitive pentru calitatea mediului, precum și sănătatea ecosistemului, trebuie obținute prin stimularea proiectelor de infrastructură verde în zone naturale sau seminaturale. Acest lucru ar reduce nevoia de a dezvolta infrastructură convențională sau, așa numita, infrastructură gri. Atingerea acestui obiectiv, ce presupune introducerea metodelor și tehnicilor de dezvoltare a infrastructurii verzi, va contribui la refacerea naturii, a funcțiilor naturale și a proceselor importante pentru furnizarea a numeroase servicii ecosistemice. De asemenea, este important să se testeze implementarea proiectelor de infrastructură verde în conformitate cu cele mai bune practici disponibile în UE.

Os2.d Întărirea sistemului de management al riscurilor pentru pericole naturale și antropice, luând în calcul și impactul schimbărilor climatice

Strategiile privind sistemele de management a riscului la pericole naturale sau antropice sunt bazate pe prognozele elaborate pentru următoarele decenii, la nivel național și european, referitoare la vulnerabilitatea fiecărei zone și probabilitatea de apariție a acestora (inundații, seceta, cutremure, poluare cu hidrocarburi, risc epidemic, etc.). Cu toate acestea, schimbările climatice bruște la nivel local și regional, cu consecințe, uneori devastatoare, obligă autoritățile să aloce resurse și să implementeze sisteme moderne de monitorizare, prevenire și reducere a efectelor posibile ale acestor pericole, să îmbunătățească capacitatea de predicție și să actualizeze frecvent planurile de intervenție. Acestea trebuie să fie însoțite de acțiuni, la nivelul fiecărui UAT, de coordonare, împreună cu autoritățile responsabile, de planificare și implementare de măsuri pentru asigurarea utilităților, a folosinței terenurilor, astfel încât riscul de producere a pagubelor, să fie minim.

O3. Planificare spațială și dezvoltare spațială sustenabilă

Actualele probleme și punctele slabe ale dezvoltării spațiale în zona costieră aparțin în mare măsură unui grup de probleme sistemice în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului. În acest context, eforturile de îmbunătățire a sistemului de amenajare a teritoriului și urbanism sunt esențiale deoarece ar trebui să permită integrarea nevoilor și aspirațiilor sectoriale, protecția necondiționată a celor mai semnificative valori naturale, culturale și peisagistice, consumul și utilizarea rațională a spațiului.

Obiectivele specifice pentru acest obiectiv general sunt:

Os3.a Punerea în practică a planurilor de amenajare spațială a zonei costiere în coordonare cu planurile statelor vecine

Definirea acestui obiectiv specific rezidă din necesitatea aprobării planului de amenajare a teritoriului zonei costiere și armonizarea acestuia cu planurile de amenajare a teritoriului ale statelor vecine, astfel încât să se asigure cooperarea în proiectele de infrastructură mare, cu caracter transfrontalier și dezvoltarea durabilă a zonei costiere și la nivel regional.

Os3.b. Stabilirea unui sistem performant de supraveghere a eficienței implementării planificării spațiale prin realizarea Geamănului Digital (Digital Twin) a litoralului românesc

Tehnologiile inteligente (IA), precum Geamănul Digital, constituie elemente centrale pentru atingerea obiectivelor acestei Strategii. Simularea diferitelor scenarii de management în mediul virtual construit cu ajutorul IA, reprezintă un instrument de management adaptiv, cu un potențial uriaș de înțelegere a nevoilor reale și răspunsurilor la problemele actuale și viitoare ale zonei costiere. Asistarea procesului de planificare de către mașini virtuale, va ajuta la diminuarea riscului asociat pericolelor, datorită antrenării capabilităților acestora de predicție numerică.

Os3.c Planificare și dezvoltare spațială integrată și durabilă a zonelor metropolitane, periurbane și rurale din zona costieră

Acest obiectiv specific a fost definit din necesitatea de a combate presiunea determinată de procesele de suburbanizare și metropolizare, care însoțesc dezvoltare urbană excesivă și necontrolată din sectorul sudic al zonei costiere. Acțiunile implementate pentru atingerea acestui obiectiv contribuie la dezvoltarea de instrumente eficiente de planificare spațială la nivelul teritoriului metropolitan Constanța și la nivelul zonelor periurbane ale orașelor din zona costieră.

O4. Dezvoltarea durabilă a zonei costiere

O preocupare centrală în managementul integrat al zonei costiere este legată de îmbunătățirea performanțelor economice prin depășirea deficiențelor care caracterizează starea existentă a dezvoltării socio-economice a zonei costiere, în primul rând a celor cauzate de nivelul relativ scăzut de diversificare a unor sectoare economice (turismul, producerea de energie, etc.) și de impactul negativ al acestora asupra calității mediului. Valorile naturale, culturale și peisagistice, resursele biotice și cele minerale, oferă zonei costiere un potențial de dezvoltare economică ridicat, respectiv îmbunătățirea ofertei de turism de înaltă calitate și diversificat, precum și a producției agricole ecologice autohtone. De asemenea, prin poziția sa geografică, zona costieră oferă un potențial ridicat pentru producerea de energie alternativă. În același timp însă, sunt evidente

numeroase efecte negative asupra mediului ale dezvoltării activităților economice (în special dezvoltarea urbană, turismul, transporturile).

De aceea, nevoile prioritare în contextul creșterii economice durabile a zonei costiere necesită, printre altele, stimulente pentru dezvoltarea turismului durabil, dezvoltarea agriculturii și pescuitului sustenabile, utilizarea zonelor rurale, unele dintre ele neglijate în prezent, precum și stimulente pentru alte dezvoltarea sectoarelor emergente ale economiei albastre (acvacultura, biotehnologii, etc.).

Obiectivele specifice definite pentru acest obiectiv general sunt:

Os4.a Gestionarea durabilă a resurselor zonei de coastă

Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) și Strategia Națională și Planul de Acțiune pentru Conservarea Biodiversității 2014-2020 (SNPACB 2014-2020) (în curs de actualizare) trasează liniile directe pentru stoparea declinului diversității biologice reprezentată de resursele genetice, specii, ecosisteme și peisaj și refacerea ecosistemelor degradate, precum și de conservare a patrimoniului natural și cultural. La nivel local, Strategia integrată de dezvoltare durabilă a Deltei Dunării 2016-2030, cât și strategiile de dezvoltare a județelor Constanța și Tulcea includ obiective specifice de gestionare durabilă a resurselor zonei costiere. Planificarea strategică a sectoarelor economice din zona costieră (energie, pescuit și acvacultura, turism, agricultură) ce utilizează resursele biotice și abiotice ale zonei costiere, trebuie să conțină acțiunile sinergice pentru atingerea Țintelor de sustenabilitate, respectiv măsuri de implementare a acestora prin aplicarea instrumentelor financiare și capacităților oferite de documentele strategice menționate. Un accent deosebit trebuie pus pe gestionarea resurselor biotice, prin programe dedicate fiecărei resurse exploatate în prezent sau prevăzute a fi exploatate în viitor, precum și prin menținerea calității foarte bună a apelor costiere destinate îmbăierii pentru sectorul turistic.

Os4.b Dezvoltarea "verde" a zonei costiere

Acest obiectiv specific vizează diversificarea economiei în zona costieră și atingerea performanțelor economice dorite de către antreprenorii locali prin folosirea tehnicilor și tehnologiilor inovative, verzi. Acțiunile implementate pentru atingerea acestui obiectiv specific sunt în concordanță cu principiile neutralității climatice (zero emisii de carbon) și ale economiei verzi - creștere albastră (Green Economy, Blue Growth).

Os4.c Valorificarea resurselor energetice regenerabile

Zona costieră românească oferă posibilități considerabile de producere a energiei alternative, în special a energiei solare fotovoltaice și eoliene, existând deja o serie de inițiative în acest sens, însă potențialul de dezvoltare nu a fost atins la capacitatea estimată. Atingerea acestui

obiectiv specific presupune acțiuni de susținere și promovare a producerii de energie din surse alternative, regenerabile și nepoluante care vin în sprijinul îndeplinirii obiectivelor PNIEESC 2021-2030 și SNDDR.

Os4.d. Atragerea investițiilor în biotehnologii pentru recuperarea, remedierea, îmbunătățirea sănătății umane și a mediului, în acord cu strategiile europene de promovare a Economiei Albastre și de atingere a obiectivelor Pactului Verde European și a Strategiei de la Ferma direct în Farfurie.

Până la ora actuală, zona costieră beneficiază de investiții relativ scăzute în acest sector emergent al Economiei verde/albastre, deși atât partea terestră cât și cea marină au un potențial considerabil din punct de vedere biologic, ecologic dar și economic. Acțiunile ce vor fi întreprinse pentru îndeplinirea acestui obiectiv specific vor contribui la atingerea, de către România, a obiectivelor Pactului Verde European și a Strategiei de la Fermă direct la Farfurie.

O5. Creșterea eficienței sistemului de management al zonei costiere

Acest obiectiv general a fost definit în contextul în care un mecanism funcțional de coordonare și cooperare reprezintă o nevoie urgentă a actualului sistem de management al zonei costiere. O contribuție importantă la dezvoltarea sustenabilă a zonei costiere trebuie să fie adusă prin consolidarea cooperării și coordonării între părțile interesate. În același timp, îmbunătățirea sistemului (instituțional) de management al zonei costiere nu este posibilă fără a investi în același timp în dezvoltarea capacităților funcționarilor publici și experților de a îndeplini sarcinile atribuite în mod eficient și eficace.

Obiectivele specifice definite pentru acest obiectiv general sunt:

Os5.a Stabilirea / consolidarea mecanismului de coordonare a managementului integrat al zonei de coastă care să aducă împreună toate instituțiile responsabile ale statului român

Atingerea acestui obiectiv specific este prioritară, asigurarea un mecanism de coordonare eficient și eficace fiind condiția esențială pentru gestionarea integrată a unei zone atât de complexe și dinamice, precum zona costieră.

Os5.b Consolidarea capacității administrației publice

Un sistem de management modern, eficient și responsabil trebuie să se bazeze pe rezultate și performanțe măsurabile ale administrației publice, pe îmbunătățirea competențelor funcționarilor publici și pe consolidarea transparenței managementului. Atingerea acestui obiectiv specific presupune formarea continuă a resursei umane din cadrul autorităților prin derularea, în mod regulat, de programe de asistență tehnică, ca singurul mod în care bunele practici și competențele se pot învăța eficient, îmbunătăți și continua să existe la nivelul unei organizații publice.

Os5.c Întărirea aplicării normelor specifice sectoarelor economice din zona costieră

Zona costieră este acoperită din punct de vedere legislativ de nenumărate prevederi și norme de aplicare a acestora menite să prevină o administrare defectuoasă a acesteia. Cu toate acestea, problemele care apar au drept cauze, deseori, birocrația, schimbările frecvente legislative și administrative, modul dubitativ de interpretare a normelor și contradicțiile între diversele acte legislative. Prin atingerea acestui obiectiv se va asigura un sistem eficient de supraveghere și control al utilizării sustenabile resurselor zonei costiere.

O6. Consolidarea resursei umane și coeziunii sociale

Societățile care prețuiesc cunoștințele și aptitudinile, care reușesc să mobilizeze potențialul diferitelor grupuri sociale și să ofere beneficii ale dezvoltării tuturor membrilor lor, sunt societăți care se află pe calea dezvoltării durabile. Esențială pentru buna funcționare a sistemului de management a zonei costiere este includerea eficientă a publicului în procesele de luare a deciziilor și utilizarea tuturor cunoștințelor disponibile. Publicul trebuie să fie permanent informat, să dispună de cunoștințele necesare în vederea unei participări active și eficiente în procesul MIZC.

Obiectivele specifice definite pentru acest obiectiv general sunt:

Os6.a Crearea unui proces real participativ în gestionarea integrată a zonei costiere

Comunitatea și comunicarea sunt elemente critice ale managementului zonei costiere, ținând cont de numeroșii actori implicați în procesele de decizie, cât și de vastitatea teritoriului, dar și a problemelor ce necesită rezolvare și cooperare, în acest sens. Prin acțiunile implementate în vederea atingerii acestui obiectiv specific va crește gradul de implicare și participare a tuturor factorilor interesați în procesul de gestionare a zonei costiere.

Os6.b Creșterea gradului de conștientizare cu privire la necesitatea de a păstra și îmbunătăți resursele zonei de coastă

Pe lângă dezvoltarea capacităților, este, de asemenea, necesară creșterea conștientizării cu privire la importanța conservării valorilor culturale, naturale și peisagistice ca o obligație față de trecut și viitor și o condiție prealabilă pentru dezvoltarea durabilă pe termen lung a societății. Importanța diseminării experiențelor privind implementarea de bune practici în dezvoltarea activităților economice sustenabile și stimularea antreprenoriatului local trebuie luată în considerare în cadrul campaniilor de creștere a gradului de conștientizare. Acțiunile care vor contribui la atingerea acestui obiectiv nu vor viza doar antreprenoriatul, ci se vor adresa și publicului larg, societății civile deoarece un mediu sănătos

contribuie la bunăstarea întregii comunități. Creșterea gradului de conștientizare și îmbunătățire a cunoștințelor trebuie realizate la diferite niveluri și în moduri diferite - prin includerea amenajării teritoriului și a protecției mediului în programele de învățământ, prin organizarea de expoziții și ateliere de lucru, etc.

Os6.c Implicarea cetățenilor în monitorizarea stării de sănătate a mediului costier (Citizen-science)

Inițiativele Citizen Science (Știință prin cetățeni), care sprijină colaborarea dintre cercetători și publicul larg, nu sunt o obișnuință în România, însă constituie o practică consacrată în țările europene odată cu publicarea în 2013 a Cartei Verzi a Științei pentru Cetățeni. Pentru punerea în aplicare a acestor inițiative, autoritățile din zona costieră trebuie să vadă avantajele pe care acest gen de inițiative le aduce gestionării problemelor de mediu, prin participarea cetățenilor instruiți la luarea, în mod conștient, a deciziilor privind protecția și conservarea mediului, precum și la procesul de colectare de date și informații de mediu. Managementul oricărui teritoriu, mai ales al zonei costiere, o zonă vulnerabilă la presiunea crescândă asupra mediului și sănătății umane, trebuie privit ca un parteneriat public-privat (cetățeni), în care sunt prețuite serviciile reciproce oferite de fiecare parte.

1.6. Program/Plan de Acțiune

În conformitate cu viziunea, cadrul legislativ și instituțional, problemele și nevoile identificate, precum și obiectivele stabilite, a fost definit un set de direcții de acțiune, luând în considerare diferiți actori implicați în ceea ce privește implementarea. Direcțiile de acțiune care vor sprijini atingerea obiectivelor și implementarea strategiei, asigurând concordanța cu alte programe și planuri naționale sunt:

A. Conservarea și valorificarea durabilă a patrimoniului natural și cultural

Acțiunile subsecvente acestei direcții de acțiune sunt:

A.1. Alcătuirea cadastrului monumentelor și siturilor arheologice

Zona costieră prezintă un potențial patrimoniu cultural cu totul remarcabil, compus din 426 de monumente, foruri publice, memorial funerare și situri arheologice (inclusiv cel situat pe platforma continentală românească a Mării Negre). Protecția bunurilor ce compun patrimoniul cultural trebuie impusă prin documentele de amenajare a teritoriului și urbanism, esențială fiind actualizarea PUG-urilor și preluarea informațiilor privitoare la existența și localizarea bunurilor de patrimoniu ca urmare a unor noi descoperiri sau cercetări. Prin implementarea acestei măsuri se vor realiza o bază de date geospațiale a monumentelor și siturilor arheologice, precum și un atlas al elementelor de patrimoniu construit din Lista Monumentelor Istorice (LMI) pentru zona costieră. De asemenea, se va identifica regimul de proprietate

pentru monumentele și siturile din LMI de grupă valorică A (de importanță națională și internațională) din zona costieră.

A.2. Inițierea și implementarea programelor de dezvoltare de proiecte pentru protecția, conservarea și restaurarea patrimoniului cultural existent de interes național (monumente istorice, situri, imobile sau amenajări cu valoare arhitectural urbanistică, precum și peisajele din zona costieră)

Prezența numeroaselor și valoroaselor obiective arheologice, arhitecturale, memoriale, artistice conferă un potențial deosebit, din punct de vedere cultural și turistic, zonei costiere în general și a zonelor urbane, în special. Degradarea accelerată a patrimoniului cultural imobil din zona costieră poate fi limitată prin intervenții sistemice de calitate și impact în mediul cultural în scopul regenerării și reabilitării centrelor urbane cu valoare istorică, punerii în valoare și promovării prin campanii și evenimente dedicate a identității și patrimoniului cultural local și regional, material și imaterial. Valorificarea patrimoniului cultural existent trebuie să aibă în vedere păstrarea unui echilibru prudent între progres și protejare, care să permită dezvoltarea economică, turistică și socială în respectul protejării patrimoniului imobil și a peisajului cultural.

A.3. Realizarea unui program național de cercetare, inventariere și punere în valoare a patrimoniului arheologic subacvatic din zona costieră

Convenția UNESCO privind protecția patrimoniului cultural subacvatic, Paris, 2001, adoptată în România prin Legea [nr. 99/2007](#), a stabilit un cadru legal cuprinzător pentru cercetarea, conservarea, protecția și gestionarea patrimoniului cultural subacvatic. Totuși, datele privind patrimoniul cultural subacvatic disponibile în prezent în România sunt departe de a fi complete, în lipsa unor anchete sistematice în zona maritimă. Implementarea acestei acțiuni este în concordanță cu obiectivele și acțiunile Planului de Amenajare a Spațiului Maritim.

A.4. Inventarierea și evaluarea peisajului în zona costieră în vederea susținerii proceselor de elaborarea a activităților de planificare spațială a teritoriului, precum și a programelor de conservare / restaurare / reabilitare / valorificare a peisajului costier

În ultimii ani, politicile UE privind peisajul costier au devenit mai bine definite, impunându-se necesitatea stabilirii unor indicatori pentru evaluarea și monitorizarea efectelor politicilor și planurilor în zona costieră. Însă peisajul reprezintă una dintre componentele dificil de măsurat folosind metode cantitative. Pentru a aborda diversele dimensiuni ale peisajului costier (a cărui complexitate este binecunoscută având în vedere interacțiunea uscat-mare), este nevoie de o implicare multidisciplinară, cu expertiză în ecologia peisajului, istoria peisajului, percepția peisajului, planificarea regională, evaluarea strategică a mediului și procedurile de

evaluare a impactului asupra mediului costier și marin. Implementarea acțiunii propuse include:

- elaborarea unei metodologii pentru inventarierea și evaluarea peisajului costier;
- realizarea atlasului peisajului costier;
- realizarea unei metodologii/ghid pentru programele de conservare/reabilitare/valorificare a peisajului costier;
- realizarea unor analize detaliate privind modul de utilizare a terenurilor, cu accent pe aspectele ecologice, istorice, economice și de percepție.

A.5. Asigurarea conservării biodiversității în conformitate cu obligațiile prevăzute de legislația europeană

Conservarea biodiversității reprezintă obiectivul major al implementării la nivel european a rețelei Natura 2000. Datorită importanței economice a zonei costiere, existenței ariilor protejate terestre și marine și a poziției geografice sunt necesare, în continuarea de măsuri de management adecvate dezvoltării durabile. Existența ariilor protejate în zona costiera trebuie conștientizată ca atare, iar planificarea activităților de orice natură în zonele protejate sau în vecinătatea acestora trebuie să aibă în vedere în mod expres principiul conservării biodiversității.

A.6. Dezvoltarea unor programe pentru restabilirea/refacerea și utilizarea sustenabilă a ecosistemelor costiere utilizând soluțiile bazate pe natură

Restabilirea/refacerea ecosistemelor naturale reprezintă unul dintre instrumentele de bază care ar putea stimula păstrarea integrității ariilor protejate sub toate aspectele și atingerea ȋntelor AICHI de conservare a biodiversității. Activitățile de refacere/restaurare promovează principiul conservării biodiversității, îmbunătățesc captarea și stocarea carbonului și accelerează reziliența ecosistemelor naturale. Cu toate acestea, lipsește un program care să combine conservarea și refacerea/restaurarea într-un cadru unificat, cu implicarea cetățenilor și a mediului economic.

A.7. Identificarea, catalogarea și monitorizarea serviciilor ecosistemice

Deoarece multe dintre bunurile și serviciile ecosistemice au fost dintotdeauna la dispoziția tuturor și, de regulă, puțin prețuite pe piață, valoarea lor reală nu a fost inclusă în estimările economice. Pe lângă valoarea resurselor naturale exploatate comercial, există o valoare intrinsecă a fiecărui serviciu ecosistemic, care se referă la funcțiile prin care ecosistemele contribuie la reglarea proceselor și fenomenelor care susțin viața (epurarea apelor, fixarea nutrienților și a carbonului, fotosinteza), la funcțiile de suport, precum producția de biomasă, de elemente esențiale vieții (ex. oxigen), formarea solurilor, etc., precum și la oportunitățile culturale și estetice pe care le oferă (peisaje, experiențe spirituale, etc.).

Implementarea acestei acțiuni este necesară în contextul ignorării, din necunoaștere și/sau neglijență, atât din partea autorităților, cât și a publicului, a importanței tuturor serviciilor ecosistemice pentru dezvoltarea durabilă a zonei costiere.

A.8. Stabilirea instrumentelor pentru valorizarea monetară și non-monetară a serviciilor ecosistemice în concordanță cu obiectivele de protecție și conservare a speciilor și habitatelor

Valorizarea monetară și non-monetară a serviciilor ecosistemice contribuie la o utilizare îmbunătățită a resurselor naturale, în special prin creșterea gradului de informare și cunoaștere a factorilor de decizie asupra costului total al exploatării sistemelor ecologice și asupra beneficiilor potențiale pe care sistemele ecologice naturale le furnizează. Prin urmare, prin implementarea acestei activități se urmărește stabilirea mecanismelor monetare și non-monetare a serviciilor ecosistemice și integrarea costurilor de conservare și refacere a capitalului natural în realizarea politicilor și strategiilor sectoriale. Această abordare va conduce la o responsabilitate mai mare față de natură, precum și față de bunăstarea generațiilor viitoare.

A.9. Elaborarea instrumentelor de reglementare pentru direcționarea investițiilor către fondul destinat proiectelor de reconstrucție ecologică și renaturare

Prin implementarea acestei acțiuni se urmărește integrarea costurilor de conservare și de refacere a capitalului natural în realizarea politicilor și strategiilor sectoriale, pentru creșterea responsabilității față de natură și asigurarea bunăstării generațiilor viitoare.

A.10. Managementul speciilor invazive prin programe de monitorizare a vectorilor și a posibilelor căi de pătrundere, precum și prin măsuri de prevenire a răspândirii acestora (detectare rapidă, inclusiv prin metode ADN)

Speciile invazive alohtone reprezintă la ora actuală unul din principalele motive ale alterării profunde a habitatelor naturale, fie că este vorba de mediul terestru sau acvatic (dulcicol și marin), cu consecințe negative, inclusiv de natură socio-economică. Prin implementarea acestei acțiuni se urmărește reducerea la minimum și, dacă este posibil, eliminarea introducerii și stabilirii speciilor invazive terestre, dulcicole sau marine și refacerea/restaurarea ecosistemelor naturale.

B. Prevenirea și limitarea/stoparea poluării

Această direcție cuprinde pe de o parte acțiuni, de natură legislativă, tehnică (îmbunătățirea infrastructurii) și de cercetare, inclusiv monitorizare, în scopul reducerii poluării și creșterii cunoașterii efectelor asupra componentelor ecosistemului costier, precum și acțiuni ce vizează remediarea/refacerea siturilor poluate.

B.1. Inițierea și implementarea programelor pentru îndepărtarea deșeurilor marine, din coloana de apă și de pe fundul mării

Această acțiune este asociată cu respectarea cerințelor Directivei Cadru privind Strategia pentru mediul marin, respectiv atingerea stării ecologice bune a ecosistemului marin (Descriptorul 10 - Deșeuri marine), precum și la îndeplinirea obiectivelor prezentei Strategii. Implementarea acestei acțiuni este în concordanță cu Programul de măsuri pentru atingerea stării ecologice bune a mediului marin adoptat prin H.G. [nr. 79/2024](#).

B.2. Îmbunătățirea capacității de monitorizare a calității aerului, precum și a depunerilor atmosferice

Implementarea acestei acțiuni va contribui atât la creșterea capabilităților de monitorizare a calității aerului, cu precădere în zona nordică a zonei costiere (în contextul politic și socio- economic actual, ce presupune, printre altele, intensificarea transportului naval pe brațele Dunării, creșterea semnificativă a numărului ambarcațiunilor de agrement și nu numai, în Delta Dunării, etc.). Această acțiune vizează și dezvoltarea unui program de monitorizare a depunerilor atmosferice în mare, în apele de suprafață, pe soluri, care în prezent este aproape inexistentă, în contextul în care introducerea de poluanți în mediu, pe această cale, este estimată a fi foarte semnificativă (în special pentru mediul marin).

B.3. Extinderea și modernizarea infrastructurii de canalizare și epurare în partea nordică a zonei costiere, aferentă Deltei Dunării

În partea nordică a zonei costiere, localitățile din RBDD nu au sisteme de canalizare centralizate care să colecteze apele uzate la nivelul întregii localități, iar stațiile de epurare existente realizează epurarea mecanică și biologică a apelor menajere la un nivel și eficiență insuficiente. Astfel apare evidentă necesitatea stringentă a implementării acestei acțiuni, care este în deplină concordanță cu obiectivele și acțiunile prevăzute în mai multe strategii și planuri / programe (naționale și locale), precum: Strategia integrată de dezvoltare durabilă a Deltei Dunării 2016-2030; Strategia de dezvoltare teritorială a României 2035 (SDTR); SNDDR; Planul național de management actualizat (2021) aferent porțiunii naționale a bazinului hidrografic internațional al fluviului Dunărea, Planul de management actualizat al fluviului Dunărea, Deltei Dunării, spațiului hidrografic Dobrogea și apelor costiere, etc.

B.4. Dezvoltarea unui program pentru studierea principalelor surse, căi de transport și impactului contaminanților emergenți asupra faunei și omului, precum și dezvoltarea unui program de monitorizare a acestora

Studierea contaminanților emergenți (surse, căi de transport, efecte, etc.) se află într-o fază incipientă în România, deși în ultimii ani tot mai multe organizații de cercetare și universități au abordat această temă. Această

acțiune, deși vizează strict cercetarea, poate contribui la dezvoltarea durabilă a zonei costiere, deoarece odată cu creșterea gradului de cunoaștere a efectelor negative ale contaminanților emergenți asupra stării și funcționării ecosistemelor acvatice, a serviciilor oferite de acestea și, nu în ultimul rând, asupra sănătății omului se creează cadrul necesar pentru elaborarea măsurilor de prevenire, limitare/stopare a poluării posibil a fi generate de aceste clase de compuși chimici.

B.5. Gestionarea siturilor contaminate și potențial contaminate din zona costieră

Acțiunea propusă este în concordanță cu obiectivele Strategiei naționale și Planului național pentru gestionarea siturilor contaminate din România (din 19 august 2015). Prin implementarea acestei acțiuni se va realiza o actualizare a siturilor contaminate și potențial contaminate din zona costieră, ultima actualizare în România datând din 2013. Metodologiile de remediere și monitorizare post remediere ale acestor situri, precum și criteriile de prioritzare sunt clare și sunt prevăzute în legislația în vigoare (Legea [nr. 74/2019](#) privind gestionarea siturilor potențial contaminate și a celor contaminate, Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor și ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației [nr. 267/346/2021](#) privind aprobarea [Metodologiei](#) de remediere a siturilor contaminate), dar prin implementarea acestei acțiuni se urmărește dezvoltarea de tehnologii noi, inovative, sustenabile pentru remedierea acestor situri, precum și creșterea capacității de monitorizare post remediere prin folosirea de tehnici noi, moderne și cost-eficiente.

B.6. Dezvoltarea infrastructurii verzi în zona carierelor active de calcare și șisturi verzi (zona Tașaul-Luminița)

În zona Tașaul-Luminița sunt active în prezent două licențe de concesiune pentru exploatarea calcarului industrial și de construcții și un permis de exploatare a acestuia. Exploatarea calcarelor și șisturilor verzi este o activitate cu un puternic impact negativ atât asupra biodiversității, peisajului, calității aerului, apelor de suprafață (lacurile Tașaul și Corbu), solului, cât și asupra sănătății umane. Măsurile luate de către operatorii economici în vederea minimizării impactului negativ nu sunt suficiente, astfel încât se impune implementarea acestei acțiuni în vederea reducerii poluării atmosferice și, indirect, a apelor de suprafață și solului, precum și a creșterii gradului de protecție a biodiversității ținând cont de faptul că această activitate se desfășoară în situl Natura 2000 ROSPA 0060 Lacurile Tașaul - Corbu.

B.7. Restaurarea ecologică a lacurilor urbane în scopul valorificării potențialului lor natural și turistic (lacurile Tăbăcărie, Costinești, Belona, Neptun, etc.)

Lacurile urbane din zona costieră sunt ecosisteme supuse unor presiuni antropice semnificative și continue. Restaurare lor ecologică a fost în permanență un subiect fierbinte de dezbatere, în special în rândul societății civile. Totuși, de-a lungul timpului, autoritățile locale și cele centrale competente au fost relativ indiferente, măsurile și acțiunile vizând restaurarea acestor lacuri au fost destul de sporadice, de cele mai multe ori limitându-se doar la campanii de ecologizare. Prin implementarea acestei acțiuni, într-o serie de lacuri urbane din zona costieră se vor identifica, testa și aplica soluții ecologice reducerea/stoparea aportului de poluanți, materie organică și deșeuri în lacurile urbane, precum și pentru restaurarea acestora.

B.8. Inițierea și implementarea de programe pentru îmbunătățirea infrastructurii de gestionare a deșeurilor

În ciuda existenței a numeroase reglementări legislative, strategii și planuri de management a deșeurilor la nivel național (Strategia Națională privind Gestionarea Deșeurilor, aprobată prin H.G. [nr. 870/2013](#), Planul Național privind gestionarea deșeurilor) și local (Planurile județene de gestionare a deșeurilor - Constanța și Tulcea), problema introducerii deșeurilor în mediu încă persistă în zona costieră.

Acțiunea propusă este în concordanță cu acțiunile și obiectivele Planului Național de Gestionare a Deșeurilor și, în mod specific, cu cele ale Planurilor Județene de Gestionare a Deșeurilor (Constanța și Tulcea). Această acțiune este de tip tehnic, vizând îmbunătățirea infrastructurii de colectare, depozitare și tratare a deșeurilor în zona costieră.

C. Prevenirea, controlul și remedierea impacturilor generate de pericolele naturale și antropice

Această direcție de acțiune are în vedere pe de o parte îmbunătățirea sistemelor de monitorizare a efectelor pericolelor naturale și, pe de altă parte, creșterea capacității de evaluare a vulnerabilității zonei costiere la fenomenele extreme și a potențialelor riscuri induse de către acestea, în scopul întăririi măsurilor de prevenire, atenuare, adaptare și remediere. În cadrul acestei direcții de acțiune sunt propuse două acțiuni:

C.1. Realizarea și aplicarea de soluții moderne, simple și cost-eficiente pentru monitorizarea efectelor pericolelor naturale

Prin implementarea acestei acțiuni se urmărește dezvoltarea unor instrumente complexe, ușor de utilizat și disponibile oricui, de monitorizare continuă și automată a dinamicii liniei țărmului care să permită decizii informate și bazate pe date în cazul unor intervenții legate de combaterea eroziunii costiere și nu numai. De asemenea, implementarea acțiunii va contribui la dezvoltarea unor instrumente de monitorizare și mecanisme de management al sedimentelor atât în interiorul Deltei Dunării, cât și pe

întreg țărmul românesc al Mării Negre.

C.2. Realizarea unei evaluări detaliate a vulnerabilității zonei de coastă la fenomene extreme, identificarea și analizarea riscurilor potențiale și stabilirea de măsuri prioritare de prevenire, atenuare, adaptare și remediere

Problemele care rezultă din abordarea și gestionarea inadecvată a pericolelor naturale din zona costieră devin adesea vizibile numai după ce ating anumite proporții cumulative sau în cazul unor dezastre naturale (inundații, secetă, furtuni extreme, etc). Implementarea acestor măsuri este necesară în scopul minimizării daunelor pe care le provoacă pericolele naturale asupra ecosistemelor, infrastructurii și sănătății umane. Acțiunea se aliniază obiectivelor și acțiunilor din Strategia națională privind reducerea efectelor secetei, prevenirea și combaterea degradării terenurilor și deșertificării, pe termen scurt, mediu și lung; Strategia Națională a Riscului de Inundații pe termen mediu și lung, Planul de management al riscului la inundații A.B.A Dobrogea Litoral; Planul național management al riscurilor de dezastre; Planul național de management actualizat aferent porțiunii din bazinul hidrografic internațional al fluviului Dunărea care este cuprinsă în teritoriul României, Planului de management actualizat al fluviului Dunărea, Deltei Dunării, spațiului hidrografic Dobrogea și apelor costiere și SNDDR.

D. Dezvoltarea economică sustenabilă a zonei costiere

În cadrul acestei direcții sunt propuse acțiuni ce contribuie la dezvoltarea economică a zonei prin valorificarea sustenabilă a resurselor sale naturale costiere, precum și sprijinirea sectoarelor economiei verzi / albastre.

D.1. Consolidarea infrastructurii antreprenoriale locale

Acțiunea propusă se adresează antreprenorilor locali și urmărește consolidarea capacității acestora de a propune, iniția și implementa proiecte inovative, verzi / albastre, care să contribuie la dezvoltarea durabilă a zonei costiere.

D.2. Program național de stimulare a întreprinderilor care obțin eticheta ecologică pentru activitatea de cazare turistică

Acțiunea propusă se adresează antreprenorilor locali deținători de structuri de primire turistică având funcțiuni de cazare turistică și care sunt conștienți de importanța oferirii de servicii turistice mai prietenoase cu mediul, contribuind astfel și la dezvoltarea durabilă a zonei costiere.

Eticheta ecologică (Ecolabel) este eticheta voluntară oficială a Uniunii Europene pentru excelență privind mediul, care îndrumă consumatorii către produse și servicii durabile, printre care și serviciile de cazare turistică. Întreprinderile din turism primesc această distincție în baza investițiilor realizate, astfel încât să îndeplinească toate criteriile și care să

ducă la economisirea apei și energiei, reducerea deșeurilor generate și de ameliorare a mediului, aliniindu-se astfel obiectivelor Strategiei Naționale a României pentru Dezvoltarea Turismului 2023-2035 și SNDDR.

D.3. Program de stimulare a operatorilor de plaje și de porturi de agrement care reușesc să obțină distincția Blue Flag

Acțiunea propusă se adresează antreprenorilor locali care au obținut prin licitație publică dreptul de exploatare a unor zone de plaje, pe o perioadă de timp, conform contractului, precum și administratorilor de porturi de agrement.

"Steagul Albastru" (Blue Flag) se numără printre cele mai recunoscute etichete ecologice voluntare din lume, acordate plajelor, porturilor turistice și navelor de agrement turistic. Printre avantajele programului se numără: deținerea unui simbol ecologic (etichetă ecologică), vizibil și recunoscut la nivel internațional; posibilitatea utilizării acestui simbol pentru promovare la nivel local, național și internațional a plajei; atragerea turiștilor străini care caută, cu predilecție, aceste plaje "Steagul Albastru". La nivelul anului 2023, la litoralul românesc sunt doar 6 astfel de plaje și nici un port de agrement, dar prin implementarea acțiunii se urmărește creșterea numărului lor.

D.4. Inițierea și implementarea unui program de dezvoltare a turismului subacvatic

Protejarea și conservarea patrimoniului cultural subacvatic reprezintă o prioritate pentru managementul zonei costiere. Promovarea și dezvoltarea turismului subacvatic în zona costieră românească (cu precădere în sudul zonei costiere), pe lângă o diversificare a ofertei turistice, poate asigura și o creștere a gradului de protecției patrimoniului cultural subacvatic, precum și a celui natural (habitate marine) în condițiile unei reglementări optime a cadrului legislativ referitor la acest tip de activitate turistică. Această acțiune este în concordanță și cu obiectivele Planului național de amenajare spațială maritimă, care promovează această utilizare multiplă a spațiului maritim (turism - patrimoniu cultural subacvatic).

D.5. Identificarea măsurilor pentru reabilitarea stocurilor de pești cu valoare comercială, încurajarea și susținerea implementării procedurilor/tehnichilor și tehnologiilor de pescuit sustenabil prin acordarea de stimulente

Identificarea căilor și măsurilor, precum și elaborarea suportului legislativ, pentru reabilitarea/refacerea stocurilor de pești cu valoare ecologică și economică, dintre care unele aflate în prezent într-o stare de conservare precară (sturionii, calcanul, scrumbia, etc.), este o prioritate de nivel regional. Această acțiune este în corelare cu Strategia Națională de Pescuit și Acvacultura 2020-2027, care recomandă dirijarea fondurilor alocate și liniile de acțiuni/măsuri de intervenție a statului.

D.6. Realizarea programelor de dezvoltarea a acvaculturii costiere (marine, terestre) prietenoase cu mediul

Implementarea acestei acțiuni va conduce la o planificare adecvată a activităților și locațiilor pentru acvacultură în raport cu alte utilizări ale spațiului maritim aferent zonei costiere, precum și la îmbunătățirea sistemului de trasabilitate în vederea asigurării calității produselor obținute.

D.7. Dezvoltarea infrastructurii pescărești și utilizarea de mijloace de pescuit (ambarcațiuni, echipamente și unelte) prietenoase cu mediul pentru evitarea deteriorării substratului marin și diminuarea presiunii asupra mediului

Implementarea acestei acțiuni, aliniate obiectivelor și măsurilor propuse în Strategia Națională de Pescuit și Acvacultura a României 2020 - 2027 constă în:

- elaborarea și implementarea programelor pentru modernizarea ambarcaunilor de pescuit, dotarea cu echipamente de navigație și plase de pescuit specializate, diferențiat pe specii de pește;
- elaborarea și implementarea programelor privind modernizarea uneltelor de pescuit, respectiv achiziția de noi unelte, schimbarea motoarelor ambarcaunilor;
- îmbunătățirea bazei logistice prin retehnologizare și modernizarea infrastructurii, achiziționarea de echipamente moderne și soft-uri specializate pentru standardizarea metodelor de pescuit și procesarea datelor de producție.

D.8. Realizarea de programe / proiecte pentru reabilitarea activităților tradiționale și valorificarea resursei stuficole din Delta Dunării

Stuful reprezintă o resursă foarte importantă a Deltei Dunării, cu potențial ridicat de valorificare atât în scop comercial, cât și gospodăresc. Implementarea acțiunii propuse va asigura promovarea unor metode variate de valorificare a resursei stuficole, atât ca biomasă, cât și ca material de construcție tradițional. De asemenea, implementarea acestei măsuri va avea efecte benefice asupra habitatelor naturale din Delta Dunării, prin prevenirea fenomenului de "îmbătrânire" a stufăriilor.

D.9. Implementarea de programe de conștientizare și susținere a producătorilor agricoli privind beneficiile aplicării în practică a noilor politici agricole

Implementarea acestei acțiuni va duce la eficientizarea producției agricole, obținerea unor produse de calitate care să poată fi valorificate pe piețele locale, în special pe perioada sezonului estival, contribuind astfel la reducerea amprente de carbon și la încadrarea agriculturii în standardele de sustenabilitate impuse de această strategie.

D.10. Implementarea proiectelor de transport fluvial verde în Delta Dunării

Transportul fluvial, principala formă de transport în Delta Dunării, determină o presiune semnificativă asupra ecosistemului deltaic, în mare parte ca urmare a unei flote de ambarcațiuni învechită, uzată folosită pentru transportul de persoane, marfă, precum și în activități de agrement. În vederea reducerii poluării atmosferice, a apelor de suprafață (scurgeri de combustibil) și fonice apare necesară orientarea spre un transport verde, bazat pe surse neconvenționale de energie. Implementarea acțiunii va include dezvoltarea unor proiecte pilot pentru testarea unor soluții de transport bazat pe surse neconvenționale, precum și identificarea unor mecanisme financiare de stimulare a "transportului verde".

D.11. Evaluarea potențialului de valorificare a resurselor energetice regenerabile din zonă: energia eoliană, "in-shore" și "off-shore", energia valurilor, fotovoltaică, etc.

Implementarea acestei acțiuni vine în sprijinul îndeplinirii obiectivelor PNIESC 2021- 2030 și SNDDR. Implementarea acestei acțiuni are ca scop susținerea și promovarea producerii de energie din surse alternative, regenerabile și nepoluante.

D.12. Susținerea și dezvoltarea de noi instrumente (centre de excelență, proiecte pilot, servicii de extensie oferite de către universități, etc) pentru transferul cunoștințelor din cercetare spre business în sectoarele "Blue Economy" (ex. acvacultura IMTA - Integrated multitrophic aquaculture - în sistem circular; diversificarea resurselor alimentare din surse marine sau agricole prin utilizarea biotehnologiilor, etc.)

Implementarea acestei acțiuni presupune:

- intensificarea finanțării inovării, în special prin implementarea platformelor de parteneriate între autorități locale, mediu de afaceri, universități și institute de cercetare, precum și a unor hub-uri/platforme naționale de inovare orientate pe Creșterea Albastră;
- dezvoltarea instrumentelor/programelor de finanțare și valorificarea rezultatelor cercetării prin transfer tehnologic.

D.13. Dezvoltarea programelor/proiectelor privind porturile "verzi" de la litoralul românesc al Mării Negre

Transportul maritim și activitățile portuare, două sectoare economice foarte importante pentru dezvoltarea zonei costiere, contribuie major la emisiile de poluanți atmosferici și, implicit la poluarea apelor costiere și a solului. Implementarea acestei acțiuni presupune dezvoltarea infrastructurii verzi în porturile maritime (perdele forestiere, instalații portuare ce folosesc energie alternativă, instalații de tratare și reciclare a deșeurilor de la nave sau rezultate din activități portuare, etc.) și este în concordanță cu măsurile prevăzute în noul Master Plan al portului Constanța.

E. Optimizarea cadrului instituțional și procedural al planificării spațiale în

zona costieră

Această direcție de acțiune urmărește creșterea capacității administrațiilor publice locale de a gestiona procesele de planificare spațială în zona costieră prin implementarea în mod adecvat a prevederilor strategiei și a planului integrat de management al zonei costiere în documentațiile de amenajarea teritoriului și urbanism. Direcția urmărește de asemenea o îmbunătățire a coordonării multi-nivel (nivel internațional, național, județean, local) în procesele de inițiere, elaborare, avizare și aprobare a documentațiilor de planificare spațială. În cadrul acestei direcții de acțiune sunt incluse următoarele acțiuni:

E.1. Crearea unui cadru coerent, integrat și sinergic de planificare spațială specific pentru teritoriul transfrontalier și regional

Implementarea acestei acțiuni presupune:

- elaborarea/actualizarea metodologiei de elaborare a planurilor de amenajare a teritoriului zonal transfrontalier și interjudețean;
- elaborarea de strategii și planuri de dezvoltare spațială în zonele transfrontaliere și în zona costieră a Mării Negre.

E.2. Crearea unui cadru coerent și integrat de planificare strategică și planificare spațială la nivel zonal și local, specific zonei costiere

Implementarea acestei acțiuni presupune:

- elaborarea / actualizarea metodologiei de elaborare a planurilor de amenajare a teritoriului zonal metropolitan / intercomunitar. Această subacțiune se va realiza în corelare cu prevederile viitorului Cod al Amenajării Teritoriului, Urbanismului și Construcțiilor (CATUC);
- elaborarea unui regulament-cadru de urbanism pentru toată zona costieră. Regulamentul cadru va viza cele 19 unități administrativ-teritoriale de bază din zona costieră, se va corela cu [Regulamentul](#) general de urbanism, aprobat prin H.G. [nr. 525/1996](#), republicat, cu modificările și completările ulterioare (RGU), cu Regulamentul cadru de urbanism pentru Rezervația Biosferei Delta Dunării, aprobat prin H.G. [nr. 1516/2008](#), cu modificările și completările ulterioare) și va ține cont de specificul zonei costiere. Acest regulament cadru va sta la baza elaborării regulamentelor locale de urbanism (RLU) și va ghida elaborarea acestora;
- elaborarea/modificarea documentațiilor de planificare spațială pentru zonele metropolitane, periurbane și rurale din zona costieră (planuri zonale metropolitane, periurbane, intercomunale, planuri urbanistice generale pentru municipii, orașe și comune);
- modificarea PUZ-urilor existente și elaborarea de noi planuri urbanistice zonale pentru zonele critice / sensibile (zona dintre linia apei și linia țărmului, zone istorice, stațiuni, zona lacurilor); aceste documentații vor trebui inițiate de autoritățile locale, pentru acele zone limitrofe țărmului

identificate ca fiind vulnerabile, supuse unor presiuni antropice deosebite sau care cuprind valori de patrimoniu, peisaj etc deosebite.

E.3. Crearea unui mecanism eficient de implementare, monitorizare și verificare a instrumentelor de planificare spațială în zona costieră

Implementarea acestei acțiuni presupune:

- revizuirea procedurilor de avizare / aprobare a documentațiilor de amenajarea teritoriului și urbanism;
- crearea unui sistem de informare și comunicare eficient între administrațiile locale din zona costieră, în domeniul planificării spațiale;
- crearea unei platforme cu acces public, de comunicare și dezbateră privind starea și evoluția zonei costiere, găzduită pe site-ul MMAP și administrată de către Secretariatul Tehnic- Administrativ al zonei costiere.

F. Consolidarea sistemului de management integrat al zonei costiere

Implementarea cu succes a Strategiei Naționale privind managementul integrat al zonei costiere impune implementarea, cu prioritate, a unor acțiuni ce vizează modificarea cadrului instituțional și a celui legislativ care să conducă la consolidarea sistemului de management al zonei costiere.

Acțiunile subsecvente acestei direcții de acțiune sunt:

F.1. Reorganizarea Comitetului Național al Zonei Costiere

Necesitatea implementării acestei acțiuni este descrisă în secțiunea 3.6 a prezentului document.

Implementarea, cu prioritate, a acestei acțiuni presupune o revizuire a O.U.G. [nr. 202/2002](#), aprobată cu modificări și completări prin Legea [nr. 280/2003](#), cu modificările și completările ulterioare, cu privire la organizarea și componența CNZC, precum și a actelor normative subsecvente pentru funcționarea acestuia, în scopul creșterii autorității CNZC, prin asigurarea conducerii acestui comitet de către Cancelaria Primului ministru, precum și pentru a se asigura o mai bună reprezentativitate (inclusiv reprezentanților mediului de afaceri) și o consolidare a rolului CNZC în procesul MIZC.

De asemenea, implementarea acestei acțiuni va determina și o reorganizare la nivelul MMAP, instituția responsabilă pentru elaborarea și implementarea procesului MIZC, în sensul constituirii unei departament / compartiment (Secretariatul tehnic administrativ al zonei costiere) ce va sprijini buna funcționare a CNZC.

F.2. Înființarea și asigurarea funcționalității Observatorului Zonei Costiere

Implementarea cu prioritate a acestei acțiuni rezidă din faptul că în prezent colectarea datelor și informațiilor este destul de anevoioasă, nu toate organizațiile cu atribuții în managementul integrat al zonei costiere arătându-și disponibilitatea de a furniza date, în special în lipsa unor reglementări clare referitoare la managementul datelor și informațiilor. De

altfel, o condiție esențială pentru un management eficient al zonei costiere este asigurarea disponibilității tuturor datelor și informațiilor necesare. Prin implementarea acestei acțiuni, respectiv prin dezvoltarea Observatorului Zonei Costiere, se va asigura creșterea gradului de colectare a datelor și informațiilor, precum și a disponibilității acestora, evident în condiții bine reglementate. Funcționarea optimă a Observatorului Zonei Costiere va fi asigurată de către STA-ZC, ce va funcționa în cadrul MMAP.

Observatorul Zonei Costiere, care obține, procesează și pune la dispoziția tuturor categoriilor de utilizatori informații despre starea mediului costier va fi în direct contact și va beneficia, pentru zona litorală din fața Deltei Dunării, de serviciile de cercetare, observare și monitorizare care vor fi furnizate de către componenta românească a DANUBIUS-RI. DANUBIUS - RI, prima organizație internațională de cercetare cu sediul în România este o infrastructură pan europeană de cercetări avansate în sistemele Fluvii - Delta Mare. Hub-ul acesteia va fi situat în Murighiol, iar unul dintre Super Site-urile acestei rețele va fi Delta Dunării, deci partea nordică a zonei costiere. Observatorul zonei costiere va prelua informații privind starea mării și de la alte infrastructuri de cercetare de importanță europeană (EMSO- EUXINUS) și va utiliza și rezultate ale cercetărilor diverselor organizații/institute/universități realizate în cadrul proiectelor de cercetare (ex. program Horizon Europe, dar nu numai) ce vor fi găzduite de DANUBIUS - RI și alte facilități de cercetare.

F.3. Elaborarea și implementarea Planului de comunicare al Strategiei naționale pentru managementul integrat a zonei costiere

Necesitatea elaborării și implementării unui Plan de comunicare al Strategiei Naționale privind gospodărirea integrată al zonei costiere derivă din două dintre principiile fundamentale pe care este fundamentată această strategie, și anume:

- principiul participării care se referă la procesele consultative ce implică autorități ale administrației publice centrale și/sau locale, organizații neguvernamentale, parteneri sociali, asociații profesionale, reprezentanți ai sectorului privat;
- principiul transparenței.

F.4. Promovarea și implementarea unui instrument de tip cetățean - știință (citizen- science) în vederea implicării directe a cetățenilor, pe bază de voluntariat, în acțiuni de monitorizare a stării și proceselor din zona costieră

Implementarea acestei acțiuni oferă plus valoare instrumentelor de colectare a datelor de către instituțiile responsabile cu managementul zonei costiere, generând date și informații relevante pentru luarea deciziilor și pentru îmbunătățirea gestionării zonei costiere. În același timp, cresc și

oportunitățile de a interacționa cu publicul pentru a spori gradul de conștientizare, interes și sprijin în procesul de management costier.

F.5. Revizuirea delimitării zonei costiere prevăzută în O.U.G. [nr. 202/2002](#), aprobată cu modificări și completări prin Legea [nr. 280/2003](#), cu modificările și completările ulterioare, precum și a limitelor de restricție temporară stabilite prin actele normative subsecvente Legea [nr. 597/2001](#) privind unele măsuri de protecție și autorizare a construcțiilor în zona de coastă a Mării Negre, cu modificările și completările ulterioare, H.G. [nr. 546/2004](#) și H.G. [nr. 749/2004](#)

Având în vedere definirea zonei costiere ca spațiul geografic care cuprinde spațiul maritim în limita a 12 mile marine și teritoriul UAT-urilor limitrofe zonei costiere, inclusiv UAT Techirghiol, se impune revizuirea corespunzătoare a modului de delimitare a zonei costiere din O.U.G. [nr. 202/2002](#), aprobată cu modificări și completări prin Legea [nr. 280/2003](#), cu modificările și completările ulterioare. În același timp, pentru protejarea și gestionarea durabilă a zonei costiere astfel delimitată, se impune definirea unor spații/zone costiere critice. Aceste spații sensibile și cu risc potențial ridicat din punctul de vedere al mediului, cât și din punct de vedere economic și social, sunt apele din zona de coastă, precum și teritoriile adiacente acestora, situate în spațiul geografic al zonei costiere în care orice nouă utilizare a terenurilor sau orice extindere a utilizărilor existente, fac obiectul avizării de către structurile MMAP stabilite prin reglementări legale primare și în conformitate cu metodologia aprobată prin reglementările subsecvente. Delimitarea acestor spații costiere critice este în sarcina UAT-urilor și se realizează prin documentațiile de urbanism.

Implementarea acestei acțiuni presupune:

- elaborarea unui studiu centralizat pentru toată zona costieră pentru stabilirea spațiilor critice din zona costieră;
- stabilirea criteriilor de delimitare a spațiilor sensibile / critice / vulnerabile din zona costieră (posibile criterii: distanța față de linia țărmului, prezența unor arii naturale protejate, prezența unor elemente de patrimoniu construit de tip A, presiuni antropice deosebite (trafic auto / pietonal intens, densitate ridicată a construcțiilor, presiuni imobiliare etc.), riscuri ridicate, fie naturale (eroziune, inundație etc.), fie antropice (explozii, incendii etc.), valori peisagistice deosebite (identificate prin "planurile de peisaj" sau în cadrul atlasului unităților de peisaj din zona costieră);
- elaborarea și aprobarea proiectelor de revizuire a O.U.G. [nr. 202/2002](#), aprobată cu modificări și completări prin Legea [nr. 280/2003](#), cu modificările și completările ulterioare, precum și a actelor normative subsecvente Legea [nr. 597/2001](#), cu modificările și completările ulterioare, H.G. [nr. 546/2004](#) și H.G. [nr. 749/2004](#).

F.6. Programe pentru furnizarea de Asistență Tehnică pentru îmbunătățirea / consolidarea capacității administrative a actorilor instituționali implicați în implementarea managementului integrat al zonei costiere

Implementarea acestei acțiuni contribuie la consolidarea capacității profesionale și creșterea motivației și interesului personalului administrativ al organizațiilor implicate în managementul integrat al zonei costiere.

F.7. Dezvoltarea unui sistem eficient de supraveghere și control a utilizării resurselor zonei costiere

Exploatarea resurselor zonei costiere este relativ bine reglementată, prin diverse acte normative sectoriale, în scopul asigurării sustenabilității. Totuși sunt destul de des semnalate situații în care reglementările în vigoare nu sunt respectate datorită, pe de o parte sancțiunilor mult prea mici, iar pe de altă parte capacității (umane și tehnice) reduse a organismelor de control și supraveghere, a unei eficiențe scăzute, dar și a lipsei de interes și motivație a personalului de control din organizațiilor responsabile. Astfel, prin implementarea acestei acțiuni se urmărește creșterea/întărirea capacității de control și supraveghere, și mai ales a eficienței acestor acțiuni în vederea exploatării sustenabile a resurselor zonei costiere.

Planul de acțiune al Strategiei Naționale privind gospodărirea integrată a zonei costiere este defalcat pe acțiuni, instituții responsabile, perioade de implementare, rezultate așteptate și indicatori de monitorizare și etapele evaluării.

1.7. Rezultatele așteptate

Implementarea Strategiei Naționale privind gospodărirea integrată a zonei costiere va conduce la obținerea unor rezultate concrete la nivel economic, social, de mediu și cultural în concordanță cu obiectivele de dezvoltare durabilă a României.

În Anexa nr. 1 a prezentei Strategii Naționale privind gospodărirea integrată a zonei costiere sunt redate rezultatele așteptate în urma implementării fiecărei acțiuni din Planul de Acțiune. Marea majoritate a rezultatelor așteptate pot fi cuantificate, dar există, totuși, o serie de acțiuni al căror rezultat este necuantificabil / este unitar (de exemplu: Realizarea unui program național de monitorizare a poluanților emergenți în mediul marin, Realizarea Registrului Poluanților Emergenți - acțiunea B.5, Realizarea regulamentului-cadru zona litorală - acțiunea E.2, Comitet Național al Zonei Costiere funcțional - acțiunea F.1, Observatorul Zonei Costiere funcțional - acțiunea F.2, Plan de comunicare al Strategiei naționale pentru managementul integrat a zonei costiere - acțiunea F.3).

1.8. Indicatori

În vederea monitorizării implementării Strategiei Naționale privind gospodărirea integrată a zonei costiere au fost stabiliți o serie de indicatori

de monitorizare pentru fiecare dintre obiectivele generale ale strategiei. Corespunzător fiecărui indicator, au fost stabiliți unul sau mai mulți parametri de monitorizare, prin agregarea cărora se determină cantitativ indicatorul respectiv.

Indicatorii și parametri propuși în prezenta strategie pentru monitorizarea procesului de management integrat a zonei costiere sunt, în mare parte, cei existenți și raportați în prezent, dezvoltați de către Grupul de Experți ICZM ai UE (EU ICZM Expert Group), în diverse proiecte europene, precum DEDUCE, PEGASO, etc.). Aceștia li s-au adăugat și indicatori stabiliți în concordanță cu obiectivele și acțiunile prezentei strategii. În total, vor fi monitorizați 33 de indicatori și 97 de parametri. După caz, se pot utiliza, suplimentar, indicatorii de dezvoltare durabilă relevanți (<http://agregator.romania-durabilă.gov.ro/indicatori.html>).

Referitor la metodologia de calculare și raportare a indicatorilor, proiectul european DEDUCE a propus un cadru metodologic comun, la nivel european, de calculare și raportare a indicatorilor, instrument care se va aplica și în cazul prezentei strategii.

Acest cadru metodologic constă din următoarele trei componente / formate:

- Formatul standard al indicatorului (SIF) - definește și descrie metodologia de calcul a fiecărui indicator. SIF este conceput pentru a obține o înțelegere comună a scopului și definițiilor parametrilor asociați fiecărui indicator monitorizat. Acesta stabilește o metodologie comună pentru calcularea și prezentarea datelor și pentru analiza ulterioară a tendințelor.
- Fișa de raportare (RS) - prezintă rezultatul calculului indicatorului respectiv (fie ca date sau produse de date - grafice, hărți, etc) și evaluarea valorilor obținute și a procesului de producere a datelor;
- Fișa indicatorului (IFS) însumează și diseminează principalele informații obținute pentru fiecare indicator. Componentele sale principale sunt graficele, hărțile și analizele comparative. Conține însă și o evaluare a valorilor obținute și a procesului de producere a datelor. IFS prezintă o analiză a rezultatelor agregării parametrilor măsurați în cadrul fiecărui indicator. Această componentă reprezintă, de asemenea, un pas către integrarea informațiilor la diferite niveluri și scări și obținerea coerenței în înțelegerea proceselor variate care au loc la nivel local.

Implementarea fiecărei acțiuni cuprinse în Planul de acțiune al Strategiei Naționale, respectiv atingerea rezultatului / rezultatelor așteptat/e, este monitorizată prin măsurarea unuia sau mai multor indicatori, după caz, astfel cum este redat în cadrul Anexei nr. 1 la Strategie.

1.9. Procedurile de monitorizare și evaluare

Monitorizarea și evaluarea implementării Strategiei Naționale privind

gospodărirea integrată a zonei costiere se realizează în conformitate cu prevederile H.G. [nr. 379/2022](#).

În procesul de implementare a Strategiei Naționale privind gospodărirea integrată a zonei costiere au loc schimbări, fie planificate / așteptate, fie neprevăzute, care sunt înregistrate printr-o monitorizare eficientă. Succesul în implementarea strategiei este astfel măsurat din două motive:

- pentru a evalua progresul în implementarea acțiunilor stabilite și în atingerea obiectivelor;
- pentru a permite comparabilitatea stării și a tendințelor, atât în context național, cât și internațional.

Pe baza evaluării progresului realizat este posibil să se efectueze ajustări periodice ale obiectivelor, măsurilor și acțiunilor, în concordanță cu caracterul adaptiv al procesului de management a zonei costiere.

Monitorizarea este privită ca un proces de colectare și analiză sistematică și continuă a informațiilor privind implementarea acțiunilor stabilite în Planul de acțiune, precum și atingerea obiectivelor identificate și a rezultatelor așteptate. Procesul de monitorizare presupune următoarele etape: identificarea indicatorilor utilizați; verificarea respectării termenelor; verificarea respectării costurilor implementării; descrierea / evaluarea gradului de îndeplinire a acțiunilor cuprinse în Planul de acțiune; elaborarea unor concluzii cu privire la stadiul de implementare (raport de monitorizare); recomandări, acțiuni corective și furnizarea unor justificări (motivații).

În prezent, în România nu există o bază de date integrată sau un inventar național integrat privind zona costieră, iar raportările pe care România, ca stat membru al UE și ca parte a Convenției Mării Negre împotriva Poluării, are obligația să le transmită Comisiei Europene (Agenției Europene de Mediu), respectiv Comisiei Mării Negre, sunt realizate prin intermediul punctelor focale naționale din cadrul Comisiei Mării Negre (respectiv biodiversitate, monitorizare și evaluare a poluării, poluare din surse provenite de pe uscat și managementul integrat al zonei costiere). Acestea, împreună cu reprezentanții autorității publice centrale în domeniul mediului care au asemenea responsabilități, raportează o serie de indicatori cheie referitori la zona românească de coastă (INCDM, 2022).

În scopul acoperirii acestui neajuns, a fost propusă ca acțiune prioritară (acțiunea F.2), înființarea unui Observator al Zonei Costiere, în cadrul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor. Acesta va funcționa ca o bază de date integrată, administrată de către STA-ZC, unde vor fi disponibile toate datele și informațiile colectate de către organizațiile responsabile cu monitorizarea stării și proceselor din zona costieră. Aceste date și informații vor fi utilizate atât în elaborarea de studii tehnice ce

fundamentează deciziile CNZC, cât și pentru procesul de monitorizare, evaluare și raportare.

Datele și informațiile colectate de către entitățile responsabile, în cadrul propriilor programe de monitorizare, vor fi transmise către Observatorul Zonei Costiere. Indicatorii de monitorizare sunt calculații folosind aceste date/ informații colectate de către organizațiile responsabile, iar pe baza lor Grupul de Lucru pentru monitorizare, evaluare și raportare, din cadrul CNZC, va evalua gradul de realizare al acțiunilor cuprinse în planul de acțiune. Progresul realizat în atingerea rezultatelor așteptate prin implementarea fiecărei acțiuni este evaluat, fie anual, fie la diferite intervale de timp stabilite în funcție de specificul acțiunii și de perioada de implementare a programelor de finanțare, pe baza indicatorilor definiți anterior. Pe baza acestor evaluări individuale ale acțiunilor este evaluat anual progresul realizat în atingerea obiectivelor strategiei, iar concluziile sunt prezentate în Raportul anual de monitorizare și evaluare, elaborat de către Grupul de Lucru pentru monitorizare, evaluare și raportare, ce cuprinde informații cu privire la stadiul de implementare al strategiei și, eventual, justificări ale neatingerii rezultatelor așteptate și / sau progresului insuficient în atingerea obiectivelor și recomandări pentru acțiuni corective. Procesul de monitorizare și evaluare trebuie să fie simplu și fluid, pentru a fundamenta îmbunătățirile și eventualele actualizări ale Strategiei Naționale și/sau ale Planului de acțiune.

Aspectele tehnice (acoperire spațială, temporală, metode, etc) vizând monitorizarea indicatorilor / parametrilor vor fi stabilite ulterior adoptării acestei Strategii, în cadrul Grupului de Lucru pentru monitorizare, evaluare și raportare din cadrul CNZC, cu contribuția experților din organizațiile implicate.

1.10. Instituțiile responsabile

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (MMAP) este principala autoritate publică centrală responsabilă pentru implementarea Strategiei Naționale privind gospodărirea integrată a zonei costiere în România. Conform Regulamentului de organizare și funcționare al Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, aprobat prin Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 573/2023, cu modificările și completările ulterioare, MMAP exercită și funcția de strategie și planificare. În exercitarea acestei funcții, MMAP elaborează, actualizează și coordonează aplicarea Strategiei de management integrat a zonei costiere.

Directii Județene pentru Mediu Constanța și Tulcea, instituții subordonate ANMAP și MMAP, asigură implementarea politicilor, strategiilor și legislației în domeniul protecției mediului la nivel județean și emit acte de reglementare în conformitate cu competențele lor.

Administrația Bazinală de apă Dobrogea Litoral (ABADL), instituție ce funcționează în subordinea Administrației Naționale "Apele Române" - ANAR (ANAR fiind în coordonarea MMAP), este responsabilă pentru gospodărirea apelor și a infrastructurii Sistemului de Gospodărirea Apelor din porțiunea aferentă spațiului hidrografic Dobrogea- Litoral, inclusiv ape costiere și tranzitorii.

Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării (ARBDD) este o instituție publică, cu personalitate juridică, aflată în subordinea MMAP ce asigură administrarea patrimoniului natural și cultural al rezervației și gestionarea adecvată a resurselor RBDD.

Agencia Națională pentru Mediu și Aree Protejate (ANMAP), instituție aflată în subordinea MMAP, asigură suportul tehnic necesar pentru fundamentarea actelor normative, a strategiilor și politicilor privind ariile naturale protejate, la nivel național, european și internațional. Rol esențial în dezvoltarea și promovarea soluțiilor bazate pe natură (NBs) și a serviciilor ecosistemice în celelalte politici și strategii sectoriale, esențiale în combaterea și adaptarea societății și a naturii în ansamblul său la efectele schimbărilor climatice.

Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA) este autoritatea publică centrală responsabilă pentru: lucrări publice, construcții, disciplina în construcții, amenajarea teritoriului, urbanism, arhitectură, amenajarea spațiului maritim, mobilitate urbană, locuire, locuințe, clădiri de locuit, dezvoltare regională, coeziune și dezvoltare teritorială, cooperare transfrontalieră, transnațională și interregională, descentralizare, reformă și reorganizare administrativ-teritorială, reformă în administrația publică, funcție publică, fiscalitate locală, proceduri fiscale locale, finanțe publice locale, atestarea domeniului public al unităților administrativ-teritoriale, dezvoltarea serviciilor comunitare de utilități publice, programarea, coordonarea, monitorizarea și controlul utilizării asistenței financiare nerambursabile acordate României de către Uniunea Europeană (UE) pentru programele din domeniile sale de activitate, precum și formarea și perfecționarea profesională a personalului din administrația publică.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) este autoritatea publică centrală responsabilă de coordonarea procesului de implementare a Politicii Agricole Comune și a Politicii Comune în domeniul Pescuitului. De asemenea, MADR responsabilă pentru problemele de adaptare și atenuare a schimbărilor climatice în domeniile agriculturii și dezvoltării rurale.

Agencia Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA) este structura care funcționează în subordinea MADR, responsabilă pentru definirea și implementarea politicii referitoare la conservarea și administrarea resurselor acvatice existente în apele maritime și continentale, acvacultură,

procesarea și organizarea pieței produselor pescărești, structurile de pescuit și acvacultură.

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii (MTI) este autoritatea publică centrală responsabilă pentru toate sectoarele de transport maritim, rutier, feroviar, precum și pentru infrastructura asociată, respectiv drumuri de interes național, căi ferate și navigație. MT gestionează strategia, politicile și programele de investiții în transport și infrastructură, în legătură cu funcționarea coridoarelor transnaționale care conectează sistemele de transport la nivel național.

Autoritatea Navală Română (ANR) este autoritatea centrală de specialitate din subordinea MT, în domeniul siguranței navigației și al securității navelor. ANR este responsabilă pentru efectuarea de controale pentru prevenirea poluărilor de la nave, monitorizarea debalastărilor, a bunkerărilor și a predării deșeurilor, precum și investigarea incidentelor de poluare de la nave.

Compania Națională Administrația Porturilor Maritime SA Constanța (CN APM) este o societate comercială pe acțiuni, desemnată de MT să desfășoare activități de interes public național, în calitate de administrație portuară. CN APM are ca responsabilități aplicarea politicilor portuare elaborate de MT, întocmirea planurilor de dezvoltare a porturilor maritime, în acord cu politica și programele de dezvoltare elaborate de MT și cu Regulamentul de exploatare a porturilor maritime, coordonarea activităților care se desfășoară în porturile maritime și implementarea programelor de dezvoltare a infrastructurilor porturilor maritime.

Administrația Fluvială a Dunării de Jos (AFDJ) Galați funcționează ca regie autonomă sub autoritatea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, îndeplinind funcția de autoritate de căi navigabile pe sectorul românesc al Dunării.

Ministerul Economiei, Digitalizării, Antreprenorialului și Turismului (MEDAT) este autoritatea publică centrală responsabilă pentru politicile industriale și economice.

Camerele de Comerț, Industrie, Navigație și Agricultură Constanța și Tulcea sunt actori importanți în facilitarea și îmbunătățirea activităților economice din zona costieră.

Ministerul Economiei, Digitalizării, Antreprenorialului și Turismului este autoritatea publică centrală care, oferă oportunități pentru fundamentarea științifică a acțiunilor necesare:

- i)** conservării biodiversității și resurselor din zona costieră,
- ii)** dezvoltării sectoarelor emergente ale Economiei Albastre,
- iii)** diminuării impactului pericolelor naturale și antropice,
- iv)** atingerii neutralității și rezilienței climatice.

Academia Română susține programe și institute de cercetare, cercetarea aspectelor critice ale zonei costiere. Academia Română asigură calitatea produselor și condițiilor de cercetare pentru a sprijini luarea deciziilor în domeniile și problemele de interes pe baza fundamentării științifice.

Ministerul Educației și Cercetării este autoritatea publică centrală care prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare dezvoltare din coordonare) și universități are rol în implementarea acțiunilor legate de monitorizare, cercetare-dezvoltare, inovare, educație și formare profesională prevăzute în Planul de Acțiune al Strategiei.

Ministerul Culturii (MC) este autoritatea publică centrală responsabilă pentru protejarea patrimoniului cultural și a celui imaterial prin promovarea unui cadru legislativ specific în vederea promovării eficiente și proactive a patrimoniului național, precum și prin programe și măsuri specifice privind evaluarea, restaurarea și conservarea, respectiv punerea lor în valoare și reinsertia în viața comunității prin dezvoltarea de proiecte integrate și rețele de cooperare.

Ministerul Energiei (ME) este autoritatea publică centrală responsabilă pentru problemele legate de energie.

Acesta are rolul de a aplica strategia și Programul de guvernare în domeniul energetic și al resurselor energetice, în domeniile producției, transportului, distribuției și furnizării energiei electrice și termice, inclusiv a energiei din surse regenerabile/verzi, hidrogen sau alte surse alternative/neconvenționale de energie, în domeniul exploatării, procesării, transportului, distribuției și valorificării resurselor minerale energetice/hidrocarburi, on-shore sau offshore și al pactului ecologic "Green Deal", în concordanță cu cerințele economiei de piață și pentru stimularea inițiativei operatorilor economici.

Ministerul Sănătății (MS) este autoritatea publică centrală responsabilă pentru promovarea sănătății, prevenirea îmbolnăvirilor, protejarea populației împotriva riscurilor din mediu și îmbunătățirea calității vieții. În implementarea managementului integrat al zonei costiere, MS este responsabil cu monitorizarea și evaluarea calității apelor de băiere.

Ministerul Apărării Naționale (MApN) este organul de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, prin care este condusă activitatea în domeniul apărării naționale, potrivit prevederilor legii și strategiei de securitate națională, pentru garantarea suveranității, independenței și unității statului, integrității teritoriale a țării și democrației constituționale. În managementul integrat al zonei costiere, MApN, prin Direcția Hidrografică Maritimă (DHM) asigură informațiile geospațiale, geografice, hidrografice și hidrometeorologice din zona maritimă a zonei costiere.

Ministerul Afacerilor Interne (MAI), prin Departamentul pentru Situații de Urgență, și instituțiile subordonate, este responsabil pentru coordonarea, prevenirea și managementul situațiilor de urgență.

Autorități publice locale și județene (Consiliile Județene Constanța și Tulcea) contribuie în mod activ la realizarea obiectivelor, programelor și măsurilor din cadrul Strategiei Naționale privind gospodărirea integrată a zonei costiere. Autoritățile publice locale sunt responsabile pentru pregătirea și respectarea planurilor de amenajare teritorială și dezvoltare urbană, precum și a autorizației de construcție în cooperare cu alte instituții publice relevante din diferite domenii de interes public. Autoritățile locale reprezintă factorii interesați cei mai implicați în procesul de dezvoltare locală a acestei zone.

Organizații non-guvernamentale sunt responsabile pentru includerea în managementul integrat al zonei costiere a problemelor referitoare la protecția zonelor naturale, biodiversității, patrimoniului cultural, peisajului și a comunităților locale.

Toate aceste instituții implicate în implementarea strategiei sunt reprezentate în Comitetul Național al Zonei Costiere.

Pe lângă instituțiile prezentate mai sus mai sunt implicate în implementarea Strategiei Naționale privind gospodărirea integrată a zonei costiere și următoarele:

Administrația Națională de Meteorologie (ANM) organism de drept public, responsabil cu monitorizarea evenimentelor extreme în România și cu cercetarea meteorologică (inclusiv a schimbărilor climatice).

Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Minier, Petrolier și al Stocării Geologice a Dioxidului de Carbon (ANRMPSG) este autoritatea competentă abilitată să aplice dispozițiile Legii minelor [nr. 85/2003](#), cu modificările și completările ulterioare.

Garda Națională de Mediu (GNM) este o agenție guvernamentală aflată în subordinea MMAP. GNM controlează activitățile cu impact asupra mediului înconjurător, și aplică sancțiuni contravenționale prevăzute de legislația în domeniul protecției mediului.

Organizațiile de Management al Destinațiilor pot avea un rol deosebit de important în elaborarea și punerea în aplicare a strategiilor de dezvoltare și promovare a destinațiilor turistice la nivel local, județean și regional.

1.11. Implicațiile bugetare și sursele de finanțare

Având în vedere perioada lungă acoperită de Strategia Națională privind gospodărirea integrată a zonei costiere, respectiv până în 2040, sunt dificil de identificat sursele de finanțare a acțiunilor propuse pentru implementarea ei.

La finalul perioadei de programare 2021-2027 se va realiza o revizuire a

acestei Strategii naționale pentru a se asigura corelarea cu prioritățile și sursele de finanțare viitoare.

În procesul de revizuire a Strategiei Naționale se va ține cont, în primul rând, de acțiunile și proiectele propuse a se implementa în actuala perioadă de programare, având în vedere următoarele aspecte:

- acțiunile și proiectele care au fost propuse și nu au fost realizate în actuala perioadă de programare vor fi prioritare pentru următoarea perioadă dacă, în urma evaluării strategiei la finalul perioadei, realizate în vederea revizuirii, se constată că nevoile adresate de acestea mai sunt de actualitate și obiectivele și prioritățile la nivelul zonei costiere nu se modifică;
- proiectele începute odată cu implementarea strategiei și nefinalizate vor fi avute în vedere cu prioritate în perioada următoare de programare în vederea finalizării lor;
- continuarea unor acțiuni / proiecte, care au fost începute în această perioadă de programare și se implementează în anumite unități administrativ-teritoriale, iar în perioada următoare în restul unităților administrativ-teritoriale (intervențiile în rețea - care sunt menite să rezolve o anumită problemă la nivelul întregii zone - ex. infrastructuri de mediu / de utilități, etc.);
- identificarea unor proiecte corelate cu/complementare celor realizate până la 31.12.2029.

În cadrul acestei secțiuni sunt oferite informații cu privire la sursele de finanțare pe termen scurt și mediu care ar putea fi utilizate pentru a susține implementarea acțiunilor prioritare ale strategiei.

Finanțarea națională

Schemele naționale de finanțare sunt proiectate și aprobate la nivel național în strânsă corelare cu strategiile naționale și sunt finanțate exclusiv din fonduri naționale. Scopul acestor programe este implementarea diverselor politici și priorități naționale. Implementarea și gestionarea proiectelor are loc exclusiv în România, sub responsabilitatea ministerelor/agențiilor desemnate în acest scop.

Finanțarea necesară îndeplinirii obiectivelor /acțiunilor și măsurilor prevăzute în Strategia Națională privind gospodărirea integrată a zonei costiere se realizează în limita bugetelor anuale aprobate ale autorităților /instituțiilor publice implicate, în condițiile legii, precum și din alte surse legal constituite. Implementarea acțiunilor/măsurilor cuprinse în Strategia Națională se va realiza cu încadrarea în bugetele ordonatorilor principali de credite implicați.

În situația în care implementarea măsurilor aferente Strategiei Naționale privind gospodărirea integrată a zonei costiere conduce la un impact

financiar asupra bugetului de stat este necesară respectarea prevederilor [art. 16](#) din Legea privind finanțele publice nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare și ale [art. 15](#) din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010 republicată.

Programele relevante ce pot susține financiar implementarea strategiei naționale privind gospodărirea integrată a zonei costiere sunt:

- Program vizând educația și conștientizarea publicului privind protecția mediului este un program finanțat de către AFM, având ca principal obiectiv educația și conștientizarea publicului privind protecția mediului. O parte dintre acțiunile propuse în direcțiile de acțiune A. Conservarea și valorificarea durabilă a patrimoniului natural și cultural, B. Prevenirea și limitarea/stoparea poluării și D. Dezvoltarea economică sustenabilă a zonei costiere sunt eligibile pentru a fi finanțate prin acest program.

- Programul Național de Cadastru și Carte Funciară are un buget total de 4.050.885.000 lei - venituri proprii ANCPI, la care se adugă 1.439.393.000 lei - finanțare nerambursabilă prin proiectul major "Creșterea gradului de acoperire și incluziune a sistemului de înregistrare a proprietăților în zonele rurale din România", finanțat din axa prioritară 11 din Programul Operațional Regional 2014-2020. Instituțiile finanțatoare sunt ANCPI (coordonatoarea programului), MDLPA și CE, iar obiectivul principal al programului este înregistrarea gratuită a tuturor proprietăților din România în sistemul integrat de cadastru și carte funciară, realizarea planului cadastral și deschiderea cărților funciare la nivelul tuturor unităților administrative teritoriale. Prin acest program pot fi finanțate unele acțiuni incluse în direcțiile de acțiune A. Conservarea și valorificarea durabilă a patrimoniului natural și cultural și E. Optimizarea cadrului instituțional și procedural al planificării spațiale în zona costieră.

- Planul Național de Cercetare Dezvoltare și Inovare 2022-2027 (PNCDI IV), aprobat în data de 29.09.2022. Planul Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2022-2027 (PNCDI IV) este elaborat și administrat de către Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării (MCID), principalul instrument de implementare a Strategiei Naționale de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027 (SNCISI). PNCDI IV, cu un buget total de 60 miliarde lei, urmărește crearea premiselor pentru asigurarea cadrului pentru investiții în CDI, încurajarea parteneriatelor între actorii publici și cei privați în vederea transferării rezultatelor cercetării către piață, stimularea performanței instituționale și colaborările internaționale. PNCDI IV este structurat pe 10 programe de cercetare-dezvoltare-inovare și mai multe subprograme. În vederea atingerii obiectivelor programelor și subprogramelor se pot lansa competiții de proiecte, de tip "de jos în sus" (bottom-up) sau "de sus în jos" (top-down). Prin acest plan, respectiv

Programul 6 Provocări, Programul 7 Parteneriate pentru Inovare și Programul 9 Cercetare în domenii de interes strategic, pot fi finanțate acțiuni în care componenta de cercetare-dezvoltare-inovare deține o pondere importantă.

- Programul Național de Restaurare a Monumentelor are ca sursă de finanțare sumele alocate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Culturii. Acțiunile ce pot fi finanțate prin acest program sunt A.1 Alcătuirea cadastrului monumentelor și siturilor arheologice, A.2 Inițierea și implementarea programelor de dezvoltare de proiecte pentru protecția, conservarea și restaurarea patrimoniului cultural existent de interes național (monumente istorice, situri, imobile sau amenajări cu valoare arhitectural urbanistică, precum și peisajele din zona costieră) și A.3 Alcătuirea cadastrului monumentelor și siturilor arheologice.

- Programul Național de Investiții "Anghel Saligny" are ca obiectiv modernizarea comunităților locale prin realizarea de investiții în infrastructura locală, drumuri județene și locale, infrastructura de apă și canalizare, stații de epurare a apei, extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale. Programul se desfășoară în perioada 2021-2028 având o valoare de 50 de miliarde de lei. În județele Constanța și Tulcea se finanțează cu precădere construirea, extinderea și modernizarea infrastructurii de utilități de apă, canal și drumuri (<https://www.mdipa.ro/pages/anghelsaligny>). Astfel, prin acest program pot fi finanțate acțiuni din cadrul direcției de acțiune B. Prevenirea și limitarea/stoparea poluării.

Finanțarea UE

Finanțarea UE constituie o altă sursă importantă de sprijin pentru implementarea Strategiei naționale privind gospodărirea integrată a zonei costiere. Fondurile europene pot fi accesate fie prin intermediul diferitelor scheme și programe naționale aflate în gestiune partajată cu Comisia Europeană, fie prin aplicarea directă la apelurile lansate de CE. În ceea ce privește finanțarea din fonduri europene alocate prin Programe operaționale 2021-2027 și celelalte programe finanțate prin fonduri de la Uniunea Europeană instituțiile cu rol de autoritate de management/autoritate națională/entitate responsabilă cu derularea acestor programe se vor pronunța asupra eligibilității cheltuielilor aferente obiectivelor/acțiunilor/măsurilor prevăzute în prezenta Strategie.

În cadrul programelor implementate în gestiune partajată, România a pregătit, pentru cadrul financiar 2021-2027, 16 programe, din care 8 naționale și 8 regionale, care au fost aprobate de Comisia Europeană. Dintre programele care pot contribui la implementarea strategiei naționale privind managementul integrat al zonei costiere, cele mai relevante sunt:

- Programul Regional Sud-Est are ca obiectiv general creșterea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale și regionale prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, a condițiilor infrastructurale și a serviciilor, care să asigure o dezvoltare sustenabilă a regiunii, capabilă să gestioneze în mod eficient resursele, să valorifice potențialul ei de inovare și de asimilare a progresului tehnologic. Prin accesarea fondurilor acestui program pot fi finanțate o serie de acțiuni propuse în prezenta strategie referitoare la i) dezvoltarea și sporirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate (Prioritatea 1 a programului), ii) intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare (Prioritatea 2 a programului), iii) promovarea adaptării la schimbările climatice și prevenirea riscurilor de dezastre și reziliență, pe baza unor abordări ecosistemice (Prioritatea 2) și iv) promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zone urbane (Prioritatea 6 a programului);

- Programul Dezvoltare Durabilă are ca obiective generale și priorități: dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară; protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și remedierea siturilor contaminate; promovarea adaptării la schimbările climatice și managementul riscurilor; promovarea eficienței energetice, a sistemelor și rețelelor inteligente de energie și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, contribuind astfel la transformarea economiei UE într-o economie modernă, competitivă și eficientă, disociată de utilizarea resurselor, conform obiectivelor Pactului Verde European (PVE) și Planului de acțiune UE privind reducerea la zero a poluării, ca parte integrantă a PVE. Prin acest program pot fi finanțate acțiuni incluse în direcțiile de acțiune A. Conservarea și valorificarea durabilă a patrimoniului natural și cultural și B. Prevenirea și limitarea/stoparea poluării din prezenta strategie.

- Programul Educație și Ocupare (PEO) are ca obiective generale: i) optimizarea sistemelor de educație și formare pentru a răspunde cerințelor pieței muncii, concomitent cu promovarea accesului egal la educație și stimularea învățării pe tot parcursul vieții și ii) consolidarea funcționării eficiente a pieței muncii și facilitarea accesului și a participării incluzive și egale la ocupare de calitate și durabilă pentru resursa de forță de muncă. Acțiunile propuse în prezenta strategie ce pot fi finanțate prin acest program vor respecta condițiile ghidurilor de finanțare PEO (specifice) în domeniul antreprenorialului și formării, inclusiv categoriile de beneficiari

eligibili și sunt cele referitoare la consolidarea capacității antreprenoriale (direcția de acțiune D. Dezvoltarea economică sustenabilă a zonei costiere).

- Programul Asistență Tehnică (PAT) 2021-2027 are drept scop asigurarea sprijinului pentru un proces de implementare eficientă și eficace a fondurilor în România. Strategia PAT are în vedere recomandările specifice de țară (RST) 2019 privind îmbunătățirea calității și predictibilității procesului decizional, simplificarea procedurilor administrative, achizițiile publice, precum și cele prevăzute în RST 2020 cu privire la îmbunătățirea eficacității și calității administrației publice. În vederea atingerii unei economii neutre din punct de vedere climatic cel târziu până în 2050, PAT are în vedere susținerea intervențiilor pentru creșterea conștientizării și a capacității administrative a structurilor implicate în gestionarea programelor asistate, în vederea abordării aspectelor legate de schimbările climatice în ciclul de viață al proiectelor finanțate. Printre obiectivele strategice ale Programului se numără: întărirea capacității administrative 2021-2027 și finanțarea a 4 ITI (Investiții teritoriale integrate), printre care ITI Delta Dunării. Astfel, finanțarea oferită prin PAT poate contribui la realizarea unor acțiuni incluse în direcția de acțiune Optimizarea cadrului instituțional și procedural al planificării spațiale în zona costieră.

- Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare are ca obiectiv general dezvoltarea unui ecosistem Cercetare-Dezvoltare-Inovare durabil, predictibil și stabil care să conducă la creșterea/menținerea locurilor de muncă pentru cercetare, crearea unui mediu motivant/atractiv pentru tinerii cercetători, creșterea abilităților acestora pentru transferul de cunoștințe dobândite către piață și, totodată, transferul tehnologic, precum și sprijinirea IMM-urilor în vederea introducerii inovării de produs/proces/serviciu în activitatea proprie, precum și formarea personalului din cadrul acestora și din organizațiile de cercetare în domeniile specializare inteligentă, antreprenariat și tranziție industrial. Prin acest program pot fi finanțate acțiunile propuse în prezenta strategie vizând componenta de cercetare, inovare și digitalizare (Prioritățile 2 și 3 ale Programului).

- Programul pentru Acvacultură și Pescuit are ca obiectiv principal acoperirea disfuncționalităților pieței pescărești, nevoilor de investiții pentru dezvoltarea acestora care pot fi sprijinite prin Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură (FEAMPA) și complementaritatea programului cu alte forme de sprijin. Prin acest program pot fi finanțate acțiunile din cadrul direcției de acțiune D. Dezvoltarea economică sustenabilă a zonei costiere, referitoare la sectorul pescuitului și acvaculturii.

Programele gestionate direct de către Comisia Europeană, programe transnaționale, au ca scop punerea în aplicare a politicilor UE. Cele mai relevante dintre aceste programe pentru implementarea Strategiei naționale privind gospodărirea integrată a zonei costiere sunt:

- Programul Horizon Europe are ca scop consolidarea bazei științifice și tehnologice a UE, inclusiv prin dezvoltarea de soluții pentru abordarea unor priorități în materie de politici precum tranziția verde și cea digitală. Programul contribuie, de asemenea, la realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă și stimulează competitivitatea și creșterea economică. Bugetul total al programului este de 95,5 mld. euro, din care 5,4 mld. euro provin din instrumentul Next Generation EU și de completează finanțarea națională și regională a cercetării și inovării în baza a trei priorități:

- Excelență în știință - sprijină proiecte de cercetare de frontieră concepute și conduse de cercetători prin Consiliul European pentru Cercetare;
- Provocări Globale și Competitivitate Industrială Europeană - sprijină cercetarea provocărilor societale, consolidează capacitățile tehnologice și industriale și stabilește misiuni la nivelul UE cu obiective ambițioase care abordează unele dintre cele mai mari probleme ale noastre: sănătate, schimbări climatice, energie curată, mobilitate, securitate, digital, materiale, etc.;
- Europa Inovatoare - urmărește să facă din Europa un lider în ceea ce privește inovarea care creează piață și creșterea IMM-urilor prin intermediul Consiliului European pentru Inovare, contribuind astfel la dezvoltarea peisajului european general al inovației.

În cadrul programului, misiunea Adaptarea la Schimbările climatice, alături de misiunea Refacerea oceanului și a apelor noastre până în anul 2030 oferă cele mai multe oportunități de finanțare. Pentru cea din urmă misiune menționată, proiectele propuse vor trebui să contribuie la atingerea obiectivelor misiunii, respectiv i) Protejarea și refacerea ecosistemelor marine și dulcicole, în concordanță cu Strategia privind Biodiversitatea a UE (EU Biodiversity Strategy 2030); ii) Prevenirea și stoparea poluării oceanelor, mărilor și apelor interioare; și iii) Economia albastră - carbon neutră, circulară. Astfel prin această misiune pot fi finanțate acțiuni pe termen scurt și mediu referitoare la conservarea patrimoniului natural și cultural, prevenirea și limitarea/stoparea poluării și dezvoltarea sustenabilă a zonei costiere.

- Programul LIFE este singurul program la nivel UE dedicat exclusiv mediului și schimbărilor climatice, iar etapa ce se desfășoară în intervalul 2021 - 2027 este cea mai ambițioasă de până acum. Programul face parte din Pactul Verde propus de Comisia Europeană. Proiectele care sunt cofinanțate prin EU LIFE sunt prioritare dacă încorporează soluții care se

bazează pe natură și urmăresc să utilizeze și să îmbunătățească mediul natural. Proiectele sunt, de asemenea, prioritizate dacă instrumentele pe care le folosesc susțin și contribuie la politici, reducerea riscurilor, recuperarea după dezastre și reziliența pe termen lung. De aceea, fondurile UE LIFE pot fi utilizate pentru a sprijini diferite tipuri de acțiuni pentru conservarea biodiversității și de management al riscului la secetă și inundații, inclusiv activități de prevenire și activități care protejează și atenuează efectele secetei și inundațiilor.

- Programul Piață Unică are ca obiectiv principal îmbunătățirea funcționării pieței interne și, mai ales, să protejeze și să capaciteze cetățenii, consumatorii și mediul de afaceri prin asigurarea respectării dreptului Uniunii, prin facilitarea accesului la piețe, prin stabilirea de standarde și prin promovarea sănătății umane, a animalelor și a plantelor, precum și a bunăstării animalelor, cu respectarea totodată a principiilor dezvoltării durabile. Prin acest program pot fi finanțate acțiuni incluse în direcția de acțiune D. Dezvoltarea economică sustenabilă a zonei costiere a prezentei strategii.

- Programul InvestEU integrează instrumentele financiare din cadrul tuturor programelor gestionate la nivel central în UE și sprijină prin complementaritate obiectivele noilor programe. În plus, fiecare dintre celelalte programe UE stabilite pentru perioada 2021-2027 prevăd posibilitatea utilizării programului InvestEU în implementare. Anexa II a Regulamentului (UE) [nr. 2021/532](#) de instituire a programului InvestEU prezintă domeniile eligibile pentru operațiuni de finanțare și investiții. Acestea includ în mod specific mediul și resursele și în special: i) resursele de apă, inclusiv aprovizionarea și canalizarea, precum și infrastructura de coastă și alte infrastructuri ecologice cu privire la apă; ii) îmbunătățirea și restaurarea ecosistemelor și a serviciilor acestora; iii) dezvoltare durabilă urbană, rurală și de coastă; și iv) acțiuni privind schimbările climatice, inclusiv reducerea riscului de dezastru natural.

- Programul pentru Promovarea Produselor Agricole (AGRIP) are ca unul dintre obiectivele principale creșterea gradului de conștientizare cu privire la calitățile produselor agricole ale UE și standardele înalte impuse metodelor de producție în Uniune. Astfel, prin acest program poate fi finanțată una dintre acțiunile propuse în cadrul direcției de acțiune D. Dezvoltarea economică sustenabilă a zonei costiere, respectiv acțiunea D.8 Implementarea de programe de conștientizare și susținere a producătorilor agricoli privind beneficiile aplicării în practică a noilor politici agricole.

Planul Național de Redresare și Reziliență este instrumentul principal al inițiativei NextGenerationEU 650 de miliarde EUR (în prețuri curente)

pentru a sprijini investițiile și reformele în întreaga UE. Partea a II a acestui program cuprinde 16 componente, dintre care relevante pentru implementarea strategiei sunt:

- Componenta 1 - Managementul apei, are ca obiectiv asigurarea sustenabilă a apei pentru un viitor sigur al populației, mediului și economiei. Prin această componentă pot fi finanțate acțiuni aparținând direcției de acțiune B. Prevenirea și limitarea/stoparea poluării (acțiuni referitoare la îmbunătățirea sistemului de colectare și epurare a apelor uzate);
- Componenta 2 - Păduri și protecția biodiversității, are ca scop principal armonizarea practicilor de management forestier cu cele privind conservarea biodiversității și protejarea mediului în contextul generat de Pactul Verde European și asigurarea tranziției către o Europă neutră din punct de vedere climatic prin crearea de noi suprafețe acoperite cu păduri și refacerea habitatelor degradate. Prin această componentă pot fi finanțate acțiuni aparținând direcției de acțiune A. Conservarea și valorificarea durabilă a patrimoniului natural și cultural;
- Componenta 3 - Managementul deșeurilor are ca obiectiv accelerarea procesului de extindere și modernizare a sistemelor de gestionare a deșeurilor în România cu accent pe colectarea separată, măsuri de prevenție, reducere, reutilizare și valorificare în vederea conformării cu directivele aplicabile și tranziției la economia circulară. Prin această componentă pot fi finanțate acțiuni aparținând direcției de acțiune B. Prevenirea și limitarea/stoparea poluării;
- Componenta 4 - Transport sustenabil are ca obiectiv creșterea sustenabilității sectorului transporturilor din România prin sprijinirea tranziției verzi și digitale a sectorului, respectiv de a dezvolta o infrastructură de transport durabilă și ecologică, cu standarde de siguranță adecvate, care să contribuie la finalizarea rețelelor transeuropene de transport (TEN-T) și la descongestionarea nodurilor urbane, stimulând în același timp tranziția către un transport sustenabil la nivel national, Sunt vizate acțiuni orientate către dezvoltarea de măsuri "environmental friendly" pe noile sectoare de transport de mare viteză, asigurarea elementelor de protecție a mediului, precum și a sistemelor inteligente de transport (ITS) și a măsurilor de siguranță rutieră. Prin această componentă pot fi finanțate acțiuni aparținând direcției de acțiune D. Dezvoltarea economic sustenabilă a zonei costiere;
- Componenta 6 - Energie are ca obiectiv abordarea principalelor provocări ale sectorului energetic din România în ceea ce privește decarbonizarea și poluarea aerului, respectiv asigurarea tranziției verzi și a digitalizării sectorului energetic prin promovarea producției de energie electrică din

surse regenerabile, a eficienței energetice și a tehnologiilor viitorului. Prin această componentă pot fi finanțate acțiuni aparținând direcției de acțiune D. Dezvoltarea economică sustenabilă a zonei costiere;

- Componenta 10 - Fondul Local are doua obiective, respectiv:

-- O1. Asigurarea cadrului necesar pentru dezvoltarea durabilă a localităților din România prin investiții în infrastructura locală care vor susține reziliența și tranziția verde a zonelor urbane și rurale, precum și reducerea disparităților teritoriale la nivel regional, intra-regional și intra-județean.

-- O2. Asigurarea cadrului pentru reformarea și digitalizarea instrumentelor de planificare teritorială și urbană la nivelul autorităților publice locale.

- Prin această componentă pot fi finanțate acțiuni aparținând direcției de acțiune D - Dezvoltarea economică sustenabilă a zonei costiere și E. Optimizarea cadrului instituțional și procedural al planificării spațiale în zona costieră;

- Componenta 11 - Turism și Cultură are ca obiectiv creșterea coeziunii sociale, economice și teritoriale și crearea de noi locuri de muncă în special în mediul rural, respectiv;

- (1) promovarea transformării socio-economice durabile în zonele rurale și defavorizate prin dezvoltarea unei rețele de Organizații Regionale de Management al Destinațiilor și sprijinirea investițiilor locale în turism; (2) sprijinirea mobilității durabile prin crearea unei rețele naționale Velo, inclusiv rute Eurovelo și (3) reducerea decalajului de acces la cultură între zonele rurale și cele urbane mari. Prin această componentă pot fi finanțate acțiuni aparținând direcției de acțiune A. Conservarea și valorificarea durabilă a patrimoniului natural și cultural și D. Dezvoltarea economică sustenabilă a zonei costiere.

Acțiunile respectiv măsurile/activitățile cuprinse în cadrul Strategiei Naționale privind gospodărirea integrată a zonei costiere și al Planului de Management integrat al zonei costiere care au ca sursă de finanțare programele aferente Politicii de Coeziune (de ex. PDD, PR SE, PEO) vor fi finanțate din fonduri externe nerambursabile în limita sumelor alocate și cu respectarea prevederilor și regulilor de eligibilitate stabilite la nivelul fiecărui program.

Programe de Cooperare teritorială

- Programul de cooperare ESPON 2030, Rețeaua europeană de observare a dezvoltării și coeziunii teritoriale, a fost aprobat de către Comisia Europeană la începutul lunii iulie 2022. ESPON este un program finanțat din fonduri europene care oferă expertiză de calitate autorităților publice responsabile cu elaborarea politicilor teritoriale, deci poate fi o sursă de finanțare pentru direcția de acțiune Optimizarea cadrului instituțional și

procedural al planificării spațiale în zona costieră.

- Program Interreg Interact IV 2021-2027 este un program pentru întreaga UE și țările asociate. Având printre obiective i) Întărirea capacității de a lucra în programe și context de cooperare și ii) Consolidarea capacității de a integra și comunica rezultatele programelor și proiectelor și de a crește vizibilitatea, prin acest program poate fi finanțată acțiunea E.1 Crearea unui cadru coerent, integrat și sinergic de planificare spațială specific pentru teritoriul transfrontalier și regional.

- Programul INTERREG EUROPE 2021-2027 sprijină o bună guvernare a cooperării prin: Îmbunătățirea implementării politicilor de dezvoltare regionale și a Investițiilor pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică, promovarea schimbului de experiență, abordărilor inovatoare și consolidarea capacităților în legătură cu identificarea, diseminarea și transferul de bune practici în rândul actorilor din politica regională. Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) alături de fonduri specifice norvegiene și elvețiene finanțează instituții publice și organisme de drept public (85%) și organisme private non-profit (75%). Programul are 6 priorități majore, cu arii specifice de finanțare: SMART (capacitatea de inovare și cercetare, digitalizare, creșterea competitivității IMM-urilor, S3 - industrie și antreprenoriat, conectivitate digitală), GREEN (VERDE) (eficiență energetică, energie regenerabilă, sisteme energetice inteligente, schimbări climatice, managementul apei, economia circulară, natură și biodiversitate, mobilitate urbană carbon neutră), CONECTIVITATE (TEN-T sustenabil, mobilitate sustenabilă), SOCIAL (forța de muncă, educație, incluziune socială, sănătate, cultură și turism sustenabile), CETĂȚENI (dezvoltare urbană și non-urbană integrate), GUVERNANȚĂ (politici de guvernare). Adresându- se unui spectru larg de tematici și problematici, programul poate fi accesat atât de autorități, cât și de mediul privat (SME-uri), public, ONG-uri pentru sprijinirea implementării majorității acțiunilor prezentei strategii.

- Programul Interreg URBACT IV 2021 - 2027 are ca obiectiv o mai bună guvernare a cooperării referitor la planurile de investiții Inovatoare Urbane (UIA), vizibilitatea lor și implementarea în politicile urbane locale, regionale, naționale și europene (în cadrul Inițiativei Urbane Europene și Agendei Urbane pentru UE). Poate fi accesat de către autorități în vederea implementării acțiunilor strategiei incluse în direcția de acțiune Consolidarea sistemului de management integrat al zonei costiere.

- Programul (Interreg VI-B) NEXT Bazinul Mării Negre își propune să rămână o platformă în care legăturile dintre țările participante sunt consolidate și sunt create altele noi și unde actorii regionali se reunesc și contribuie la o gestionare durabilă a resurselor în beneficiul cetățenilor

locali. Programul are ca obiective generale: i) Dezvoltarea și consolidarea capacităților de cercetare și inovare; ii) Promovarea adaptării la schimbările climatice și a prevenirii riscurilor de dezastre; iii) Îmbunătățirea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi. Prin accesarea acestui program pot fi finanțate acțiuni incluse în direcțiile de acțiune C. Prevenirea, controlul și remedierea impacturilor generate de pericolele naturale și antropice și A. Conservarea și valorificarea durabilă a patrimoniului natural și cultural.

Politica Agricolă Comună 2023-2027 (PAC 2023-2027) este un instrument de bază pentru atingerea obiectivelor ambițioase ale Strategiei "De la fermă la consumator" și ale Strategiei privind biodiversitatea. PAC 2023-2027 este o politică modernizată, cu un accent puternic pe rezultate și performanță și se axează pe zece obiective specifice, legate de obiectivele comune ale UE în materie de sustenabilitate socială, de mediu și economică în agricultură și în zonele rurale. Punerea în aplicare a PAC se realizează prin Planul strategic național care are ca obiectiv general dezvoltarea unui sector agricol rezilient și durabil prin creșterea viabilității economice a fermelor, reducerea disparităților în materie de venituri între ferme și creșterea orientării spre piață și a competitivității sectorului agricol. Totodată, acest plan îi va sprijini pe fermierii care contribuie la protecția mediului și la asigurarea unei dezvoltări socio-economice coerente a zonelor rurale. Prin accesarea fondurilor PAC pot fi finanțate acțiuni incluse în direcțiile de acțiune C. Prevenirea, controlul și remedierea impacturilor generate de pericolele naturale și antropice și D. Dezvoltarea economică sustenabilă a zonei costiere.

Totuși, aceste numeroase oportunități de finanțare a acțiunilor propuse în prezenta strategie sunt disponibile pe termen scurt și mediu (până în 2030). Asigurarea finanțării pe termen lung rămâne, astfel, o mare provocare pentru CNZC, în special în contextul în care sunt în curs de implementare numeroasele de strategii naționale sub responsabilitatea a diferite ministere sau a diferite departamente din cadrul aceluiași minister, astfel cum este cazul MMAP, fără a exista un mecanism central de coordonare. O sursă importantă de finanțare a acțiunilor pe termen lung, în lipsa informațiilor exacte referitoare la viitoarele programe de finanțare naționale și europene, rămâne bugetul consolidat de stat. De altfel și unele acțiuni pe termen scurt, referitoare la îmbunătățirea cadrului instituțional vor fi susținute financiar din bugetul MMAP.

1.12. Implicațiile asupra cadrului juridic

Pentru implementarea cu succes a Strategiei Naționale privind gospodărirea integrată a zonei costiere și a Planului de Management Integrat al zonei costiere asociat, sunt necesare modificări legislative, care

să asigure eficiența aplicării acestora. Aceste modificări legislative se referă la:

- organizarea și funcționarea Comitetului Național al Zonei Costiere, în concordanță cu acțiunea prioritară propusă F1 Reorganizarea Comitetului Național al Zonei Costiere;
- organizarea și funcționarea autorității publice centrale, respectiv Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, prin includerea în organigrama MMAP a Secretariatului Tehnic-Administrativ al zonei costiere (STA-ZC), cu atribuții bine definite (activități de secretariat și logistice, administrarea Observatorului Zonei Costiere, implementarea Planului de Comunicare al strategiei și monitorizarea stadiului implementării strategiei și raportare;
- organizarea și funcționarea celorlalte autorități publice implicate în managementul integrat al zonei costiere. Având în vedere numărul mare de instituții cu responsabilități în managementul zonei costiere, se va avea în vedere armonizarea acestora cu prevederile Strategiei Naționale privind gospodărirea integrată a zonei costiere și în concordanță cu planul de implementare aferent (v. anexa care conține planul de acțiune - defalcat pe măsuri / acțiuni, instituții responsabile, perioade de implementare și indicatori de monitorizare)
- delimitarea zonei costiere în cadrul acestei strategii impune revizuirea corespunzătoare a modului de delimitare a zonei costiere din O.U.G. [nr. 202/2002](#), aprobată cu modificări și completări prin Legea [nr. 280/2003](#), cu modificările și completările ulterioare;
- delimitarea în cadrul zonei costiere a spațiilor critice presupune revizuirea actelor normative subsecvente O.U.G. [nr. 202/2002](#), aprobată cu modificări și completări prin Legea [nr. 280/2003](#), cu modificările și completările ulterioare, și anume Legea [nr. 597/2001](#) cu modificările și completările ulterioare, H.G. [nr. 546/2004](#) și H.G. [nr. 749/2004](#) privind stabilirea responsabilităților, criteriilor și modului de delimitare a fâșiei de teren aflate în imediata apropiere a zonei costiere, în scopul conservării condițiilor ambientale și valorii patrimoniale și peisagistice din zonele situate în apropierea țărmului.

Anexele [nr. 1-8](#) fac parte integrantă din Strategie.

Bibliografie

1. ABADL (2021) Planul național de management actualizat aferent porțiunii din bazinul hidrografic internațional al fluviului Dunărea care este cuprinsă în teritoriul României Planul de management actualizat al fluviului Dunărea, Deltei Dunării, spațiului hidrografic Dobrogea și apelor costiere, aprobat prin H.G. [nr. 392/2023](#).
2. ANEMONE Deliverable 2.2. (2021). Impact of the rivers on the Black Sea ecosystem", Lazăr L. [Ed.], Ed. CD PRESS, 167 pp.

- 3.** ARBDD. (2022). Raportul privind starea mediului în Rezervația Biosferei Delta Dunării în anul 2021. pp.97
- 4.** Boicenco L. și colab. (2018). Raportul național privind starea ecologică a ecosistemului marin Marea Neagră conform cerințelor art. 17 ale Directivei Cadru Strategia pentru mediul marin (nr. 2008/56/EC), pp. 328.
- 5.** Boicenco L., Abaza V., Anton E., Bișinicu E., Buga L., Coatu V., Damir N., Diaconeasa D., Dumitrache C., Filimon A., Galațchi M., Golumbeanu M., Harcotă G., Lazăr L., Marin O., Mateescu R., Maximov V., Mihailov E., Nenciu M., Nicolaev S., Niță V., Oros A., Pantea E., Radu G., Spinu A., Stoica E., Tabarcea C., Timofte F., Țiganov G., Țoțoiu A., Vlas O., Vlăsceanu E., Zaharia T. (2018). Studiu privind elaborarea raportului privind starea ecologică a ecosistemului marin Marea Neagră conform cerințelor art. 17 ale Directivei Cadru Strategia pentru mediul marin (nr. 2008/56/EC), pp 331
- 6.** BS-SAP. 2009. Strategic Action Plan for the Environmental Protection and Rehabilitation of the Black Sea. Adopted in Sofia, Bulgaria, 07 April 2009. (http://www.blacksea-commission.org/_bssap2009.asp)
- 7.** Chiriac, M. (1960). Notă asupra depozitelor sarmațiene din Dobrogea, Com. Acad. R.P.R., 7X, 613 - 623.
- 8.** CN APM. (2015). Master Plan al Portului Constanța. Contract nr. 4122, din 03.02.2014
- 9.** Commission of the European Communities. 2001. European Governance, A White Paper COM (2001), 428 final
- 10.** Consiliul Județean Constanța. (2021). Strategia Județeană de dezvoltare durabilă a județului Constanța 2021-2027. Proiect "Soluții administrative moderne - dezvoltarea și implementarea de proceduri și mecanisme simplificate în sprijinul cetățenilor în cadrul Consiliului Județean Tulcea" cod SIPOCA 686, cod MYSMIS 129688
- 11.** Consiliul Județean Tulcea. (2021). Strategia Județeană de dezvoltare durabilă a județului Tulcea 2021 - 2027. Proiect "Soluții administrative moderne - dezvoltarea și implementarea de proceduri și mecanisme simplificate în sprijinul cetățenilor în cadrul Consiliului Județean Tulcea" cod SIPOCA 686, cod MYSMIS 129688
- 12.** D'Andrimont, R., Verhegghen, A., Lemoine, G., Kempeneers, P., Meroni, M. and Van Der Velde, M., (2021). From parcel to continental scale - A first European crop type map based on Sentinel-1 and LUCAS Copernicus in-situ observations, REMOTE SENSING OF ENVIRONMENT, ISSN 0034-4257 (online), 112708 (266), 2021, p. 112708, JRC125369.
- 13.** Drăgănescu, A. (1976). Constructional to Corpuscular Spongalgal, Algal and Coralgall Facies in the Upper Jurassic Carbanate Formation of Central Dobrogea (the Casimcea Formation), in: Carbonate Rocks and

Evaporites Guidebook, Patrușiu, D. și colab.. Inst. Geolog., 13-42.

14. Direcția județeană de Statistică, Constanța, Capacitatea de cazare turistică și utilizarea acestora pe localități, 2021

15. European Commission. (1999). Towards a European Integrated Coastal Zone Management (ICZM) Strategy: General Principles and Policy Options. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 32 pp. ISBN 92-828-6463-4.

16. Făgăraș, M., Gomoiu, M.T., Jianu, L., Skolka, M., Anastasiu, P., Cogălniceanu, D., (2008). Strategia privind conservarea biodiversității costiere a Dobrogei, Edit. Ex Ponto, Constanța, 91 pp., ISBN 978-973-644-841-6.

17. Gomoiu, M.-T., Skolka, M. (1998). Evaluation of marine and coastal biological diversity at the Romanian littoral - a workbook for the Black Sea ecological diversity, "Ovidius" University Annals of Natural Science, Biology-Ecology series, Vol. 2, Supl., 167 pp, ISSN 1453 - 1267.

18. INCDM. (2021). Raport privind starea mediului marin și costier în anul 2020, ... pp.

19. INCDM. (2022). Raport privind starea mediului marin și costier în anul 2021, 159 pp.

20. Inspectoratul pentru Situații de Urgență "DOBROGEA" al județului Constanța. (2018). Planul de Analiză și Acoperire a Riscurilor al județului Constanța - ediția 2018, 315 pp.

21. Institutul Național de Statistică (I.N.S.) (2023). Tempo online. <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo2&lang=ro&context=63>

22. IOC-UNESCO. 2006. A Handbook for measuring the progress and outcomes of integrated coastal and ocean management. IOC Manuals and guides, 46; ICAM Dossier, 2, Paris, UNESCO <http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001473/147313e.pdf>

23. Iosipescu, R., Iosipescu, S. (2013). La protection du patrimoine culturel subaquatique en Roumanie. Quelques remarques préliminaires, în The Institute of Turcology and Central Asian Studies, Contemporary Researches in Turcology and eurasian Studies, In Honor of professor Tahsin Gamil the occasion of his 70th Birthday, Cluj, p. 903-918

24. Ketchum, B.H (Ed). (1972) The water's edge: critical problems of the coastal zone. The MIT Press, Cambridge, Massachusetts.

25. KMG International NV, Rompetrol Rafinare SA, Rompetrol Well Services SA, Rominserv SRL. (2021). Raport de Sustenabilitate. www.rompetrol.com/ro/sustenabilitate/

26. Ministerul Antreprenorialului și Turismului-MAT, Lista localităților atestate ca stațiuni turistice de interes național și local, actualizare 16.01.2023 <https://turism.gov.ro/web/wp-content/uploads/2023/01/Lista->

- 27.** Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice. (2014). Landscape Atlas, 104 pp.
- 28.** MSFD Technical Subgroup on Marine Litter. (2013). A guidance document within the Common Implementation Strategy for the Marine Strategy Framework Directive. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2013. doi:10.2788/99475
- 29.** Murgoci, G. (1914). Cercetări geologice în Dobrogea nordică cu privire specială asupra Paleozoicului și tectonicei. An. Inst. Geol. Rom., V, 2, București.
- 30.** Mutihac, V. 2007. Geologie României. editura Didactică și Pedagogică, București, 252 pp.
- 31.** Panin N. (1989). Danube Delta. Genesis, evolution and sedimentology. Revue Roumaine Géologie, Géophysique, Géographie, Série Géographie, 33, 25-36.
- 32.** Panin, N. 1996. Danube Delta. Genesis, evolution, geological setting and sedimentology. Geo-Eco-Marina, 1, 7-23
- 33.** Petran A., Apas M., Bodeanu N., Bologa A. S., Dumitrache C., Moldoveanu M., Radu G., Țigănuș V. (1999). Status and evolution of the Romanian Black Sea coastal ecosystem. Environmental degradation of the Black Sea: Challenges and Remedies. Kluwer Academic Publishers, 175-195.
- 34.** Planul de Management actualizat al fluviului Dunărea, Deltei Dunării, spațiului hidrografic Dobrogea (2022-2027), aprobat prin H.G. [nr. 392/2023](#), https://dobrogea-litoral.rowater.ro/?page_id=469
- 35.** Skolka M., Făgăraș M., Paraschiv G. (2005). Biodiversitatea Dobrogei, Ovidius University Press, 396 pp, ISBN 973-614-232-9
- 36.** Teacă, A., Begun, T., Gomoiu, M.-T. (2013). Assessment of soft bottom mussel community structure on the Romanian Black Sea continental shelf. Rapp. Comm. Int. Mer Médit., 40. 628.
- 37.** Teacă, A., Begun, T., Muresan, M. (2021). Annelid invaders in the Black Sea region: The distribution of *Streblospio gynobranchiata* and first occurrence of *Laonome xeprovala*. Global Ecology and Conservation 32, DOI:10.1016/j.gecco.2021.e01920
- 38.** Tiron, L. (2010). Delta du Danube - Bras de St. George. Mobilité morphologique et dynamique hydro-sédimentaire depuis 150 ans. Geo-Eco-Marina. Special Publication no. 4, 280 pp.
- 39.** Tomlinson, D.L., Wilson, J.G., Harris, C.R., Jeffrey, D.W. 1980. Problems in the assessment of heavy-metal levels in estuaries and the formation of a pollution index. Helgoländer Meeresuntersuchungen, 33, 566-575.

- 40.** Van Loon, W., Hanke, G., Fleet, D., Werner, S., Barry, J., Strand, J., Eriksson, J., Galgani, F., Gräwe, D., Schulz, M., Vlachogianni, T., Press, M., Blidberg, E., Walvoort, D. (2020). A European Threshold Value and Assessment Method for Macro Litter on Coastlines. Luxembourg, Publications Office of the European Union, 25pp. (EUR 30347 EN; JRC121707) DOI:10.2760/54369).
- 41.** Varenik, A., Konovalov, S., Stanichny, S. (2015). Quantifying importance and scaling effects of atmospheric deposition of inorganic fixed nitrogen for the eutrophic Black Sea, Biogeosciences, 12, 6479-6491, <https://doi.org/10.5194/bg-12-6479-2015>
- 42.** Vasiliu, D., Bucșe, A., Lupașcu, N., Ispas, B.A., Gheablău, C., Stănescu I. (2020). Assessment of the metal pollution in surface sediments of coastal Tasaul Lake (Romania). Environmental Monitoring and Assessment, 192, 12.
- 43.** Zaharia, T., Niță, V., Nenciu, M.I. (2017). Background of Romanian Aquaculture (in Romanian). Bucharest, CD Press Publishing, ISBN 978-606-528-393-0, 273 pp.
- 44.** xxx - Rapoarte din Programul Național pentru Colectarea Datelor din Sectorul Pescăresc al României, ANPA, 2020-2022.
- 45.** xxx - Programul pentru Acvacultură și Pescuit, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale,
- 46.** http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/2021-12-27_Proiect%20PAP%20-%20dec%202021.pdf, 2021-2027
- 47.** <https://www.recensamantromania.ro/rezultate-rpl-2021/rezultate-definitive-caracteristici-demografice/>
- 48.** <http://www.statistici.insse.ro>

ANEXA Nr. 1 la Strategie

Acțiuni

Acțiune	Instituții responsabile	Termen de implementare	Rezi
A.1 Alcătuirea cadastrului monumentelor și siturilor arheologice	MC (INP), CJ Constanța (MINAC), CJ Tulcea (ICEM Gavrilă Simion), Consiliul local al municipiului Mangalia (Muzeul de Arheologie	2040	Înscriere obiectivi date ger monum arheoloș Realizar element

	Callatis Mangalia) MDLPA, ANCPPI		construi Monume zona co
A.2 Inițierea și implementarea programelor de dezvoltare de proiecte pentru protecția, conservarea și restaurarea patrimoniului cultural existent de interes național (monumente istorice, situri, imobile sau amenajări cu valoare arhitectural urbanistică, precum și peisajele din zona costieră)	MC (INP), autorități locale (CJ Constanța (MINAC), CJ Constanța, CJ Tulcea, Consiliile locale), MDLPA, MEC (prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia Română (prin institutele sale de cercetare) ME (prin departamentele de cercetare din cadrul universităților), MMAP (ANAR și ABADL).	2040	Creștere monume arhitectu reabilita Creștere planurilc elaborat
A.3 Realizarea unui program național de cercetare, inventariere și punere în valoare a patrimoniului arheologic subacvatic din zona costieră	MC (INP), MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia Română (prin institutele sale de cercetare), ME (prin departamentele de cercetare din cadrul universităților), și autoritățile locale (CJ Constanța și Tulcea), MApN (prin Centrul de Scafandrii și DHM)	2040	Realizari date ce istorice, spațiale patrimoni subacvatic
A.4 Inventarierea și evaluarea peisajului în zona costieră în vederea susținerii proceselor de elaborarea a activităților de planificare spațială a teritoriului, precum și a programelor de	MDLPA, MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia	2030	Realizari peisajului al peisaj

conservare / restaurare / reabilitare / valorificare a peisajului costier	Română (prin institutele sale de cercetare), ME (prin departamentele de cercetare din cadrul universităților),		
A.5 Asigurarea conservării biodiversității în conformitate cu obligațiile prevăzute de legislația europeană	MMAP (ANMAP, ARBDD), MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia Română (prin institutele sale de cercetare), ME (prin departamentele de cercetare din cadrul universităților)	2040	Creștere habitate stare de favorabi o tendin Creștere naturale află sub Crestere habitate bentale protejate Planuri c actualiza ariile pro
A.6 Dezvoltarea unor programe pentru restabilirea/ refacerea și utilizarea sustenabilă a ecosistemelor costiere utilizând soluțiile bazate pe natură	MMAP (ANMAP, ARBDD) MADR (ANPA), Academia Română, MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia Română (prin institutele sale de cercetare), ME (prin departamentele de cercetare din cadrul universităților)	2030	Creștere suprafa habitate Directive care se măsuri c folosind natură (
A.7 Identificarea, catalogarea și monitorizarea serviciilor	MMAP (ANMAP, ARBDD), MEC prin	2027	Realizar serviciile

ecosistemice	Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia Română (prin institutele sale de cercetare), ME (prin departamentele de cercetare din cadrul universităților)		marine și (afere
A.8 Stabilirea instrumentelor pentru valorizarea monetară și non-monetară a serviciilor ecosistemice în concordanță cu obiectivele de protecție și conservare a speciilor și habitatelor	MMAP (ANMAP, ARBDD) MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia Română (prin institutele sale de cercetare), ME (prin departamentele de cercetare din cadrul universităților)	2030	Realizari metodol monetiz ecosiste
A.9 Elaborarea instrumentelor de reglementare pentru direcționarea investițiilor către fondul destinat proiectelor de reconstrucție ecologică și renaturare	MMAP (ANMAP, ARBDD), MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia Română (prin institutele sale de cercetare), ME (prin departamentele de cercetare din cadrul universităților)	2040	Creștere proiecte ecologic finanțate

A.10 Managementul speciilor invazive prin programe de monitorizare a vectorilor și a posibilelor căi de pătrundere, precum și prin măsuri de prevenire a răspândirii acestora (detectare rapidă, inclusiv prin metode eDNA)	MMAP (ANMAP), MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia Română (prin institutele sale de cercetare), ME (prin departamentele de cercetare din cadrul universităților)	2040	Reduce specii de care sur speciile Atingere Ecologic Descrip - Specii conform
B.1 Inițierea și implementarea programelor pentru îndepărtarea deșeurilor marine, din coloana de apă și de pe fundul mării	MMAP, MADR (ANPA), MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia Română (prin institutele sale de cercetare)	2036	Atingere Bune pe 10 - Deș conform
B.2 Îmbunătățirea capacității de monitorizare a calității aerului, precum și a depunerilor atmosferice	MMAP, MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din	2040	Creștere stații de calității a Menține paramet

	coordonare, Academia Română (prin institutele sale de cercetare)		în limite conform vigoare nr.104/2 Reduce ecosiste solului c atmosf
B.3 Extinderea și modernizarea infrastructurii de canalizare și epurare în partea nordică a zonei costiere, aferentă Deltei Dunării	MDLPA, MMAP, autorități locale (CJ Constanța și Tulcea)	2040	Creștere conecta canaliza nordică Creștere colectat stațiile c la sarcir Reduce de N și l umane î acvatice Reduce de polu: umane î acvatice
B.4 Dezvoltarea unui program pentru studierea principalelor surse, căi de transport și	MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin	2030	Realizari național contami

impactului contaminanților emergenți asupra faunei și omului, precum și dezvoltarea unui program de monitorizare a acestora	institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia Română (prin institutele sale de cercetare), MMAP (ANAR, ABADL)		în mediu Realizar de moni contami în soluri Utilizare rezultate contami în Planu manage aferent a bazin internați Dunăre: Realizar Contam Emerge
B.5 Gestionarea siturilor contaminate și potențial contaminate din zona costieră	MMAP, autorități locale, MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia Română (prin institutele sale de cercetare), ME (prin departamentele de	2040	Creștere remedia post ren contami contami

	cercetare din cadrul universităților)		
B.6 Dezvoltarea infrastructurii verzi în zona carierelor active de calcare și șisturi verzi (zona Tașaul- Luminița)	MMAP (AJPM Constanța, ANANP), CN APM, MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia Română (prin institutele sale de cercetare), ME (prin departamentele de cercetare din cadrul universităților)	2040	Reduce atmosfere interes Creștere zona de Creștere plantate
B.7 Restaurarea ecologică a lacurilor urbane în scopul valorificării potențialului lor natural și turistic (lacurile Tăbăcărie, Costinești, Belona, Neptun, etc.)	MADR (prin ANPA), autoritățile locale, MEC MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia Română (prin institutele sale de cercetare), ME (prin departamentele de cercetare din cadrul	2040	Restaur tuturor l: zona co

	universităților)		
B.8 Inițierea și implementarea de programe/proiecte pentru îmbunătățirea infrastructurii de gestionare a deșeurilor	MMAP, autorități locale, MEC MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia Română (prin institutele sale de cercetare), ME (prin departamentele de cercetare din cadrul universităților)	2040	Atingere conecta salubrită zona co Reduce deșeuri depozite
C.1 Realizarea și aplicarea de soluții moderne, simple și cost-eficiente pentru monitorizarea efectelor pericolelor naturale	MMAP (ANAR/ABADL, ARBDD, ANM, MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia	2030	Creștere coastă și eroziuni

	Română (prin institutele sale de cercetare), ME (prin departamentele de cercetare din cadrul universităților)		
C.2 Realizarea unei evaluări detaliate a vulnerabilității zonei de coastă la furtuni extreme, identificarea și analizarea riscurilor potențiale și stabilirea de măsuri prioritare de prevenire, atenuare, adaptare și remediere	M MAP (prin ANAR/ ABADL), autorități locale, MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia Română (prin institutele sale de cercetare), ME (prin departamentele de cercetare din cadrul universităților)	2040	Reduce persoane pericole costieră Reduce econom pericole zona co
D.1 Consolidarea infrastructurii antreprenoriale locale	MEDAT	2030	Creștere proiecte propuse locali și finanțare
D.2 Program național de stimulare a întreprinderilor care obțin eticheta ecologică pentru activitatea de cazare turistică	MEDAT, MMAP	2030	Creștere întreprin turismul costieră "Etichet turism"; Creștere sosiri al numărul acestora creștere obținute cazare t deținăto distincții

D.3 Program de stimulare a operatorilor de plaje și de porturi de agrement care reușesc să obțină distincția Blue Flag	MMAP, MEDAT	2030	Creșterea întreprinderilor de turismul costieră distincția Creșterea turiștilor și înnoptărilor respectivelor veniturile unităților turistice găzduite a întreprinderilor activitate plaje, re-administrației agrementului acestei Calitate apelor d
D.4 Inițierea și implementarea unui program de dezvoltare a turismului subacvatic	MC, MEDAT, MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia Română (prin institutele sale de cercetare), MEC (prin departamentele de cercetare din cadrul universităților), MMAP, MAPN (Centrul de scafandri)	2030	Creșterea operatorilor servicii subacvatic Creșterea generatului turismului Creșterea locurilor de activitate subacvatic Creșterea siturilor și subacvatic protejate
D.5 Identificarea măsurilor pentru	MADR (prin	2030	Creșterea

reabilitarea stocurilor de pești cu valoare comercială, încurajarea și susținerea implementării procedurilor/tehnichilor și tehnologiilor de pescuit sustenabil prin acordarea de stimulente	ANPA), MMAP (prin ARBDD, ANMAP), MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare),		zonelor ecologic reprodu stadiilor refacere rutelor c peștilor; Realizar reprodu volante) pești tra care să produce biologic apelor n crescâtc embrion
D.6 Realizarea programelor de dezvoltarea a acvaculturii costiere (marine, terestre) prietenoase cu mediul	MADR (prin ANPA), MMAP (prin ARBDD), MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia Română (prin institutele sale de cercetare)	2040	Creștere locuri de de activi acvacult Creștere generati acvacult
D.7 Dezvoltarea infrastructurii pescărești și utilizarea de mijloace de pescuit (ambarcațiuni, echipamente și unelte) prietenoase cu mediul pentru evitarea deteriorării substratului marin și diminuarea presiunii asupra mediului	MADR (prin ANPA), MMAP (prin ARBDD), MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia Română (prin institutele sale de cercetare)	2040	Creștere ambarca moderni echipam modern; mediul; Reduce habitate deterior; urma ac

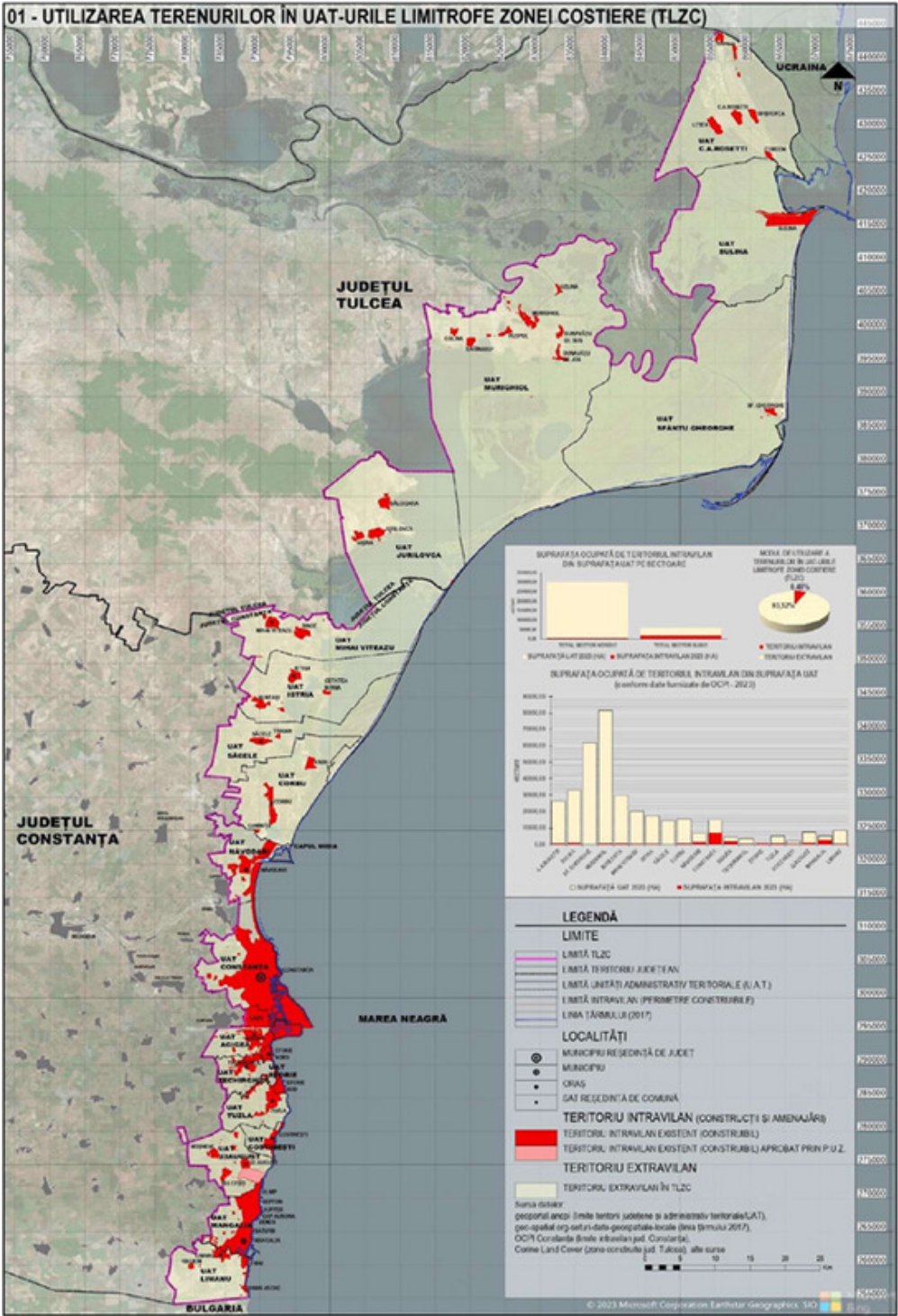
D.8 Realizarea de programe / proiecte pentru reabilitarea activităților tradiționale și valorificarea resursei stuficole din Delta Dunării	MMAP (prin ARBDD), MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia Română (prin institutele sale de cercetare)	2030	Creștere suprafață stuf din exploatare econom sustenabilă Creștere generată sustenabilă stuficole
D.9 Implementarea de programe de conștientizare și susținere a producătorilor agricoli privind beneficiile aplicării în practică a noilor politici agricole	MADR, MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia Română (prin institutele sale de cercetare), ME (prin departamentele de cercetare din cadrul universităților)	2030	Creștere producții ecologic producții Reduce deșeuri activități
D.10 Implementarea proiectelor de transport fluvial verde în Delta Dunării	MMAP (ARBDD), MTI	2040	Creștere ambarcațiuni ambarcațiuni Delta Dunării

D.11 Evaluarea potențialului de valorificare a resurselor energetice regenerabile din zonă: energia eoliană, "inshore" și "offshore", energia valurilor, fotovoltaică, etc.	MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia Română (prin institutele sale de cercetare), ME (prin departamentele de cercetare din cadrul universităților)	2027	Creșterea energiei provenit regenera neconve
D.12 Susținerea și dezvoltarea de noi instrumente (centre de excelență, proiecte pilot, servicii de extensie oferite de către universități, etc) pentru transferul cunoștințelor din cercetare spre business în sectoarele Blue Economy	MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia Română (prin institutele sale de cercetare), ME (prin departamentele de cercetare din cadrul universităților)	2040	Creșterea valorific cercețăr tehnolo
D.13 Dezvoltarea programelor/proiectelor privind porturile "verzi" de la litoralul românesc al Mării Negre	CN APM, MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia Română (prin institutele sale de cercetare), ME (prin departamentele de cercetare din cadrul universităților), MT, MMAP	2040	Reduce gaze cu Reduce poluanți Reduce deșeuri din activ transpor Reduce poluanți numărul muncă și dezvoltă porturile Creșterea generati verde a

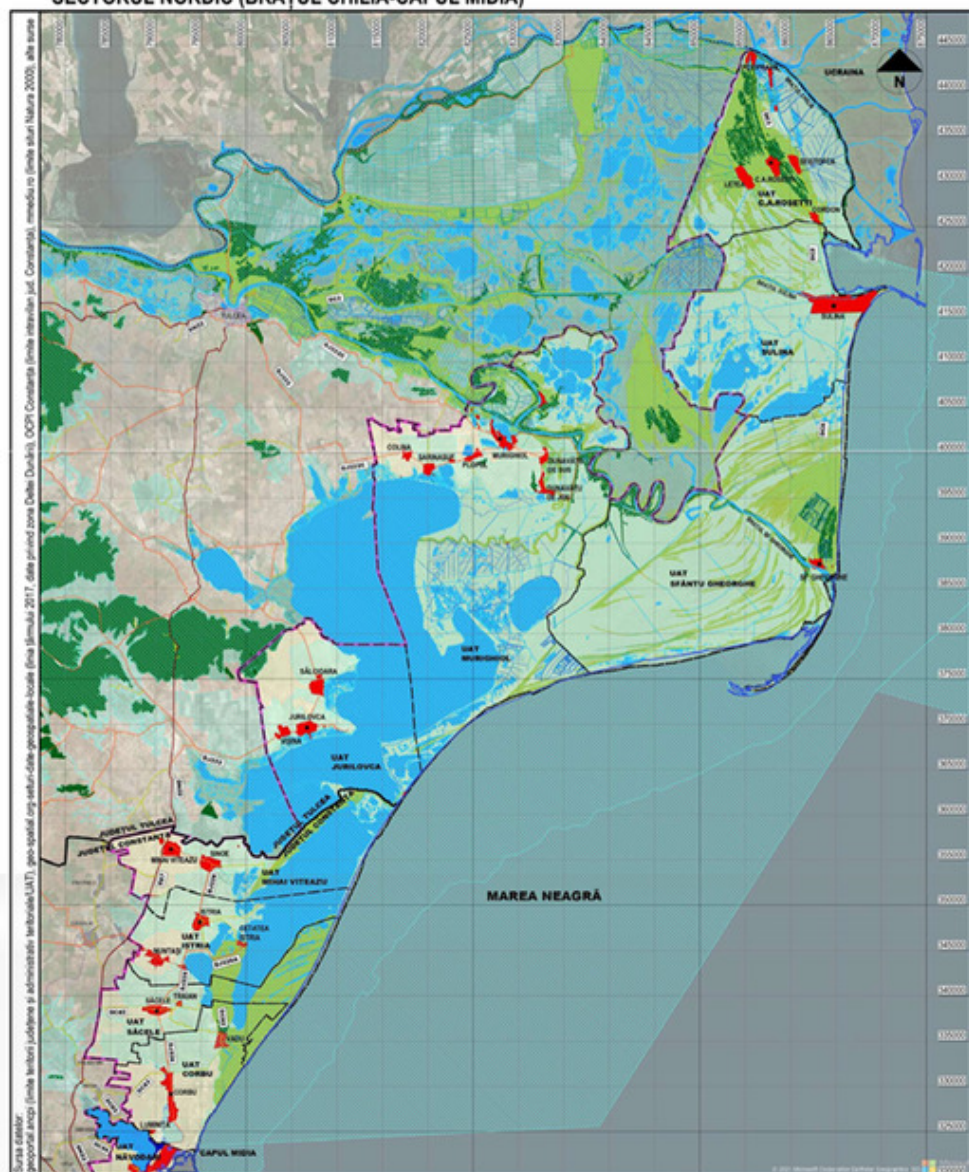
			maritime
E.1 Crearea unui cadru coerent, integrat și sinergic de planificare spațială specific pentru teritoriul transfrontalier și regional	MDLPA, autorități locale (Constanța și Tulcea), MAE	2030	Legislație cuprindând amenajarea
E.2 Crearea unui cadru coerent și integrat de planificare strategică și planificare spațială la nivel zonal și local, specific zonei costiere	MDLPA, autorități locale (prin Consilii Locale, CJ Constanța și Tulcea)	2030	Realizarea regulamentelor zonale de planificare teritoriului metropolitan și intercomunal și aprobarea PUG-urilor aprobate din zonele PUG-urilor toate zonele definite/

E.3 Crearea unui mecanism eficient de implementare, monitorizare și verificare a instrumentelor de planificare spațială în zona costieră	MDLPA, autorități locale (prin Consilii Locale, CJ Constanța și Tulcea)	2030	Mecanism de implementare și monitorizare a instrumentelor de planificare spațială în zona costieră la nivelul comunei din zonă și la nivelul județului Tulcea)
F.1 Reorganizarea Comitetului Național al Zonei Costiere	MMAP	2025	Comitetul Național al Zonei Costiere
F.2 Înființarea și asigurarea funcționalității Observatorului Zonei Costiere	MMAP	2040	Observatorul Zonei Costiere
F.3 Elaborarea și implementarea Planului de comunicare al Strategiei Naționale pentru managementul integrat a zonei costiere	MMAP	2040	Plan de comunicare al Strategiei Naționale pentru managementul integrat a zonei costiere

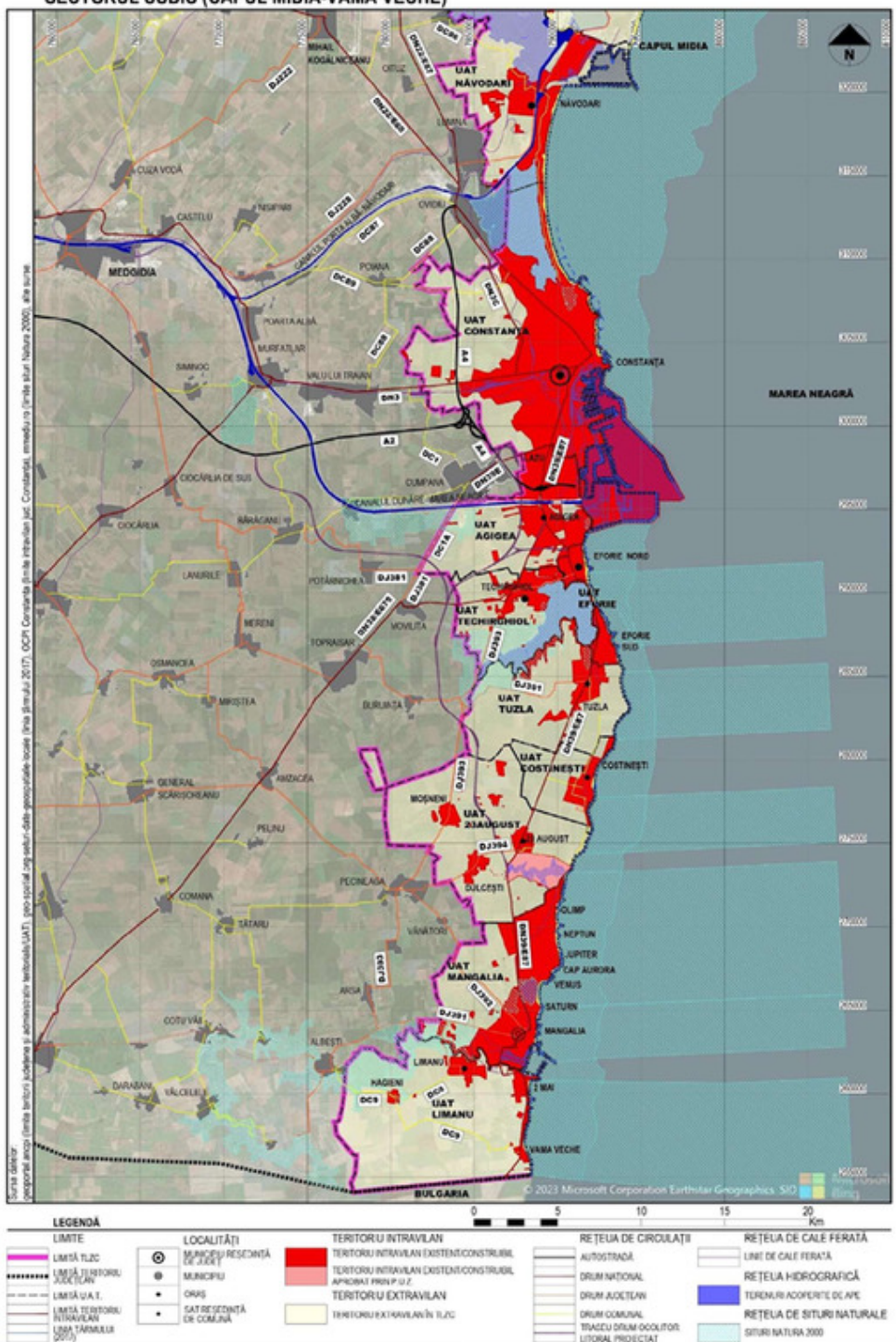
F.4 Promovarea și implementarea unui instrument de tip citizen-science în vederea implicării directe a cetățenilor, pe bază de voluntariat, în acțiuni de monitorizare a stării și proceselor din zona costieră	MMAP, MEC prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare - dezvoltare din coordonare, Academia Română (prin institutele sale de cercetare), ME (prin departamentele de cercetare din cadrul universităților)	2040	Creșterea implicării cetățenilor în stăruirea și dezvoltarea zonei costiere
F.5 Revizuirea delimitării zonei costiere prevăzută în Ordonanța de urgență a Guvernului nr.202/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 280/2003, cu modificările și completările ulterioare, precum și a limitelor de restricție temporară stabilite prin actele normative subsecvente Legea nr.597/2001, Hotărârea Guvernului nr. 546/07.04.2004 și Hotărârea Guvernului nr. 749/2004	MMAP, MEDAT,MDLPA	2027	Delimitarea sensibile a zonei vulnerabile costiere
F.6 Programe pentru furnizarea de Asistență Tehnică pentru îmbunătățirea / consolidarea capacității administrative a actorilor instituționali implicați în implementarea managementului integrat al zonei costiere	MMAP	2040	Creșterea beneficiilor de Asistență Tehnică
F.7 Dezvoltarea unui sistem eficient de supraveghere și control a utilizării resurselor zonei costiere	MMAP (prin, ARBDD, ANMAP, GNM), MADR (prin ANMAP), MAI, prin intermediul Poliției de	2040	Creșterea eficienței controlului și

**02 - UTILIZAREA TERENURILOR ÎN UAT-URILE LIMITROFE ZONEI COSTIERE (TLZC)
SECTORUL NORDIC (BRĂȚUL CHILIA-CAPUL MIDIA)**

03 - UTILIZAREA TERENURILOR ÎN UAT-URILE LIMITROFE ZONEI COSTIERE (TLZC) SECTORUL SUDIC (CAPUL MIDIA-VAMA VECHĂ)

ANEXA Nr. 5
la Strategie

